ΡΟΥΦΟΥ ΕΦΕΣΙΟΥ

Περὶ τῶν ἐν νύξει καὶ νεφροῖς παθῶν.
Περὶ τῶν φαρμάκων καθαρτικῶν.
Περὶ θέσεως καὶ ὀνομασίας τῶν τοῦ ἀνθρώπου μορίων.

RUFI EPHESII

De veſicæ renumque morbis.
De purgantibus medicamentis.
De partibus corporis humani.

Nunc iterum typis mandavit

GULIELMUS CLINCH, *M. D.*

Qui & DISSERTATIONEM de AUCTORE, ejuſque Scriptis, unà cum COMMENTARIOLO de uſu idoneo veſicantium in morbis curandis adjecit.

LONDINI,
Typis *J. Bettenham*,
Impenſis J. CLARKE Bibliop. apud Excambium Regium in Cornhill. MDCCXXVI.

ΕΚ ΤΩΝ ΣΟΥΙΔΑ.

Ῥῆφος Ἐφέσιος ἰατρὸς γενόμενος ἐπὶ Τραϊανοῦ σὺν Κελσίνῳ. φέρεται αὐτοῦ βίβλια πολλὰ ἐξ ὧν καὶ ταῦτα. Περὶ διαίτης έ. Περὶ διαίτης πολέντων ά. Περὶ τραυματικῶν φαρμάκων ά. Περὶ θραυματισμοῦ ἄρθρων ά. Περὶ σύκων ά. Περὶ ἀρχαίας ἰατρικῆς βιβλίον ά. Περὶ γάλακτος βιβλίον ά. Περὶ οἴνου βιβλίον ά. Περὶ μέλιτος.

MVSEVM BRITANNICVM

VIRO DOCTISSIMO

RICHARDO HALE, *M.D.*

GULIELMUS CLINCH

S. D.

MITTO tibi, Vir ornatiſſime, *Rufi Epheſii*, quæ ſuperſunt, opera, medici inter Græcos celeberrimi, & Galeno teſte in ſcriptis Hippocratis verſatiſſimi: Nec alius ſanè quiſpiam eſt, in cujus clientelam *Rufum* potiùs commendem quàm tuam; Illi enim eadem Tecum ſtudiorum ratio, idem erga politiores litteras animus: nec tibi magis in deliciis eſt, quam & illi olim fuit princeps poetarum *Homerus*. Is ſolus, quam rei anatomicæ ſcientiſſimus fuerit *Homerus*,

merus, unà tecum expoſuit; & ſanè quicquid aut artis uſpiam ſit, aut eruditionis, in divino illo poemate haud fruſtrà quærimus.

In initio hujus opuſculi accuratè adèo & diligentèr renum & veſicæ affectus explicuit, ut omnem ferè in hac re notitiam, quam aſſecuti ſunt poſteri, a *Rufo* accepiſſe videantur. Nec medendi modò viam quaſi digito monſtravit, ſed quod in *Hippocrate* deſideratur ſupellectilem medicam copioſiorem ſuppeditavit.

In quo de purgantibùs medicamentis verba facit commentariolo (cujus fragmentum ſolummodò temporum injuria nobis ſupereſſe permiſit) horum & doſes & uſus perſpicuè ſatis atque eleganter exhibuit; & profecto quædam cathartica huic magis quàm illi morbo accommodari poſſe, ut *Rufus* ſuggerit, & res ipſa & experientia teſtantur, quicquid ſcioli nonnulli contra diſputant; ſi enim ea ſit purgantium vis, ut humoribus ſecernendis immixta, eorum ad ſe particulas alliciant & trahant,

& trahant, itáque demùm ſecretionum quantitatem adaugeant, quid animo conſequi facilius eſt, quàm quod humores aliquot hujus quàm illius cathartici particulis ſeſe promptiùs & fortiùs adjungant, ideoque diverſa purgantia poſtulent, quæ eos per inteſtinorum glandulas abducant. Nemo vero eſt, qui Teipſo meliùs hanc litem dirimat, cui purgantium indolem tam multiplex uſus explicavit: ea enim medicina ad maniacorum curationem plurimùm confert, quorum valetudini ſummâ cum tuâ laude & ægrorum utilitate diù proſpexiſti.

Ultima pars hujus libelli univerſam rem anatomicam, perbrevi licet ſpatio, oculis noſtris ſubjicit. Quòd verò hac in arte plurimùm profuerit *Rufus*, id *Herophilo* maximè debetur, qui adhuc rudem & vulgarem hanc ſcientiam paulò ſubtiliùs excoluit: Is enim [a] nervorum propagines priùs incompertas primus indagavit. Adeò autem ab humani corporis diſſectionibus veteres abhorrebant, ut

[a] Gal. de diſſec. Vulvæ Cap. 5.

vel iis intereſſe nefas eſſe exiſtimarent ; deinceps verò cùm apud Ægyptios [b] pollincturæ mos invaluerit, hujuſmodi ſpectaculis mentes hominum magis magiſque indiès aſſueverunt, & tùm demùm ſub *Herophilo* & *Eraſiſtrato* in [c] *Alexandriæ* ſcholis ars anatomica renaſci cœpit. Verum enimverò clariſſimæ hæc medicæ artis lumina haùd citiùs è vitâ emigrarant, quàm, quæ in humanis corporibus fieri ſolebant, prorſus negligerentur diſſectiones ; & illorum ſucceſſores (inter quos utpotè primus cenſendus eſt *Rufus* noſter) in brutis ſolummodò animalibus naturæ vias ſcrutarentur. Ità ad Galeni uſque tempora, qui ſubſecuti ſunt, medici, comparativam, quam dicunt, anatomiam exercuerunt. In quo Anatomes genere & Galenus ipſe potiſſimùm deſudaſſe atque elaboraſſe videtur ; brutorum enim ſæpiùs, hominis rariùs partes deſcripſit. Nullibi verò, ut tu optimè advertis, majores, quam ſub noſtrorum hominum auſpiciis, ars anatomica fecit progreſſus ; & ſi ex præſenti noſtratium induſtriâ at-

[b] Le Clerk Hiſt. de la medicine, Part 3. Liv. 3. Cap. 5.
[c] Gal. Adminiſtrat. Anatom. lib. Cap. 5.

que

que diligentiâ conjecturam facere liceat, Britanniarum medici & chirurgi in anatomiâ cæteris gentibus facilè palmam præripient.

Tu interim, Vir amiciſſime, mihi ignoſcas, quòd in rebus iſtiuſmodi enarrandis, quas Teipſo melius nemo norit, te prolixiùs detinuerim: Si qui tamen tui tuorumque ſtudiorum ſint amantiores, illis me quoque ſi id eſſe tanti exiſtimas, velim annumeres. Vale.

Dabam Londini
Cal. Jan. 1726.

DE

DE

RUFO

ET

RUFI SCRIPTIS

DISSERTATIO.

§. 1. QUO quidem tempore floruerit *Rufus*, diſconvenit inter authores; plerique verò *Suidam* ſecuti ſub imperio *Trajani* collocarunt, quo in numero ſunt [a] Cl. *Clericus* & *Georg. Abr.* [b] *Merclinius*. Attamen ſi *Tzetzæ* habenda ſit fides, multò longè vetuſtior eſt, cum in Chiliadibus ſuis *Cleopatræ* Reginæ fuiſſe medicum ſcribat. De Rufi Ætate.

[a] Hiſt. de la Medicine, part 3. liv. 2. cap. 3.
[b] De Script. Medicis.

Rufum quendam ſub *Alexandro* magno in re medica inclaruiſſe refert *Greg.* [c] *Abulpharaiius*, illum vero ab *Epheſio* noſtro longè alium fuiſſe temporis ratio convincit: eſt enim inter *Alexandri* & *Trajani* tempora pluſquàm quadringentorum annorum intervallum.

Multos ſanè auctores in ſcriptis ſuis memorat *Rufus*, de his tamen omnibus, tanquam vetuſtioribus, nullis autem utpotè ſibi coætaneis loquitur, ità ut ex his nihil deſumi poſſit, quod illius ætatem commonſtret; illum tamen imperante *Trajano* floruiſſe, ut *Suidas* narrat, id ſatis magno argumento eſſe debet, quod [d] *Galenus* circa 15 *Adriani* annum natus, *Rufum*, cujus ſæpiſſimè cum [e] laude meminit, inter recentiores numeret. Sed de his ſatis.

De Medendi ratione quam in ſcriptis ſuis tenuit Rufus.

§. 2. Hunc de renum & veſicæ affectibus tractatum penitiùs intuenti, quam in morbis eorumque ſignis internoſcendis diligentiam adhibuerit *Rufus*, facilè innoteſcet. Is enim

[c] Hiſtoria Dynaſtiarum, p. 59.
[d] Hiſtoire de la Medicine, part 3. liv. 3. chap. 1.
[e] Gal. de atrâ bile Cap. 1. Id. in lib. 6. Hipp. de Morb. vulg. Com. 1. n. 10.

non

non modò minutiſſima quæque morbi diſcrimina brevitèr & dilucidè notavit, ſed etiam curandi viam indicavit, & uberiorem remediorum copiam ſuggeſſit. Hæc autem omnia ex ſequenti narratione meliùs intelligentur, in quâ methodum, quam in medendo tenuit *Rufus*, lectori explicabo. In primo hujus opuſculi limine quam ægrè renum & veſicæ [e] ulcera ſanantur, exponit, quippe quæ ob continentem urinæ influxum, cicatrice obduci haud poſſint. Notas etiàm quibus renum inflammationes dignoſcuntur luculenter adeò deſcripſit, ut in medendo parum verſetur oportet, qui exinde prima fronte morbum haud perſpexerit [f]. Ægrotantibus, inquit, dolor infra lumbos, incedendi aut ſeipſos erigendi impotentia, extrema frigent, meiunt aſſiduè & difficultèr, in initio tenuia & aquoſa, invaleſcente verò phlegmone rubicundiora [g]. In his vero inflammationibus curandis ægrum in lecto ſeipſum continere & ſorbitionibus ali imperat, & hanc præcipuè cautionem adhibet, quæ certè in praxi

[e] Cap. 1. p. 2. [f] Cap. 2. *p.* 2. [g] Cap 3. p. 3.

haud leviſſimi eſt momenti, nè, niſi dolore priùs ſublato, eliciantur urinæ. [h] Clyſterem ex foliis malvæ & ſemine lini cui parum olei admixtum ſit, præcipit, hunc vero non niſi exiguâ admodum quantitate injici vult, eâ ſcilicet ratione ne inteſtina enemate nimis diſtenta renes comprimant; ſubductâ autem alvo, ſi necdum concedat dolor, lanam oleo calido delibutam adhiberi jubet.

In ſequenti quidem capite præſcriptorum ſeriem unicuique hujus morbi ſymptomati accommodatam exhibuit. In initio [i] venam in cubito jubet incidere, quod, ſi minùs inflammationem repreſſerit, emplaſtra ex farinâ mulſo incocta adhibet, his verò ſi haud lenitus ſit dolor, iterùm ſanguinem, cucurbitulis lumbis partibuſque infra ilia admotis, detrahit; poſteà fomentis utitur, facitque uti æger, ſupra aquam calidam in quâ papaver, anthemis, arundo, juncuſque coquuntur, deſideat. Ultimo autem ex oleo Cyprino, roſaceo, & Irino unguento cerata partibus affectis ſuperimponit.

[h] Cap. 4. p. 4. [i] Cap. 5. p. 45

Quam

Quam impares in arte medendi progreſſus recentiores habuerint, quæ in hoc capitulo præſcribuntur, cuilibet indicio ſint, cùm & curandi methodus & remediorum ordo, quibus experientiſſimi in his caſibus hodiè utuntur medici, a prædictis parùm vel non omninò diſcrepent. Uti verò quo demùm tempore urinam moventia cum maximo decumbentium fructu adhibeantur priùs indicaverat, nè ità inſtructum medicum armis ad morbum depellendum aptis deſtitutum relinqueret, fœcundam hujuſmodi medicamentorum [k] meſſem exhibuit. Quoties verò renibus aut veſicæ exorta eſt [l] ſuppuratio, ut quam celerrimè maturetur, imperat, & deinde ea, quæ & [m] abſceſſum frangunt ulcuſque [n] urinas provocando lenitèr abſtergunt, pharmaca præſcribit. Ad ulcus verò detergendum lactis [o] aſinini & equini uſum præcipuè commendat. His tandem medicamentis cum morbi vis devincatur, victu idoneo ægroti viribus inſtaurandis ulteriùs proſ-

[k] Cap. 7. p. 6.
[l] Cap. 8. p. 7.
[m] Cap. 9. p. 8.
[n] Cap. 10. p. 9.
[o] Cap. 12. p. 10, 11.

picit.

picit. Ad hanc rem carnes & olus laudat. Inter olera tamen ea jubet, quæ & [p] ventrem lenitèr ſubducunt, & urinarum acrimoniam retundunt; de carnibus vero hanc adhibet cautionem, ut haud unquàm iis, niſi prorſus [q] extincto febris ardore, veſcatur ægrotus. Hoc de victûs ratione conſilio ità adhibito, pauca quædam de [r] quiete & exercitatione memorat, hanc ingraveſcente, illam, non niſi inclinante morbo idque paulatim & modicè præcipit, deinde vero quo firmior & valentior evaſerit ægrotus, eò plus deambulationibus exercitationibuſque aliis uti jubet.

De Purgantibus.

§. 3. [s] Dejectionem antiqui variis medicamentis crebraque alvi ductione in omnibus ferè morbis moliebantur; hoc in concinnandis pharmacis artifex peritiſſimus edocuit *Epheſius* noſter, qui licet omnibus, quorum meminit, purgantibus id aſcribat & attribuat, quod bilem pituitamque purgent; ſingulorum tamen virtutes peculiares exhibet,

[p] Cap. 13. p. 12.
[q] Ibid.
[r] Cap. 15. p. 13. Cap. 16. p. 13, 14.
[s] Celſus.

& in

& in quibus humoribus ſubducendis & affectibus curandis præter cætera excellunt, indicat. Ita [r] Colocynthida ſuſpirioſis, laterum doloribus, inveteratis capitis cruciatibus, & ſingultibus prodeſſe, [s] Aloen ictericis & jecinoris vitiis ſubvenire ſcribit.

§. 4. Id *Rufus* perſuaſiſſimum habere videtur, nihil ad curandi rationem plus conferre quam anatomes peritiam; quâ de cauſâ juniores medicinam facturos mortuorum corpora incidere, eorumque viſcera & inteſtina ſcrutari hortatur; ne verò in hujuſmodi ſtudiis proſequendis impedirentur, eò quod vetuſtiores medici, qui de re anatomicâ ſcripſiſſent, diverſis nominibus eaſdem partes notarent, tres de corporis humani partium appellationibus libros compoſuit; in quibus quem ſitum membris natura tribuerit, eorumque ſimul nomina a variis rei anatomicæ ſcriptoribus indita breviter perſtrinxit

De re Anatomica.

Rufus verò cum omnia in humanâ fabricâ uti artifex ſcientiſſimus expoſuerit, tùm

[r] Pag. 15. [s] Pag. 16.

præcipuè

præcipuè oculum ejuſque tunicas mirâ quadam ſolertiâ depinxit; nec nudam ſolummodò partium deſcriptionem ante oculos ponit, ſed earundem etiam uſus pro iſtis temporibus haud perperàm explicuit. Venas quidem ſanguine, arterias ſpiritubus repleri *Eraſiſtratus* ſuis tradiderat, hunc verò errorem, quem *Galenus* poſteà ſuſtulit, ſuis eripere incepit *Epheſius* noſter; is enim arterias [u] ſanguinem æquè ac ſpiritus continere contra communem opinionem ſtatuit. Quamvis enim in pleriſque quæ ad rem anatomicam ſpectant, *Herophili* & *Eraſiſtrati* ſententias ſequeretur, ſæpiùs tamen in corporibus incidendis a calcato tramite deflexit. Rem ità ſe habere liquido patet, quod [w] vaſa quædam in utero anteceſſoribus ſuis incognita deprehenderit.

Quæ in hoc tractatu intra paginam 46 & 52 explicantur, in præcedenti libro totidem ferè verbis exprimuntur, verique ſimillimum eſt, prælectionis anatomicæ, quam ſuis habuit *Rufus*, materiem continere; ad ſecundi libri finem, oſteologiam adjecit, ſed uti ni-

[u] Pag. 64. [w] Pag. 40.

hil

hil quod ad rem anatomicam ſpectat, authoris noſtri diligentiam fugit, ità in eo quædam antiquiſſima partium nomina, quæ præterea nuſquam, ut opinor, inveniuntur.

§. 5. *Ruſi* ſtylus nitidus eſt & ſimplex, ad argumenti ſcopum, rerumque dignitatem accommodatus. Non nugax & multiloquus ſermo, ſed conciſa quædam dicendi ratio, & brevitas omni verborum pompâ ornatior. Ipſi ſanè cum paucis commune eſt, materiâ magis quam verbis abundare, periodoſque & clauſulas miro quodam ingenii acumine contrahere. Antedicta, niſi res ita poſtulat, nuſquam pœne repetit; quæ omitti commodè poſſunt, ubique negligit, & plura ſenſu dignoſcenda relinquit, quam ſcripto exprimit. Quid multa? De re medicâ graviter juxta & nervoſè diſſerit, omniaque tam brevitèr abſolvit, ut nihil ſuperfluum, tàm perſpicuè enarrat, ut nihil mancum mutilumve videatur. Hæc etiam illi præcipuè tribuenda eſt laus, quòd optimo ſcribendi genere & dialecto omnium longè celeberrimâ utatur. Dicto enim eſt plane Attica, ſi tamen ſtylo haùd mû- De Stylo.

tato ad nos usque devenerint Rufi scripta, non sine causâ Atticum in eo miramur characterem, qui & patrio sermõne usus est Ionico, Ioniceque scribentes habuit *Homerum*, *Herodotum* & *Hippocratem*, Poetas, Historicos, Medicos, ætate venerabiles, eruditione illustres, nominisque celebritate per universum orbem florentissimos.

De hac novâ editione.

§. 6. Sed ut huic sermoni aliquando finem faciam, lectorem monitum volo, me huic editioni versionem vulgarem, attexuisse ab anonymo partim, partim a *Junio Crasso* conscriptam, quæ utcunque in re criticâ versatis minus arrideat, auctoris tamen mentem optimè exponit, licet dictio nonnunquam a Græco Idiomate, plus quam par est, paulo recedat, qua ratione in uno vel altero loco emendavi. Verum enimverò multum foret optandum juvenes præcipuè medicinæ studiosos græcis litteris adeo fuisse imbutos, ut parum vel non omnino latinis versionibus egerent, quæ plerumque inconditâ quadam barbarie horrentes vel legenti planè nauseam creant, vel in causâ sunt ne unquam stylum politiùs effingant. Quantum

Quantum auxilii ex MSS. ad hoc opus illuſtrandum comparari potuerit, haud ſatis certo ſcio, ex his ēnim non eſt qui mihi in manus incidit, unius vero cod. manuſcripti *Bernenſis* meminit Fabricius, quam lubens gaudenſque contuliſſem, ſi penes me fuiſſet, habent nimirùm uſus ſuos hujuſmodi collationes, multique apud Græcos & Romanos in hoc eruditionis genere elaborarunt, ſæpius tamen inveniuntur, poſt multum otii & laboris in libris evolvendis conferendiſque impenſum, in retrahendis fugientibus literulis & pauciſſimis punctulis emendandis fruſtrà omninò atque inutilitèr deſudâſſe.

Quem præ manibus habes libellum ex editione *Adriani Turnebi* Pariſiis impreſſà evulgavi. Iſta vero ad codicem manuſcriptum Bibliothecæ Regiæ fuit emendata, quæ adeo eſt rara ut univerſa hac in urbe vix unum aut alterum exemplar poſſit inveniri, quarè horas me haùd meliùs collocaturum judicabam, quam ſi antiquum hunc ſcriptorem tantum non intermortuum luce redonarem, & ne quid, quod hunc librum utiliorem adhuc efficeret, deſideraretur, ei indicem duplicem

duplicem tum Græcum tum Latinum apposui.

Ad calcem hujus opusculi de usu vesicantium commentariolum adjeci quem lectori nec inutile nec injucundum fore arbitrabar, præcipuè cùm Rufus, qui in diureticis multus est, ne semel quidem Cantharidum mentionem fecerit, quas tamen in renum & vesicæ obstructionibus reserandis plurimum posse ostendi. Et sane uti nulla est medicina ad morbos acutiores curandos valentior, ità nec alia medici disquisitione dignior; cum haud unquam adhibeatur, quin ægroti res vel in melius vel deterius vergant.

ΡΟΥΦΟΥ ΕΦΕΣΙΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ

ΚΥΣΤΕΙ ΚΑΙ ΝΕΦΡΟΙΣ ΠΑΘΩΝ.

ΟΣΑ ϖερὶ τὰς νεφρὰς ϗ τὴν κύστιν νοσήματα γίνεται, καθ' ἕκαστον γράψω, ϗ ὡς γινώσκειν αὐτὰ χρὴ, ϗ ὡς θεραπεύειν· τὸ μὲν δὴ σύμπαν ἐν νεφροῖς ὀ πάνυ ὀξεῖαι νόσοι γίνονται, θανατώδεις γε μὴν ὀχ ἧσσον ἢ ἑτέρωθι. Καὶ γὰρ ἕλκη, ϗ ἐμπυήματα αὐτῶ συχνὰ πολλὰς ἐν τῷ χρόνῳ ἀπέκτειναν· ἐπεὶ ϗ φλεγμήναντες οἱ νεφροὶ ὀδυνῶσι μέντι ϗ μειζόνως, οὐ μὴν οὐδὲ αὐτὴ ἡ νόσος συνταχύνει· αἱ ϔ ϗ κύστιν φλεγμοναὶ ὀξύτερον. ϗ γὰρ ἧρον ἀποληφθῆναι τούτοις ἑτοιμότερον, ϗ πυρέξαι ϗ παραφρονῆσαι ϗ ἐμέσαι πολλά τε ϗ ἄκρατα. ὀξύτεραι ϔ ϗ αἱ ἄλλαι κατὰ κύστιν νόσοι· ϗ γὰρ ἀπαιρότερον τὸ χωρίον ϗ ἀΐθυς ἀπὸ παίδων νοσεῖν εἰθισμένον, ἐν ᾧ δὴ μάλιστα αἱ ὀξεῖαι νόσοι γίνονται· τὸ ϔ κατὰ νεφρὰς γέ-

ρουσι

RUFFI EPHESII
DE
VESICÆ RENUMQUE AFFECTIBUS.

Caput I.

Singulatim perſcribam morbos omnes, qui veſicæ & renibus innaſcuntur: eoſque ut præſcire & medicare conveniat. Ac in renibus quidem haud temerè unquam peracuti morbi obveniunt, tam exitiabiles tamen ibi quam qui maximè. Siquidem ulcera inibi coalita & ſuppurata proceſſu temporis exitio compluribus extiterunt. Nam licet renes, quum inflammatione tentantur, peradmodùm doleant, non tamen morbus acceleratur. Veſicæ verò inflammationes acutiores ſunt. His enim laborantibus promptius contingit urinas intercipi, febricitare, delirare, & multa itidem evomere mera & impermixta. Acutiores etiam ſunt reliqui veſicæ morbi: Aptior enim eſt hic locus, ſtatimque ab infantiâ affici ſolitus, morbis acutioribus præſertim. Re-

num verò doloribus citiùs & graviùs vexantur ſenes quam juvenes. Communiter autem omnia renum ac veſicæ vitia tractatu moroſa ſunt; præſertim ſi ulcus inſuper acceſſerit. Lotium enim continenter influens unà extimulat, & ad cicatricem perduci non patitur. Quæ hujuſmodi quum ſint, & prædiſcere & curare oportet.

CAPUT II.

Signa renum inflammatione laborantium.

INflammationis renum notæ ſunt, dolor infra lumbos, ut incedendi aut erigendi ſui ægrotis poteſtas negata ſit, & ſi ſternuere aut quocunque modo moveri iis contigerit, continuò lamentantur, & reclinari in ventrem non ſufferunt. Reſupini vero dolore nonnihil relevari videntur. Renes enim lumbis adjacent. Porro cuivis hunc in modum affecto tolerabiliùs eſt placidè jacere atque acquieſcere. Nam corpus inclinando dolor ingraveſcit, cruciatuſque, cùm cæteras partes permeant, tùm hepar ſupernum afficiunt, renes namque magnæ venæ communione illi malum ſuum communicant, præſertim ſi horum dexter inflammatione tentetur: eſt enim hic ipſe jecori propinquior, & ejus particulam & ſegmentum attingit: ſiniſter verò paulò remotior & demiſſior exiſtit. Alii verò dolores veſicam uſque & genitalia protenduntur, & ii quidem continui, ſed diſſipati, lumbos, crura & ilia exagitant. Ægrotantibus interim extrema frigent, tibiæ, & pedes præcipuè: meiunt aſſiduè & difficulter, principio tenuia & aquoſa, invaleſcente verò phlegmone

ρουσι μᾶλλον ἢ νέοις συμβαίνει. Διὰ τόδε καὶ μαλακώτεροι ἐκείνων εἰσί. πάντα ἦν, καὶ τὰ τῶν νεφρῶν, καὶ τὰ τῆς κύστεως οὐκ εὐμεταχείριστα, καὶ μάλιστα ὅσα ἕλκη ἐν αὐτοῖς γίνεται. ὑπιρρέον γὰρ σωεχῶς τὸ οὖρον δάκνει τὲ ἄμα, καὶ εἰς ὠτειλὰς ἰέναι κωλύει. ὡς δὴ τοιαῦτα ὄντα προαγορδύειν χρὴ καὶ ἰᾶσθαι.

ΣΗΜΕΙΑ ΝΕΦΡΩΝ ΦΛΕΓΜΟΝΗΣ.

Καὶ δὴ ἔνθα σημεῖα νεφρῶν Φλεγμονῆς, ὀδυνὴ ἔχει ὑπὸ τὰς κενεῶνας, καὶ οὔτε ὀρθοῦσθαι δυνάνται, οὔτε βαδίζειν· καὶ ἢν τε πλαρμὸς, ἤν τε ἄλλος τὶς σεισμὸς πέσῃ, ἀνοιμώζουσι, καὶ ὑπὸ γαστέρα μὲν κλινόμενοι οὐκ ἀνέχονται· ὕπτιοι δὲ ἀνέχονται μένειν· κεῖνται γὰρ πρὸς τοῖς κενεῶσιν οἱ νεφροὶ. παντὶ δὲ τοιούτῳ ἀλγουμένῳ διφορώτερον κειμένῳ ἀτρεμίζειν. ὠφελεῖ μὲν τὰς κλίσεις τοιαῦτα πάσχουσι· τὰ δ' ἄλλα διήκουσιν οἱ πόνοι, ἄνω μὲν μέχρι ἥπατος. κατὰ γὰρ μεγάλου φλέβα κοινωνοῦσιν αὐτῷ, καὶ μᾶλλον εἰ ὁ δεξιὸς φλεγμαίνει. καὶ γάρ τι, καὶ ἐγγυτέρω ἔστὸς ἐστι τοῦ ἥπατος, καὶ ψαύει τοῦ λοβοῦ· ὁ δὲ ἀριστερὸς προσωτέρω καὶ κάτω. ἄλλοι δὴ πόνοι μέχρι κύστεως καὶ αἰδοίου κατέρχονται, καὶ οὗτοι ζυνεχεῖς, ἀλλὰ διεσπασμένοι μάλιστα εἰς ὀσφῦν τε καὶ ἰσχία καὶ ἦτρον ἐνσείουσι· ψύχεται δὲ αὐτοῖς ἄκρα, μᾶλλον δὴ κνῆμαι καὶ πόδες· καὶ ἱδροῦσι ζυνεχῶς καὶ ὑπιπόνως· καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν λεπτὰ καὶ ὑδατώδη· προϊόντος δὴ τῆς Φλεγ-

μονῆς,

μονῆς, ἐρυθρότερα. ὅταν δέ γε εἰς τόδε ἀφίκωνται, λεπλύνονται μὲν ἰχία καὶ γλουτοί· ἀκρατέστερα δὲ τὰ σκέλη γίνεται· τοῖς δὴ καὶ ἐξεπύησαν οἱ νεφροὶ, καὶ τά γε πολλὰ τέτων ἄτω τελδυτᾶ. ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν ἐμπυημάτων αὐτίκα εἰρήσεται.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΦΛΕΓΜΟΝΗΣ.

Τας δὲ φλεγμονὰς θεραπδύειν ὧδε· κατακλίνειν μὲν ὡς μαλακώτατα, καὶ σίτου τῷ πρώτῳ ἀπέχειν· οὐ μὴν εἰς ἅπαν αἱ λιμαιχίαι τούτοις συμφέρουσιν, ἥπερ ταῖς ἄλλαις φλεγμοναῖς, ἀλλά τι καὶ προσαρτέον, φυλάσσοντα τὰς πυρετὰς ὅπη τὲ χαλῶσι, καὶ ὅπη ἐπιτείνωσιν. οὐδὲν γὰρ αὐτοῖς τοσοῦτον ἀγαθὸν αἱ ἀποσιτίαι, ὅσον κακὸν αἱ ἀπὸ τῶν οὔρων ἀκρατῶν γενομένων δήξεις. διαιτᾶν δὴ κατ' ἀρχὰς μὲν λεπτοῖς ῥοφήμασι καὶ ποτῷ ὕδατι· μελίκρατον δὲ μὴ προσφέρειν, ἐὰν μήσοι δοκῇ ἐπ' οὔρησιν ἤδη προτρέπειν· ὃ ἐγὼ κατ' ἀρχὰς οὐκ ἐπαινῶ πρὶν σαφῶς τὰς ὀδύνας πέπεσθαι· τότε δὴ καὶ πάνυ φημὶ δεῖν τοῖς οὐρητικοῖς καθαίρειν.

ΠΕΡΙ ΚΑΥΣΤΗΡΟΣ.

Ει δὲ καὶ ἡ γαστὴρ κενωθῆναι δέοιτο, ἄλλῳ μὲν κένωσιν μηδεμίαν μηχανᾶσθαι, ὁποῖαι αἱ ἀπὸ φαρμάκων

mone rubicundiora. Et quum eo ſtatus progreſſum eſt, femora & clunes extenuantur, atque gracileſcunt, tibiæ debilitantur, & quibuſdam ſuppurantur renes. Nam bonâ ex parte ita finiuntur, ſed de ſuppuratis paulò poſt tractabitur.

Caput III.

Curatio Phlegmones.

INflammationibus ita medendum. Ægroti in lecto componendi ſunt quàm molliſſimè, & primum diem à cibo cohibendi. Non tamen ſicut in aliis inflammationibus conducunt extremæ inediæ; ſed aliquid aſſumendum potiùs, obſervando, quum ſe febres intenderint, & quando relaxârint. Nec tantum illis proſunt jejunia, quantum noceat acrimonia intemperati lotii. Primis autem diebus ſuſtentandi ſunt ſorbitionibus dilutis, & aquæ potu. Mulſo verò eos abſtinere oportet, niſi jam tum urinas ciere conſultum ſit; quod initio fieri mihi non probatur, antea quam liquido conſtiterit dolores eſſe ſopitos: quo tempore equidem per urinas purgare operæ pretium fore judicarim.

Caput IV.

De Clyſtere.

QUod ſi alvus vacuanda ſit, nihil tale moliri oportet quale illud vacuandi genus, quod medica-

medicamentis inventum atque excogitatum. Eluenda tantum eſt injecta aqua calida, aut malvæ aut lini, aut ſiliciæ decocto, cui olei admixtum ſit quantum uſus exigit. Nec verò ita magna copia immittenda eſt, ne inteſtina completa renes comprimant: ſubductâ alvo, ſi necdum concedat dolor, lanam oleo calido delibutam circumpones, atque illic reſidere patiêre. Nec abs re fuerit rutam, hibiſcum, anethum, & artemiſiam oleo incoquere.

CAPUT V.

De Venæ Sectione.

ACrius ægrotantibus vena ſecundum cubitum ſecanda eſt, & ſi quid inflammationis reliquum ſit, emplaſtra illinenda ſunt, primùm ex farinâ mulſo incocta, aut telino. Poſtea admiſcere conveniet chamæpytis, polii, abrotani, vitis nigræ, rutæ, abſinthii, centauriæ, artimeſiæ & triſſaginis folia; ad hæc aſari & junci odorati. Tùm non amplius emplaſtra mulſo incoquere, ſed muſto aut vino melitite: adjicere etiam cum ſuperiorum aliquo farinæ duplum: paulò plus etiam, ſi quis efficacius cupiat, admixta cera ſicca & contuſa. Benefacit præterea hoc Chryſippi emplaſtrum, quod ita conficitur: Galbani, reſinæ terebinthi, polii, farinæ ervi, ſingulorum pondo drachmæ quinquaginta: iridis ſiccæ ſiciliqui duo: cerati ſuaviter olentis hemina: farinæ tritici ſextarii dimidium. Hæc muſto decocta illinito, nephriticis quidem po-

ἐξελύρωται· κλύσματι δὲ θερμὸν ἐνίεναι, ἢ μαλάχῃσιν ἐν ὕδατι ἑψήσας, ἢ λίνου σπέρμα, ἢ βυκέρας· τούτων τινὶ ὑποκλύζειν μετ' ἐλαίου, καὶ τούτῳ τὸ ἰσχυρὸν πρασμίσγειν· πλῆθος δὲ ἐνίεναι μὴ πολύ, ὡς μὴ πιέζῃ τοὺς νεφροὺς τὰ πληρώματα τὰ ἐντέρων· ὑπελθούσης δὲ τῆς γαστρὸς, ἐὰν μὲν ἐνδιδοῖ ὁ πόνος, ἕρπον παθιτθεὶς ἐν κύκλῳ ἀναπαύειν ἐπιτέγγων ἐλαίῳ θερμῷ· οὐκ ἀπὸ τρόπου δὲ ζωννύεσθαι τῷ ἐλαίῳ τό τε πηγάνου καὶ τῆς ἀλθαίας καὶ τοῦ ἀνήθου, καὶ τῆς ἀρτεμισίας.

ΠΕΡΙ ΦΛΕΒΟΤΟΜΙΑΣ.

Ὀξύτερον δὲ πονοῦντων. φλέβα κατ' ἀγκῶνα τέμνειν· εἰ δὲ καὶ ὡς τι ὑπολείποι τῆς φλεγμονῆς. ἐπιπλάσματα καταπλάσσειν, τὰ μὲν πρῶτα ἀλθόρῳ ἐν μελικράτῳ ἑφθῷ ἢ τηλίνῳ· ἔπειτα ὧν καὶ τῆς χαμαιπίτυος μίσγειν καὶ τοῦ πολίου, καὶ ἀβροτόνου δὲ μίσγειν καὶ τῆς βρυωνίας, καὶ τοῦ πηγάνου καὶ ἀψινθίου καὶ κενταυρίου, καὶ ἀρτεμισίας καὶ τῆς χαμαίδρυος τῶν φύλλων, καὶ τοῦ ἀσάρου, καὶ τῆς σχίνου τοῦ ἄνθους· καὶ τότε μηκέτι ἐν τῷ μελικράτῳ καταπλάσματα ἑψεῖν, ἀλλὰ καὶ ἐν γλυκεῖ ἢ οἴνῳ μελιχρῷ· μίσγειν ὧν καὶ τοῦ ἀλθόρου, τοῦδε μὲν μέρη τέσσαρα, τῶν δέ τινος εἰρημένων φαρμάκων μέρη δύο· ἰσχυροτέρῳ ὧν βουλόμενος χρῆσθαι, καὶ πλέον τι καὶ κηροῦ ξηρᾶς προσμίσγειν κεκομμένης. ἀγαθὸν ὧν καὶ τὸ τοῦ Χρυσίππου κατάπλασμα· ἔστι δὲ τόδε, χαλβάνης καὶ ῥητίνης τερεβινθίνης, καὶ πολίου, καὶ ὀροβίνου ἀλθόρου, ὁλκαὶ ἑκάστου πεντήκοντα, ἴριδος ξηρᾶς δράχμαι τέσσαρες, κηρωτῆς ῥώδους κοτύλη μία, ἀλθόρου πυρίνου χοίνικος ἀττικῆς τέταρτον· ταῦτα ἑψῶν ἐν γλυκεῖ

καταπλάσσειν, τοὺς μὲν νεφριτικοὺς ἐξόπιθεν, τοὺς δὲ κατὰ κύστιν πονοῦντας ἔμπροσθεν. εἰ δὲ μὴ καταπλασσομένῳ προφύοιτο ἡ ὀδύνη, πυελᾶν σικύας προσβάλλων τῇ τε ἄλλῃ ὀσφύι καὶ ὑπὸ τοὺς νεφροὺς ἀποσπᾶσθαι τε καὶ ἀφέλκειν τοῦ αἵματος. ἔπειτα κατόγγοις πυελᾶν, καὶ εἰς θερμὸν ἐγκαθίζειν, σωληνωμένων τε τῷ ὕδατι τῆς τε μήκωνος, καὶ τῆς ἀνθέμιδος καὶ τοῦ καλάμου, καὶ τῆς κύνου· πρότερον δὲ καὶ κύστιας πληροῦντα ἐλαίου καὶ ὕδατος, ἀποκλύνειν, καὶ τἆλλα λιπαρῶς πυελᾶν· ἐπὶ δὲ τούτοις κηρωτὰς καὶ μαλάγματα ἐπιτιθέναι, τὰς μὲν κηρωτὰς μετὰ κυπρίνου ἐλαίου, ῥοδίνου, καὶ ἰρίνου μύρου, τὰ δὲ μαλάγματα ἴσα τὰ ὠδέσατα.

ΠΡΟΣ ΠΕΡΙΩΔΥΝΙΑΣ ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ.

ΕΝ δὲ ταῖς ὠδῖναις, πίνειν φάρμακα τοιάδε· μαράθρου σπέρματος κόκκους εἴκοσι, καὶ ὅπου μήκωνος ἢ πάνακος τῆς ἡρακλείας τριώβολον τῆς ῥίζης, καὶ μελιλώτου βραχύ, καὶ κεδρίας ἢ καὶ κωδείας πεφωγμένης ἡμιώβολον, καὶ σύραγκος ἡμιώβολον, καὶ σελίνου ὅσον τοῖς τρισὶ δακτύλοις, καὶ ὅπου μήκωνος ὅσον ὄροβον· τούτων ἕκαστα τρίβων ὡς λειότατα, καὶ κεραννύων ἐν γλυκεῖ ὕδατι διδόναι πίνειν. αὐτίκα γὰρ ὠφελήσει εἰ ὀξώδει, καὶ ὕπνος ἕξει τὸν ἄν-

nè, ante verò veſicâ laborantibus. Tum ſi nec emplaſtris cruciatus lenietur, admovendæ ſunt cucurbitulæ tum lumbis, tum partibus infra ilia, & ſcarificatione ſanguis detrahendus. Poſtea adhibenda ſunt fomenta ex ſpongiis, faciendumque, uti æger ſupra aquam calidam deſideat, in quâ papaver, anthemida, arundinem juncumque coxeris. Cæterum priùs impletis oleo & aquâ veſicis, reclinandus erit, fovenduſque molliter & delicatè. Poſtremò his locis ſuperponere proficiet tum cerata ex oleo Cyprino, roſaceo, & irino unguento, tum malagmata odoris ſuavitate quam jucundiſſima.

Caput VI.

Contra vehementes cruciatus remedia.

QUum dolores infeſtant, hæc medicamenta ebibenda ſunt; ſeminis fœniculi grana vicena, opii, aut panacis Herculei radicis ſeſquiſcrupulum, ſertulæ campanæ momentum, cedriæ & ſcapi papaveris exuſtulati ſemiobolum, ſtyracis tantundem, apii quantum tribus digitis comprehendi poteſt, meconii, quanta eſt ervi magnitudo: horum unumquodque ſubtiliſſimè tritum, ex aquâ dulci potandum exhibeto. Actutùm enim juvabit, quantumvis dolor ſæviat, &

mollis ſomnus obrepet. Poſtea quum tempeſtivum eſſe videbitur, diuretica adhibenda ſunt.

CAPUT VII.

Diuretica Nephriticis.

HÆc ſint, quæ urinas ducant; apii radix, chamæpitys, caſia, meium, cinamomum, polium, petroſilinum, & gramen: hæc in aquâ coquenda ſunt, & cum vino aut mulſo propinanda. Prodeſt etiam echinorum marinorum eſus. Inter olera fœniculus, apium, daucus, raphanus diſcoctus, cucurbita cocta, & agreſtia omnia utiliter aſſumuntur. Bellè enim excitant meiendi voluntatem: & cumprimis paſtinaca, crithmum, ſcandix. Ac talibus expectandum urinas opioſas, & craſſas fore, ſedimentumque laudabile habituras, quod maximè indicat morbum: quæ verò aqueæ, puræ & perſpicuæ redduntur, judicandi ſui majorem adferunt difficultatem.

CAPUT VIII.

Suppurationum & Inflammationum Sanatio.

INflammationes hoc modo bene quis curarit. Porro quibus ſuppurati ſunt renes, jam ilia intumuere

ἄνθρωπον. ὅταν ᾖ καιρὸς φανῇ, τότε καὶ τοῖς οὐρητικοῖς καθαίρειν.

ΟΥΡΗΤΙΚΟΝ.

ΤΑ δὲ οὐρητικὰ ἔσω τάδε, ἀκόρου τὲ ῥίζα, καὶ χαμαιπίτυς, καὶ κασία, καὶ μεῖον, ἢ κινάμωμον, καὶ πόλιον, καὶ πετροσέλινον, καὶ ἄγραστις· ταῦτα μὲν ἕψειν ἐν ὕδατι, καὶ ᾗ οἴνῳ ἢ μελικράτου πίνειν· ἐσθίειν ᾗ τῶν τε θαλασσίων ἐχίνων, καὶ λαχάνων τῷ μαράθρου, καὶ τῷ σελίνου, καὶ τῷ δαύκου καὶ τῆς ῥαφανίδος ὅτι κάλλιστα ἐψημένης, καὶ σικύῳ ἑφθῷ, καὶ τὰ ἄγρια πάντα· ἐπ' οὖρησιν γὰρ καλῶς προτρέπει· μάλιστα ᾗ οἱ ταφιλίνοι, καὶ τὰ κρῆθμα, καὶ οἱ σκάνδικες· καὶ οὖρα δεῖ προσδέχεσθαι τοῖς τοιούτοις πολλά τε καὶ παχέα, καὶ ὑποστάσεις καλὰς ἔχοντα· καὶ μάλιστα τοῦτο κρίνει τὸν νόσον· αἱ δὲ ὑδατώδεις, καὶ καθαραὶ, καὶ διαφανεῖς οὐρήσεις, δυσκρατώτεραι.

ΕΜΠΥΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΦΛΕΓΜΟΝΩΝ ΘΕΡΑΠΕΙΑ.

ΤΑς μὲν οὖν φλεγμονὰς ᾧ κ' ἔν τις θεραπεύοι καλλιστα· ὅσοις δὲ ἔμπυοι οἱ νεφροὶ γίγνονται, ἤδη μέντοι

μέντι κ᾽ ἐξογκεῖ πρὸς τὰς κενεῶνας, ἀτὰρ κ᾽ καῦμα ἰσχυρὸν ἔνεστιν ἐν τοῖς νεφροῖς, κ᾽ οὐροῦσι πυρρὰ κ᾽ ἄκρατα, κ᾽ αἱ ἰδρῶσαι οὐκέτι μὲν ὀξεῖαί εἰσιν ὡς πρόσθεν, βαρύτεραι δ᾽ κ᾽ ζφύζουσαι, οἱ πυρετοὶ οὐ καθεζῶτες, ἀλλὰ πεπλανημένοι γίγνονται, κ᾽ ῥιγώδεις· τούτοις ῥήγνυνται τὰ μὲν πολλὰ διὰ κύστιν· κ᾽ ἐστὶν αὕτη τῶν ῥήξεων ἡ κρατίστη· ποτὲ μὴν κ᾽ διὰ ἕντερον ῥήγνυνται, ταύτῃ κορυφώσαντος τοῦ ἐμπυήματος κ᾽ ζαπέντος. Περαξαγόρας δ᾽ ἔφη τινὶ κ᾽ τὸ ἦρον διὰ τῆς ἕδρας ἰδεῖν ἐκκρινόμενον, κ᾽ βιῶναι μὲν τὸν ἔτη δώδεκα· ὁ μέν τοι εἰδέναι εἰ κ᾽ μεταξὺ ἐξίοι· προαπελθεῖν γὰρ, κ᾽ οὐδὲν ἔτι πυθέσθ᾽ ὕστερον. ἄλλοις δὲ διὰ τὰ ἔξω ῥήγνυται παρεξιὸν τὸν κενεῶνα, ὃν πληροῦσθαι ἀνάγκη πύου τε κ᾽ οὔρου, κ᾽ αὐτὸν μένειν. χρόνῳ δὲ βιασάμενα εἰς τὴν ἕδραν ἥκειν, κ᾽ ταύτῃ ἰέναι ἔξω· τοῖς δέ τισιν οὐδὲ ῥήγνυσθαι ἐθέλει ἐκ τῶν νεφρῶν, ἀλλ᾽ αὐτὸν μένειν χρόνον πολὺν ἕς τ᾽ αὖ ἡ διαπύσῃ, ἢ ἄλλον τρόπον ἀποσομώσῃ· ἐφ᾽ ἑαυτὰ δὲ διὰ κύστιν, τὰ μὲν πρῶτα μυξοποιά τε κ᾽ αἱματώδη οὐροῦσιν, ὥσπερ ἐκ τινὸς κ᾽ ἑτέρου τομῆς ἐμπυήματος· ἔπειτα κ᾽ λόγον τῶν ἑλκῶν. εἰ μὲν τὰ ἕλκη πονηρόοιτο, οἷα κ᾽ διὰ τοῖς ἄλλοις ἕλκεσι σηπομένοις πολλάτε κ᾽ δύσοσμα, κ᾽ πελιὰ, κ᾽ μυξώδη· καί τινα κ᾽ ζαρκία ἐξαμήκη ὁποῖα ἶνες ἀπέρχονται· εἰ δὲ χρηστὰ εἴη τὰ ἕλκη, κ᾽ τὸ πύον λευκὸν κ᾽ ὁμαλὸν, κ᾽ ἄνοσμον κ᾽ ὀλίγον ἀπέρχεται. ἰὼ δέ σοι δοκῇ ὁ νεφρὸς εἰς πύον τρέπεσθαι, δόξῃ δὲ τοῖς εἰρημένοις σημείοις, συμπεπαίνειν τε ὡς τάχιστα, κ᾽ ῥῆξιν ἵνα οὕτω μηχανᾶσθαι· τὰ γὰρ

πολλα

tumuere, & renibus ipſis vehemens ineſt ardor, fulva & pura meiunt, nec jam tam acres ſunt cruciatus quàm antea, cæteroquin graviores & pulſantes: febres non ſtatæ, ſed erraticæ atque horridæ. Illis ſuppurata, ut plurimum in veſicam erumpunt, quæ rupturarum eſt potentiſſima. Aliquando in inteſtinum abſceſſus rumpitur, ibi ſe allevante purulentâ materiâ, & putreſcente. Praxagoras referebat viſum ſibi quendam, qui per ſedem urinam excreviſſet, ſupervixiſſetque annis duodecim : anne etiam pluribus, (quod tunc temporis ipſe diſceſſiſſet, nec de eo quicquam audiſſet poſtea) ignorare. Sunt alii, quibus abſceſſus collectio extrorſum abrumpitur, & iliorum cavernas pervadit, quas pure & lotio compleri neceſſum eſt, ibique illuviem adhæreſcere. Deinde progreſſu temporis in anum extrudi atque illac foras tendere. Nonnullis verò extra renes frangi cunctatur, & illic ad multum tempus remanet, uſque quo exuratur, aut quocunque modo ſe diſcindat. Quibus autem in veſicam effunditur, illi principio mucoſa, & cruenta meiunt, inſtar apoſtematis exciſi : deinde pro ulcerum ratione. Nam ſi malignè exaſperentur, ut in aliis ulceribus putreſcentibus uſu venit, multa redduntur fœtida, livida & mucoſa, atque etiam quædam carunculæ oblongæ ſimileſque membranis abſiſtunt : ſin ulcera maligna non extiterint, pus album & æquabile, ſine graveolentiâ & copiâ paucum excernitur. Jam verò ſi ren ad ſuppurationem inclinare videbitur, (videbitur autem prædictis ſignis) maturandum eſt quoad ejus fieri poteſt, & ita viam quandam moliri atque com-

miniſci ad puris exitum, quod ſæpiùs in veſicam divertitur. Proinde ſpongiis identidem fovere oportebit, & locum farinâ hordeaceâ cum ficuum decocto oblinere; verum ficus eaſdem in mulſo aut vino decoquere conſimiliter oportebit. Bonum erit etiam ficus ipſas tenuando & diducendo admiſcere, & comam tuſam abſinthii, quin & Chamelææ, iridis, brioniæque radicem excretam. Hæc ſiquidem tum mitificant, tum urinas proliciunt. Expedit autem meiendi facultatem provocare. Ideò ægroti erunt invitandi, ut aliquid horum bibant, quæ urinas cient. Ad quem uſum accommodatiſſimum erit amerinæ ſemen ex vino aut mulſo potum. Conferet quoque ferulæ radix, & anchuſa, & arum, ſive unumquodque per ſe datum, ſive cum uno horum aut altero permixtum.

CAPUT IX.

Diuretica, quæ abſceſſus frangunt.

PRodeſt etiam illud, origani & dauci ſextarium, pſeudodictamni eandem menſuram in vinum album odorumque conjicito atque recondito. Quum vero neceſſe habebis, ſumes cyathos quatuor, & affuſo aquæ dimidio, permixtâque drachmâ ex foliculis rutæ ſubtiliſſimi pulveris, propinabis. Hoc pus educet & urinas copioſè. Si tamen omnia tentanti labor fruſtra cefferit, necdum ruptum ſit empyema, clyſteriis acribus ventrem eluere

πολλὰ ἐπὶ κύστιν τρέπεται· πυελᾶν τε ζωεχῶς τοῖς αὐχμοῖς, καὶ καταπλάσειν ἀλεύρῳ κριθίνῳ μὴ σύκων ἀφεψήματος· τὰ δὲ σύκα ἐν μελικράτῳ ἢ οἴνῳ ἕψειν· ἀγαθὸν καὶ αὐτῶν τῶν σύκων μίσγειν λεαίνοντα, καὶ ἀψινθίου ἢ κόμιν κόψαντα ἐμβάλλειν, καὶ χαμελαίας, καὶ ἴριν σεσησμένην καὶ βρυωνίας τὴν ῥίζαν. ταῦτα ἢ ἅμα μὲν συμπέσσει, ἅμα δὲ ἐπ' οὖρησιν ἄγει. δεῖ ἢ καὶ τὴν οὖρησιν ἐρεθίζειν· ὥστε καὶ ἐπιπίνειν τῶν οὐρητικῶν κελεύειν συμφέρει· ἐπιτηδειότατον ἢ τὸ τῆς ἄγνου σπέρμα ἐν οἴνῳ ἢ μελικράτῳ πινόμενον· καὶ ἡ τοῦ νάρθηκος ῥίζα καὶ ἄιχουσα καὶ τὸ ἄρον, καὶ ἕν τι ἕκαστον, καὶ εἰ δύο καὶ τρία συμμίξαις.

ΟΥΡΗΤΙΚΑ ΡΗΓΝΥΝΤΑ τὰς ΑΠΟΣΤΑΣΕΙΣ.

Ἀγαθὸν δὲ καὶ τόδε· ὀρεγάνου καὶ δαύκου ὅσον χοίνικα, καὶ ψευδοδικτάμνου ὅσον χοίνικα ἐμβάλλων εἰς οἶνον ἀΐώδη λάβρον ἀποτίθεσθαι· ὅταν ἢ χρήζῃς, λαβὼν κυάθους τέσσαρας, καὶ κεράσας πρὸς ὕδατος δύο, καὶ ἔτι πηγάνου φύλλων ὡς λειοτάτων μίξας, δραχμὴν μίαν δίδοναι πίνειν. τοῦτο ἄξει πύον καὶ οὖρα πολλά. εἰδέ σοι τάδε ποιοῦντι μηδὲν μᾶλλον ῥηγνύοιτο τὸ ἐμπύημα, καὶ ὑποκλύζειν κλυσμοῖς

μοῖς δερμέσιν. οἱ δὲ κλυσμοί εἰσιν ἐλλεβόρϰ τὲ ἀπόβρεγμα τῦ μέλανος, ϰ̀ ῥαφανίδος ϰ̀ σκορόδων ϰ̀ σικυωνίας· βρέχειν ὓ ἐν ἅλμῃ ϰ̀ ἐν θαλάσῃ ἢ ἐν ὄξει· ϰ̀ μικρὸν ἐλαίου μίξαντα τῦ ὀλιθηρὸν εἶναι, τούτοις κλύζειν· κελεύω δὲ ὅτι πλεῖσον χρόνον κατέχειν· πολλάκις γὰρ ῥηγνύει τὸ ἐμπύημα, ϰ̀ δὴ ἔῤῥωται· χρὴ μέντοι ἔτι ϰ̀ τοῖς ἀσόγγοις πυελᾶν ϰ̀ τοῖς καταπλάσμασιν, ὡς πᾶσά τε λωφήσῃ ἡ ὀδυνη, ϰ̀ τὸ πῦον εὔροον γίνηται.

ΟΥΡΗΤΙΚΑ ΕΛΚΩΝ ΚΑΘΑΡΤΗΡΙΑ.

Διδόναι δὲ ϰ̀ τῶν οὐρητικῶν καθαρτηρίων, λογιζόμενον πρὸς τὸ ἕλκος· εἰ μὲν ἔυηθες εἴη, σημαίνουσί τε οἱ πυρετοὶ ϰ̀ οἱ πόνοι ἀπικουφίζοντες, ϰ̀ τὰ ἐν τοῖς οὔροις λεῖα ϰ̀ λιπαρὰ ϰ̀ ἄνοσμα ἰόντα, ϰ̀ οὐρήσεις ἀπετῶς ἀπερχόμεναι· εἰ δὲ τοιαῦτα εἴη, τῶν πραοτέρων προσφέρειν· οἷον τό, τε τῦ σικύου σπέρμα μ̄ μέλιτος ϰ̀ τῶν φοινίκων τὸ ἀφέψημα, ϰ̀ ἴελν μετὰ μέλιτος ϰ̀ αὐτὸ μέλι· ἰσχυρότερον ὓ καθαίρειν βουλόμενος, ἀδιάντου τὲ ἀφέψημα μ̄ μελικράτου ὕδατος, ϰ̀ χαλβάνιλω ϰ̀ τῦ ἡρακλεωτικῦ, ϰ̀ ῥητίνιλω τερμινθίνιλω διατήξας ἐν ὕδατι· εἶτα ὅταν κατασῇ τὸ ὕδωρ, ἠθήσας ϰ̀ κεράσας μελικράτω, ἢ οἴνῳ, οὕτω δίδου· ταῦτα μὲν πρὸς τὰ διηθέστερα τῶν ἑλκῶν.

ΕΠΙΠΛΑΣ-

oportebit. Conſtant autem ex veratri nigri infuſione, in quâ etiam permaduerint raphanus, allia, & pulpa colocynthidis. Licebit quoque in muriâ, vel aquâ marinâ, vel aceto macerare: tum pauco oleo admixto, ut lubricum ſit, his rebus alvum perfundere, juberéque, ut quàm poterint diutiſſimè retineant. Eo ſæpe purulenta collectio frangitur, & conſaneſcit: nihilominus tamen ſpongiis uſque fovere convenit & emplaſtra inducere, ut dolor omnis minuatur, & pus ex facili profluat.

Caput X.

Quæ movendo urinas ulcera detergunt.

DAnda itidem ſunt quæ per urinas purgant, ulceris habitâ ratione: quod ſi tractabile ſit, (id autem denotant febres, & dolores leviores, & quæ in urinis apparent æquabilia, alba, & inodora, cum facilitate meiendi) mitiora exhibeantur. Cujus generis ſunt peponis ſemen, palmarum decoctum, iris excepta melle, & ipſum mel per ſe. Et ſi quis valentiùs purgare volet, uſurpet capilli Veneris decoctum cum aquâ mulſâ, galbanum, opopanacem, reſinam terebinthi: tum in aquâ liquefaciat, atque ubi aqua referbuerit & ſubſtiterit, percolet, & ex mulſo aut vino bibendum exhibeat. Hæc quidem ulceribus minus moroſis atque difficilibus auxiliantur.

CAPUT XI.

Cataplaſmata ulceribus putreſcentibus.

ADverſus maligniora ulcera valentioribus opus eſt, & intro aſſumptis, & foris admotis: intus quidem quæcunque jam dicta ſunt ad rumpendas collectiones convenient; & cuminum Æthiopicum cum vino dulci, ruta cum melle & vino, canchrys cum ſemine porri ex vino molli & delicato. Extra verò proderit ervi farinam in vino & melle coctam illinere, & roſas aridas tritaſque cum lente & melle, aut baccas myrti alicui horum incoctas. Quippe hæc & id genus omnia ulcerum putredines inhibent: verùm oportet totos lumbos & ilia perlinire. Bonum etiam aliquod medicamentum injicere eorum, quæ dyſenterica appellantur, ſi vehementiùs depaſcatur ulcus: ſi verò præ dolore & inflammatione pus foràs prodire non poteſt, abluere oportebit tenui cremore ptiſanæ, & lacte, & hujuſmodi tepida fomenta adhibere, & ſupra aquam tepidam ſedentem collocare. Ita enim percommodè exierit. At ſi propter craſſamentum retardetur, bibendum decocturam fœniculi, apii, chamæpityos, abſinthii atque origani. Hæc taliter facienda ſunt.

CAPUT XII. *De Lacte.*

POſtmodum bibendum lac cum melle, cumprimis aſininum aut equinum. Siquidem ejus magnus

ΕΠΙΠΛΑΣΜΑΤΑ ΣΗΠΟΜΕΝΩΝ ΕΛΚΩΝ.

Πρὸς δὲ τὰ πονηρότερα ἰσχυροτέρων δεῖ καὶ ἔνδοθεν καὶ ἔξωθεν. ἔνδοθεν μὲν οὖν, ὅσα τε πρὸς τὰς ῥήξεις ἤδη εἴρηται συμφέρειν, καὶ κύμινον τὸ αἰθιοπικὸν μ̄ οἴνου γλυκέος, καὶ πήγανον μ̄ μέλιτος καὶ οἴνου, καὶ κάγχρυς μ̄ πράσου σπέρματος ἐν οἴνῳ ἀπαλῷ· ἔξωθεν δε ὀρόβων ἀλεύροις καταπλάσσειν ἐφθοῖς ἐν οἴνῳ, καὶ μέλιτι, καὶ ῥόδοις ξηροῖς μ̄ φακῆς τρίψας καὶ μέλιτος, καὶ μύρτοις μ̄ τινὸς τούτων ἐφθοῖς. τὰς γὰρ σηπεδόνας τῶν ἑλκῶν ἐπέχει ταῦτα τε καὶ ὅσα τοιαῦτα ἄλλα, καταπλάσμασιν ὀσφύϊ τε καὶ κενεῶνας ὅλως ϖειλαμβάνοντας. ἀγαθὸν δὲ καὶ ἐνιέναι τῶν δυσεντερικῶν τι φαρμάκων, εἰ ὀπὶ μεῖζον νέμοιτο· εἰ δὲ ὀπὶ πόνου καὶ φλεγμασίας τὸ πύον ἔξω ϖροδιδόναι μὴ δυνάται, ὑϖοκλύζειν χυλοῖς πλισάνης λεπτοῖς καὶ γάλακτι, καὶ τἄλλα χλιάσμασι πυρᾶν, καὶ εἰς ὕδωρ καθίζειν θερμόν. ὕτως γὰρ μάλιστα ἂν ὑπέλθοι· εἰ δὲ ὑϖὸ πάχους ἐνίσχοιτο, μαράθρου τὲ ἀφέψημα πίνειν καὶ σελίνου καὶ χαμαιπίτυος, καὶ ἀψινθίου καὶ ἐρεγάνου. ταῦτα μὲν δεῖ ϖοιεῖν ἅδε.

ΠΕΡΙ ΓΑΛΑΚΤΟΣ.

Μετὰ δὲ γάλα πίνειν σὺν μέλιτι, τὰ μὲν ϖρῶτα ὄνειον ἢ ἵππειον· ϖρὸς γὰρ τὴν κάθαρσιν τῶν ἑλκῶν

κῶν συμφέρει· ὅταν ϗ μηκέτι καθαίρεσθαι δέωνται, ἀλλὰ τὸ μὲν πύον ὑπίῃ ὀλίγον, αἱ ϗ ἀπὸ τ οὔρων δήξεις ἀμβλυώνται, χρήζῃ ϗ ὁ ἄνθρωπος πιαίνεσθαι, τότε ἤδη τὸ βόειον γάλα προσφέρειν, ϗ μᾶλλον τ ὄϊος. παχύτερον γὰρ ϗ ἧσον λεπτομερικόν· πλῆθος δὲ προσφέρειν ϗ δύο ϗ τρεῖς, ϗ ἔτι πλείας κοτύλας· ϗ σιτίον δὲ θὺς μηδὲν ἄλλο λαμβάνειν, ἕς ἂν τόδε καταπεφθῇ· τὸ δὲ ὑποχωρῆσαν τᾧ γάλακτος, τῷτο ϗ τῶν ἄλλων ἑλκῶν τῶν ἔσω κάλλιστον φάρμακον, τοῖς τε χαλεποῖς ἰχῶρσιν ὑμενέστατον, ϗ ταχὺ ἀνατρέφον τὸ σῶμα· μάλιστα δὲ ἐν νοσήμασι ζωτηκτικοῖς, ὅτι δεῖ τάχιστα εἰς ὑγείαν καταστῆσαι τὸν ἄνθρωπον. ὥστε εἰ ϗ τῇ ἄλλῃ διαίτῃ πιαίνεις τὸν νεφριτικὸν, οὐκ ἂν ἁμαρτάνοις. χρὴ δ' αὖ καταπέμπων μαλακῶς ἀνατρέφειν τὲ ἐφ' ἑκάστῃ ἡμέρᾳ, ϗ τρέφειν, κατ' ἀρχὰς μὲν γάλακτι, ὡς εἴρηται, ϗ ῥοφήμασι πτισάνης, καὶ ἀμυλίοις καὶ τῷ πλυτῷ ἀλεύρῳ, ἐν γάλακτι ἑφθῷ, καὶ ἰτρίοις καταθρύπτων εἰς ζωμὸν ὄρνιθος λιπαρὸν, καὶ ἔτνη τά τε ἀπὸ τῶν ὤχρων, καὶ ἀπὸ τ δολίχων, καὶ τὰ ἀπὸ τῶν ὀρόβων, προσαπογλυκαίνειν τές τε ὀρόβες καὶ αὐτὲς καθ' αὐτὲς ἑψῶν, ἢ καὶ συμμίσγων τινὶ τῶν εἰρημένων ὀπτρίων.

ΠΕΡΙ ΛΑΧΑΝΩΝ.

Λάχανα δὲ ἐπιτήδεια τοῖς παροῦσι μαλάχη καὶ λάπαθον, καὶ βλίτον, καὶ ἀνδράχνη, καὶ ἀπάραγος,

magnus uſus eſt ad ulcerum munditiem. Quando autem nihil amplius repurgari indigebunt, & pauca ſubluvies effluet, morſúsque urinarum retundentur, atque homo corpus recuperare & pingueſcere laborabit, tum lac bubulum citiùs quam ovillum obtuleris. Craſſum enim magis & minus fluidum. Dabitur verò ad duas, tres, pluréſve heminas. Nec cibi quicquam præterea ingeretur, quoad ſumptum hoc percoctum ſit & mitificatum. Quinimo ſerum ipſum lactis tum inteſtinorum ulcerum efficaciſſimum eſt remedium, tum graviter manantibus ulceribus mitiſſimum accidit, & ſub manu corpus alit; maximè in ſyntecticis, hoc eſt *defectis & quaſi ſtrigoſis*, quorum plurimi intereſt, ut ad habitiorem corpulentiam quàm primùm reducantur. Quapropter ſive hac victus ratione, ſive alia procures, uti nephriticus pingueſcat, nihil aberrabis. Itaque cubantem & molliter fricare, & quotidie expediet : alere autem, initio lacte, ut dictum eſt, & ſorbili ptiſanario, amylis panibus, farina elota & incocta lacti ac placentis, ſuminalibus confractis in capi juſcula pinguia : dabis etiam pulmentaria ex ciceris, phaſeolis atque ervis : ſed ervum priùs oportebit (ut ita dicam) edulcare, hoc eſt macerare, ut amarorem deponat, & per ſe decoquere, aut cum aliquo dictorum leguminum.

Caput XIII. *De Oleribus.*

OLera convenientia his, de quibus agitur, malva, lapathum, blitum, portulaca, aſparagus, cucurbita

curbita, coctus cucumis, & lactuca cocta: prodestque nihil crudum comedere. Hæc autem & ventrem leniter subducunt, & hebetant urinarum acrimoniam: atque in processu jam ad plenum extinctis febrium ardoribus, & corpore refecto, carnibus cibare oportebit.

CAPUT XIV.

De Carnibus.

CArnes in hoc morbo laudo hœdorum, agnorum, carnem suillam probo, aves tenellas, ex piscibus saxatiles coctos, quin & squatinas, raias leves, torpedines, & cætera id genus chartilagineorum.

CAPUT XV.

De secundâ Mensâ.

ET si quid in longo morbo bellariis opus sit, a carycis abstinendum, ulceribus enim adversantur; vescendum verò palmis, nucibus avellanis, strobilis & uva passa: amygdala etiam tosta danda sunt ex melle, vinumque bibendum mellei coloris. Acetum autem atque omnem salsilaginem, in poculentis atque esculentis juxta, vitare oportet. Hæc igitur sunt eorum, quibus renes dolent, pulmenta & edulia. Quod autem ad reliquam vitæ rationem attinet, confert minimè festinantem, sed tardè atque

κολοκύνθη, καὶ ἐφθὸς σίκυος, καὶ θρεβελκίνη ἐφθή· ὠμὸν δὲ οὐδὲν συμφέρει ἐσθίειν. ταῦτα ᾗ καὶ τὴν χασσόσα ἡσυχῇ ὑπάγει, καὶ τὰς τῶν οὔρων δήξεις ἀμβλύνει· πρωΐοντας ᾗ τῇ χρόνῳ, καὶ πεπαυμένων δὲ εἰς τέλος τῶν πυρετῶν ἀναστρεφομένου τε τοῦ ὄγκου, καὶ τοῖς κρέασι δεῖ σιτίζειν.

ΠΕΡΙ ΚΡΕΩΝ.

Κρέα ᾗ ἐπαινῶ ἐς τὴν δὲ τὴν νόσον, ἐρίφων καὶ ἀρνῶν καὶ χοίρων, καὶ ἀπαλὰς ὄρνιθας, καὶ ἰχθύων τὰ πετραῖα ἐφθὰ, καὶ ῥίνας, καὶ λεπιδώτους, καὶ νάρκας, καὶ τὸ τοιοῦτον γλίσχρος τῶν σελάχων.

ΠΕΡΙ ΤΡΑΓΗΜΑΤΩΝ.

Εἰ δέ τινος καὶ τραγήματος προσδέοιτο ἐν μακρᾷ νόσῳ, ἰσχάδων μὲν ἀπέχειν· πολέμιαι γὰρ τοῖς ἕλκεσι· φοίνικας δὲ προσφέρειν καὶ καρύων τῶν ποντικῶν, καὶ κώνων, καὶ ἀσαφίδος, καὶ ἀμύγδαλα Φρύγων διδόναι μὴ μέλιτος· οἶνον δὲ πίνειν μελιχρόν· ὄξος ᾗ ἀπέχειν καὶ παντὸς ἄλλου ἁλμυρᾷ, καὶ πόματος καὶ σιτίου. τὰ μὲν οὖν προσφάγματα τῶν νεφριτικῶν τοιάδε. ἡ δὲ ἄλλη δίαιτα, πρὸς τὰς κινήσεις συμφέρει ὅτιπολὺ μήτε ταχέως ἄγειν·

οὐδὲ γὰρ ἑτέρῳ ἔλκει ὠδενὶ κίνησις συμφέρει· πολύγε μὲν μᾶλλον τοῖς κατὰ νεφρῶν ἕλκεσιν· ἀλλὰ ἀτρεμοῦντα ἀνακομίζειν ἐν ἀπαθείᾳ πάσῃ, τέλψεσί τε ὡς λιπαρωτάταις καὶ λυτροῖς καὶ σκέπῃ.

ΕΜΕΤΙΚΑ.

Τὰς δὲ ὑπογιγνομένας πλησμονὰς ἀρκέσει καὶ πυρία ξηρὰ κενῶσαι καὶ ἔμετος. κάτω δ' οὐ χρὴ μαλάσσειν, πλὴν ὅσα ἐφ' ἡμέρᾳ τῶν τινὶ εἰρημένων βρωμάτων, ὡς μὴ σφόδρα ταλαιπωροῖντο τοῖς ἐμέτοις, μήτε ἄγαν ἐμπλήσας κέλευε ἐξεμεῖν, καὶ τῶν ἐμετηρίων σιτίων προσάρας. ταῦτα δέ ἐστι τὰ πίονα καὶ γλυκέα, καὶ οἱ σπερματίαι σίκυοι· εἰ δὲ μὴ παρεῖεν, τὸ σπέρμα αὐτῶν τετριμμένον μετὰ μέλιτος, καὶ ἅλμυρον ἐφθὸν, καὶ πίμα ἐπὶ τούτοις γλυκὺ καὶ δαψιλές· οὐ μόνον δὲ πρὸς τὰς πλησμονὰς ἐπαινῶ τοὺς ἐμέτους, ἀλλά μοι δοκεῖ τολμήσας τὶς θαμινὰ ἐξεμεῖν, ταχὺ ἂν καὶ ἕλκος ἐν νεφροῖς, καὶ ἄλλων τινὰ ἐνθένδε λύσαι βλάβων. ὅταν δ' ὡς τάδε ἔλθῃ, ὥστε ῥαΐζειν δυνάσθαι καὶ ἀνέχεσθαι κινήματος, τὰ μὲν πρῶτα ἡσυχῇ τε καὶ ὀλίγα καὶ ἐν ἰσοπέδῳ περιπατεῖν·

que ocioſè eos ad exercitia motuſque producere. Namque agitatio cum aliis exulceratis omnibus, tum renum ulceribus vehementer eſt inimica. Conducit igitur quietum reficere atque recreare omni vitæ mollitie voluptuaria, frictionibus quàm leviſſimis, balneis & integumentis.

CAPUT XVI.

Quæ vomitionem excitant.

REpletionibus ſubortis faciet ſatis illaſque levabit fotus per ſicca & vomitus: per inferna vacuare vel detrahere nihil eſt neceſſe, præterquam dictorum ciborum quotidiana retrimenta: ac ne impendio vomendo crucietur, impera ut intra modum repleto ventriculo vomat, aſſumpto etiam eorum aliquo quæ nauſeoſa ſunt, & vomendi appetitionem movent, cujuſmodi ſunt pinguia & dulcia & prægrandes cucumeres; qui ſi non ſint ad manum, ſubſtituantur eorum ſemina melle intrita, & pulticula: potúſque dulcis ſuper his ingeſtus largiter. Nec ſolum adverſus ſaturitates & expletiones vomitionem commendo, ſed etiam mihi videtur (ſi quis fortè periclitari audeat) vomendo ſæpius, non modo renum ulcera, verùm etiam ejus loci vitia omnia brevi poſſe conſanari. Poſtmodum autem, cum uſqueadeo proceſſum erit, ut jam ex morbo revaluiſſe compareat, & motiones ſalutariter poſſe perpeti, primum ſpatiari poterit paulatim & modicè,

idque per planitiem : ſtatus verò fugiet, curſus, ſaltationes, ſubitasque declinationes, & inflexiones corporis : deinde quo firmior & valentior in dies evaſerit, eo plus deambulationibus exercitationibúſque aliis licebit apponere. Alia exercendi ſui genera ſunt, colluctationes manuum, frictionéſque levi attactu & manu ſuſpenſa. Ea quidem eſt in nephriticis vivendi præceptio : nunc ſi ſuppuratio foras eruperit, an etiam manus tractatione atque opera utendum ſit nec ne, luculenter apparet. Antiquitus ſuppurata inurebant, aut decacuminabant, *hoc eſt ſcalpello deputato faſtigium reſecabant, ut pus proflueret.* * * * * *

Ejuſdem AUCTORIS FRAGMENTUM

De Medicamentis purgantibus.

* Et ſoboli procreandæ conferre videtur.

Filicula pituitam, bilem aquáſque detrahit. Danda excepta mulſo aut aqua, raſa radix, ad drachmas duas. Non minus eſt ſalubre bullitam ad ſalgama, ſive cum ſalſamento, ante prandium comedere. Purgat item non moleſtè cum ptiſana & cum jure avis domeſticæ decocta : bella fuerit purgatio, ut quæ adoleſcentibus etiam ſatisfaciat ; in morbis vero nihil tanta purgatione opus eſt.

Iris quidem pituitam, mucoſa excrementa, atque etiam bilioſa deducit : quin & ſanguinem, & me-

lan-

πειρατέων· ῥάστις ἢ καὶ δρόμους καὶ πηδήσεις, καὶ ἐξαπιναίους ἀπηύρεις φυλάσσεσθαι· ἔπειτα ἢ καθ' ὅσον ἀπαιδιδώσι ῥώμη τὲ καὶ δίταξία, καὶ τοσοῦτο πῆς τε πειράτοις καὶ πῆς ἄλλοις πόνοις προσιθέναι. τὰ εἴδη τ' ἄλλων πόνων ἐστὶν ἀνάπαλαί τε χειρῶν καὶ τρίψεις καὶ πολλὴ ἡσυχίαν. δίαιτα μὲν ἥ δε τ' νεφελιτικῶν· εἰ ἢ πρὸς τὰ ἔξω τραποίτο τὸ ἐμπύημα, εἰ δεῖται μᾶλλον ἐπαΰθα καὶ τῇ χειρὶ καθαφανέστερον. * * * * * τὰς δίκαιον οἱ παλαιοὶ, ἢ ἀπεκρύφθν * * * * *

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΡΟΥΦΟΥ ΒΙΒΛΙΟΝ ΑΛΛΟ ΑΝΑΡΧΟΝ ΚΑΙ ΑΤΕΛΕΣ ΠΕΡΙ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΚΑΘΑΡΤΙΚΩΝ.

* ΚΑΙ παιδοποιίᾳ δοκεῖ συμφέρειν.

Πολυπόδιον ἄγει μὲν φλέγμα καὶ χολὴ καὶ ὑδατώδη· δίδοναι ἢ τ ῥίζης ὅσον δραχμὰς δύο, ἀπιξύων μελικράτῳ, ἢ ὕδατι· κάκιον καὶ ἀδὲν καὶ ὅτι ταρίχῳ ξύσαντα, φαγεῖν πρὸ τᾶ ἀρίστα· καθαίρει ἢ καὶ ἐν πλισάνῃ καὶ ἐν ζωμῷ ὄρνιθος ἡ ῥίζα ἐψηθεῖσα, καὶ λυπηρῶς· καὶ εἴη ἂν ὠραία μὲν κάθαρσις, καὶ μάλιστα μειρακίοις αὐτάρκης· πρὸς ἢ τὰς νόσους ἀδὲν μέγα ἄτω καθαίρειν.

Η ἢ ἵερις ἄγει μὲν φλέγμα καὶ ὑπόμυξα, καὶ χολώδες, εἰ ἢ πλεῖον τᾶ μετρίου διδοίης, καὶ αἱματώδες καὶ μέλανα·

ὥστε

ὥστε μέτριον ἀρκεῖ μία ἥμισυ κύαθ⟨ον⟩ καθῆραι. σάπυ δέ ἐστι σομάχῳ δυσχερές· τ⟨ὸ⟩ δ⟨ὲ⟩ ῥίζης δίδοναι δραχμὰς **** μ⟨ετὰ⟩ μελικράτου, τοῖς τὲ ζπληνικοῖς, κ⟨αὶ⟩ τοῖς ἀμφημερινῷ κ⟨αὶ⟩ τεταρταίῳ πυρέτουσι, κ⟨αὶ⟩ τοῖς δυσεντερικοῖς, κ⟨αὶ⟩ τοῖς βηχώδεσι, κ⟨αὶ⟩ τοῖς κωλικοῖς.

Σικυωνία δ⟨ὲ⟩ καθαίρει φλέγμα κ⟨αὶ⟩ χολὴν ἄκρατον· δίδόναι δ⟨ὲ⟩ δραχμὴν μίαν τῆς ἐντερώνης ἐν μελικράτῳ πρᾴότερον δ⟨ὲ⟩ καθῆραι βυλόμ⟨εθα⟩, τὸ μὲν σπέρμα τῆς σικυωνίας ἐκβάλλειν ἐγχέας δ⟨ὲ⟩ οἴνου γλυκέ⟨ος⟩ εἰς τὸν φλοιόν, ἐψεῖν ὑπὸ μαλακωτέρας, ἕως ἂν καλῶς θερμανθῇ, τ⟨ὸ⟩ τ⟨ὸ⟩ διδόναι πίνειν, οἷς τε ἄγειν ὀκ ἰσχυρῶς δεῖ, κ⟨αὶ⟩ οἷς κ⟨αὶ⟩ δέρμα ἐξανθήσεις πελιαὶ γίνονται. τὸ δ⟨ὲ⟩ ζύμπαν, ζικυωνία ζυμφέρει ἄθμαλι, πλευρῶν πόνοις, χρονίαις κεφαλαλγίαις, ἰλίγγοις, ἀμβλυωπίαις· ἔστι δ⟨ὲ⟩ πικρόταλον μέν, ἀλλ' εἰς ὕστερον δυσπεπτέρας ἀπεργάζει.

Φακοειδὲς δ⟨ὲ⟩ ἄγει μὲν ὑδαλώδες, κ⟨αὶ⟩ φλεγματῶδες, κ⟨αὶ⟩ χολῶδες· ἀρκεῖ δ⟨ὲ⟩ πλήθ⟨ει⟩ δραχμῶν δύο, μελικράτῳ ὑπιπάσοντα πίνειν.

Πέπλ⟨ος⟩ κ⟨αὶ⟩ πέπλιον ἐγγυτάτω μὲν τ⟨ὴν⟩ ἰδέαν ἀλλήλων, ἐς τ⟨ὸ⟩ καθάραι· τ⟨ὸ⟩ δ⟨ὲ⟩ φλεγματῶδες, κ⟨αὶ⟩ χολῶδες, μ⟨ετὰ⟩ φυσῶν κ⟨αὶ⟩ πλήθ⟨ους⟩, κ⟨αὶ⟩ ξηρανθέντα καθαίρει πρᾴως.

Ἡ δ⟨ὲ⟩ ἀλόη, ὀξὺ μὲν καθῆραι, ὀκ ἔστι σομάχῳ δ⟨ὲ⟩ εὐμενέστατον ἴσα κ⟨αὶ⟩ ἀψίνθιον. ἀρκεῖ δ⟨ὲ⟩ ὅσον δραχμὰς δύο, μ⟨ετὰ⟩ μελικράτου πιεῖν· ἄγει δ⟨ὲ⟩ φλέγμα καὶ χολήν. ἀγαθὸν δ⟨ὲ⟩ καὶ ἐν ἐφ' ἡμέραν λαμβάνειν ἀπὸ δείπνου. Δια-

χωρεῖ

lancholiam trahit, ſi præter modum dederis. Quare ſola ut mediocriter purget, cyathi dimidium ſufficiet: admodum enim ſtomacho eſt ingrata. Radicis verò dandæ drachmæ ſeptem in mulſo, lienoſis, quotidiana & quartana febre laborantibus, anhelatoribus, tuſſientibus & colicis.

Colocynthis pituitam purgat, & bilem meram. Ejus pulpæ danda eſt drachma una in mulſo: ſi quis tamen mitius purgare volet, ſemen ejiciendum eſt, & affuſo vino dulci intra corticem, lento igne coquendum, quouſque rectè incaluerit; tum his propinandum offeratur, quos non potenter exinanire conveniat, & quorum cutem lividæ papulæ deformârint. In totum verò colocynthis prodeſt ſuſpirioſis, laterum doloribus, inveteratis capitis cruciatibus, ſingultibus, & adverſus obtuſam aciem oculorum. Etſi enim oppido quàm amara eſt medicina, tamen in poſterum efficit, ut illis ſit uſus cibi gratior.

Calcifraga aquoſa, pituitoſa, bilioſaque vacuat: drachmis duabus in mulſo pota ſufficit.

Peplos & peplis gentilitate & figuræ cognatione proximæ, in purgando pituitam, & bilem extrahunt cum flatibus pro copia: ſiccatæ etiam benignè purgant.

Aloe celeriter purgat, nec verò ut abſinthium gratiſſima eſt ſtomacho: ejus duæ drachmæ cum mulſo potæ ſufficiunt: pituitam & bilem attrahit. Bonum conſimiliter quotidiè eam aſſumere à prandio; humores ſiquidem permeat & ſubducit, nec cibi

digeſ-

digeſtionem abolet, præterea non ſiticuloſum reddit, ſed famelicum; terere autem oportet cum braſſicæ aut lapathi ſucco, & formare catapotia partim ciceris partim fabæ magnitudine: & cum exinanire collibuerit, duo aut tria ingerere. Conveniunt etiam ejus globuli cum reſina apparati, aut cum melle cocto, eorum cauſa maximè quibus intolerabilis eſt amaritudo. Quin etiam ſcammonio utiliter admiſcetur, aut eorum alteri, quæ ſtomachi diſſolutionem faciunt, præterquam quod febres quotidianas ſanat, arquatis, & jecinoris vitiis ſubvenit, cibi faſtidia & cruditates emendat in hominibus, & perinde in mulieribus; fuiſſétque optimum medicamentum pueris, niſi amarum eſſet ſupra modum: puerilis enim ætas à rebus uſque adeò amaris vehementer abhorret.

Hippophaes & hippophæſtum pituitam, bilem, aquaſque purgant largiter: hippophæſtum aquæ vitia. Præcipuè comitialibus datur, ſyderatis altera manu, aut crure, oblivioſo, difficulter ſpiranti, & his qui rectà ſpirare coguntur: adhæc his omnibus, quos perpetuus variúſque tremor exagitat. Si valentius purgare volueris, dabis ſucci per ſe obolos tres: ſin autem ex eo quod cum farina ervi conficitur, drachmam unam ex mulſo; ſed ad omnia efficacius hippophæſtum: ideò dandum minore copia.

Clematis pituitam & bilem purgat: ejus fructus ad drachmam unam exhibendus eſt cum mulſo.

Pycnocomum bilioſa detrahit: ejus radicem comedendam dato, ipſa enim per ſe purgat; rotunda eſt, exiguo malo admodum ſimilis.

χωρεῖ γὰρ, καὶ τὰ ζίτα ἐκ ἀφανίζει· πρὸς ἢ καὶ ἄδιψόν ἐστι καὶ δίσιτον, τρίψαντα ἐν χυλῷ κεράμβης, ἢ λαπάθῳ πλάσαι, τὰ μὲν ἡλίκα ἐρεβίνθῳ, τὰ δὲ κυάμοις ἴσα· καὶ τούτων λαμβάνειν, καὶ δύο, καὶ τρία, ὅπως καὶ χρηζῃς κενοῦσθαι. ὑπιτήδειον καὶ μὴ ῥητίνης κατάποτον σκυαθὲν, καὶ μὴ ἐφθοῦ μέλιτος· καὶ μάλιστα οἷς ἡ πικρία δύσφορος. καλῶς δ' ἄν που καὶ σκαμμωνία μίσγοιτο, καὶ ἄλλῳ τινὶ τῶν καρδιοβόλων. νοσήμασι δὲ συμφέρει, πυρετοῖς τε ἀμφημερινοῖς, καὶ ἰκτέρῳ, καὶ ἤπατος πόνῳ, καὶ ἀποσιλίαις, καὶ ἀπεψίαις, καί οὐχ ἧσον γυναιξὶν, ἢ ἀνδράσιν· εἰ δὲ μὴ ἡ πικρία ὑπερέβαλε, καὶ παιδίοις ἂν κάλλιστον· ἀλλὰ τῶν ὑπὸ τοσοῦτον πικρῶν οὐκ ἐθέλουσι παῖδες γεύεσθαι.

Ἱπποφαὲς δὲ καὶ ἱππόφαιον, καθαίρει φλέγμα, καὶ χολὴν, καὶ ὕδωρ πλέον. τὸ ἱππόφαιον τὰ ὑδατώδη. διδόναι ἢ τῷ τε ὑπληπλικῷ καὶ τῷ ὑδροπληγὶ χεῖρα, ἢ σκέλος, καὶ τῷ ὑπιλανθανομένῳ, καὶ τῷ δυσπνόῳ, καὶ τῷ ὀρθοπνοϊκῷ· καὶ ὅσοις παλμοὶ ἄλλοτε ἄλλοι τὸ σώματος ζυνεχεῖς γίνονται. μᾶλλον δὲ καθῆραι βελόμενος, τὸ ὀπου, εἰ μὲν καθ' αὑτὸν ὀβολὸς γ· εἰ ἢ τὸ σὺν τῷ ὀρόβῳ σκυαζομένου, δραχμὴν μίαν ἐν μελικράτῳ. εἰς πάντα καὶ ἰσχυρότερον τὸ ἱππόφαιον. διὸ καὶ μεῖον δοτέον.

Κληματὶς δὲ καθαίρει φλέγμα καὶ χολήν· προσφέρειν ἢ τὸ καρποῦ ἔσον δραχμὴν μίαν ἐν μελικράτῳ.

Πυκνόκομον δὲ ἄγει χολώδες, διδὸς καὶ τὴν ῥίζαν φαγεῖν· αὐτὴ γὰρ μόνη καθαίρει, καὶ ἐστὶ προγυάλη, μικρῷ μήλῳ μάλιστα ὁμοία.

Αμπελοι δὲ καθαίρσι ϗ χολῶδες ϗ ὑδατῶδες, πλήθη ϗ ἐξαρκεῖ δραχμῶν δύο· κάλλιστα ϗ ἂν χρῷτο τῇ ἡμέρᾳ χειρωνίῳ πρὸς τὰς ἐπιλήπτους ϗ μαινομένας, τῇ δὲ ἀγελάῃ πρὸς τὰς ὑδερικῶντας.

Θύμον ϗ ἔπίθυμον, ϗ ἀμάρακον, ϗ κονίλη μελάνων εἰσὶ ϗ φλεγματωδῶν καθαρτήριον· ἀλλὰ πολὺ πρὸς ἅπαντα τὸ ἔπίθυμον προέχει· διδόναι δὲ κόψας ϗ διαστήσας μετ' οἴνου γλυκέος· πλῆθος δραχμῶν ἓξ ϗ ἔπιπλεῖον. ἄγει γὰρ χρηστῶς· ϗ εἰ ἔπιδειπνεῖν ἐθέλοις, ἁδὲν ἐμποδῶν μὴ καθαρθῆναι μετρίως· τὰς δὲ ἑωθινὰς καθάρσεις, μετ' ὀξυμέλιτος ποιῆσαι, τῶν ἀλῶν προσμίσγων. συμφέρει ἢ ἔπίθυμον τοῖς φυσώδεσι ϗ ὑποχονδριακοῖς, ϗ ἀπέπτοις, ϗ ὅσοις ἦπαρ ἢ σπλὴν βαρύνεται, ϗ τοῖς δυσπνόοις. θύμος δὲ ἄγει μὲν ϗ μέλανα, πλείονα δε τὰ φλεγματώδη. πλῆθος τῆς κόμης, ὅσον ὀξύβαφον μετὰ μέλιτος. διδόναι ἢ τοῖς τε ἀθματικοῖς, ϗ τοῖς χρονίως βήτσι, ϗ τοῖς πάχη ἐν κοιλίᾳ ἔχσι.

Ο ἀμάρακος ξηρὸς ἔπιπαστόμενος ὀξυμέλιτι ὅσον δραχμαὶ σ· μεθ' ἁλῶν, τὰ ὁμοια ὀνίνησι. ϗ ἡ ὀρίγανος ἢ ὡσαύτως· διδόναι δὲ ὀξύβαφον ξηρῶν ἐν μελικράτῳ.

Αἱ ἢ μήκωνες ὑπάγσι μὲν ἡσυχῇ, πλῆθος σ' ἀρκεῖ τὸ σπέρματος ἑκατέρου ὅσον ὀξύβαφον ἐν μελικράτῳ.

Σικύου ἢ ἡ ῥίζα, ἁρμόζει μὲν πινομένη τοῖς ὑδερώδεσι· καθαίρει δὲ φλέγμα ϗ χολὴν. ἀλλὰ τὸ μὲν χυλὸ τῆς ῥίζης, ἐξαρκεῖ ϗ ὅσον ὀβολὸς διδόναι τρεῖς· τὸ δὲ φλοιοῦ, καὶ τρεπλάσιον· τὸ δὲ ἑλατηρίου, σον μικρὸν ὕστερον.

Σκορπίουρον μὲν καθαίρει φλέγμα καὶ χολὴν, ἀρκεῖ δὲ

Vites purgant tum bilem, tum pituitam. Dantur drachmis duabus : ſativæ uſus eſt inſignis contra morbum caducum, & inſaniam : ſylveſtris verò ad aquam intercutem

Thymus, epithymum, amaracus, & cunila, bilem atram pituitámque purgant: ſed ad omnia plus poteſt epithymum: tritum & cretum dandum eſt in vino dulci, ſemunciæ cum ſiciliquo menſura, aut etiam majore. Egregiè enim humores trahit, ac ſi à medicamento ſtatim prandere velis, nihil juſtam purgationem impediet : manè verò purgare oportet cum oxymelite ſale adjecto. Confert etiam epithymum inflationibus, & interaneis morbis, crudis, & his quibus hepar, aut lien prægravatur, atque etiam difficiliter ſpirantibus. Thymus detrahit melancholiam, & pituitam affluenter. Comæ ejus acetabuli menſura cum melle danda ſuſpirioſis, tuſſi inveteratæ, & his qui humores craſſos in ventriculo continent.

Amaracus ſiccus drachmis quatuor melle exceptus, admixto ſale, eandem vim habent: ſimiliter & origanum. Danda ſunt ſicca acetabuli menſura cum mulſo.

Papavera leniter ſubducunt: ſeminis utriuſque ſufficit acetabulum in mulſo.

Cucumeris radix epota facit ad aquam intercutem : purgat pituitam & bilem: verùm ſucci ex radice ſatis eſt trium obolûm pondus, corticis triplum : elatyrii quantum paulò poſt.

Heliotropium minus, quod tricoccum dicitur,

pituitam purgat, purgat & bilem, ſatis facit manualis faſciculus decoctus moderatè ex aquâ, & potus affuſo vino.

Seſamoides minus pituitam quoque & bilem ducit: ſeminis menſura acetabuli dimidium.

Tithymalus helioſcopios (eſt autem omnium eſularum imbecillimus) detrahit etiam ipſe bilioſa & pituitoſa retrimenta, ſive ſuccum, ſive ſemen, ſive folia dederis: eſt tamen ſuccus efficacior, ſecundo loco ſemen, extremo folia. Succi verò drachmæ pondus ſatis eſt, ex aliis detur quantum vires ferunt. Purgat itidem cypariſſias, ſed cum majore efficacia, idcircò minus dandum. Inter eſulas, quæ eſula propriè dicitur, potentiſſima: nam ſeminis, ſi ſolum expreſſum ſuccum intra carycam dederis, purgabit inſigniter: folia perinde, perarida, & mulſo ſoluta, quanta eſt ſemiſſe minus menſura acetabuli.

Chamelæa pituitam, bilémque vacuat, folia terere oportet, & melle cocto excepta exhibere: acriter enim mordet: nonnulli abſinthium admiſcentes, in catapotia digerunt: pondus idoneum drachmæ duæ. Braſſica marina, ut cætera olera cocta & condita eſtur: ſtomachúmque peſſimè ſubvertit, & celeriter perturbat.

Lathyreos comeſta grana decem faciunt ſatis: guſtatu dulcia ſunt, & pituitam, & bilem affatim detrahunt: ſufficiunt etiam ſucci ex mulſo liquati, terni oboli: folia etiam licet ad eundem uſum juſculo gallinaceo incoquere,

ὅσον δεσμὴν σύμμετρον ἐψήσαντα τῷ ὕδατος πιεῖν κεραύσαντα οἴνῳ.

Τὸ δὲ λάκκον σησαμοειδὲς, ἄγει μὲν καὶ αὐτὸ φλέγμα καὶ χολὴν· μέτρον δὲ τῷ σπέρματος, ὅσον ἥμισυ ὀξυβάφου.

Ὁ δὲ ἡλιοσκόπος τιθύμαλλος. ἔστι δὲ πάντων τιθυμάλλων ἀσθενέστατος· ἄγει καὶ αὐτὸς καὶ χολῶδες καὶ φλεγματῶδες, λεῖόν τε τῷ ἀποῦ δίδως, λεῖόν τε τῷ σπέρματος, λεῖόν τε τῶν φύλλων· ἰσχυρότερον δὲ ὁ ὀπὸς, δεύτερον τὸ σπέρμα, τρίτον τὰ φύλλα. ἱκανὸν οὖν τῷ μὲν ὀποῦ δοῦναι δραχμὴν· τῶν δ' ἄλλων κατὰ λόγον τῆς ἰσχύος· καθαίρει δὲ ὁ κυπαρισσίας ὅμοια, γλυκαιότερον δὲ, ὥστε ἐξαρκεῖ καὶ ἔλαττον διδόναι, ὅδε τιθύμαλλος κάλλιστον ἐν τοῖς τιθυμάλλοις, ὥστε εἰ καὶ ἀποσάζων τῷ ὀποῦ ἰσχάδος διδοίης οἱ, καθαίρει καλῶς· καὶ τὰ φύλλα ξηρὰ λίαν ὄπτα θέντα μελικράτῳ, ὅσον ἥμισυ ὀξυβάφου.

Ἡ δὲ χαμελαία, καθαίρει μὲν φλέγμα καὶ χολήν· δεῖ δ' τῶν φύλλων λαβόντα τρίψαι, καὶ πειπλάσαντα ἐφθῷ μέλιτι δοῦναι. δάκνει γὰρ ἰσχυρῶς. ἔνιοι δὲ καὶ ἀψίνθιον μίσγοντες, καταπότιον σκευάζουσι· πλῆθος δ' ἀρκεῖ δραχμῶν δύο. ἢ δ' θαλασσίαν κεράμβῳ ἐφθῷ, ὡς τι καὶ ἄλλο τῶν λαχάνων ἀρτύσαντα ἐσθίειν. ἔστι δὲ σωμάχῳ κακίστη καὶ ταράσσει ταχύ.

Τῆς δ' λαθύρδος ἀρκεῖ μὲν καὶ ὅσον κόκκους δέκα φαγεῖν· εἰσὶ δ' γευομένῳ γλυκεῖς, καὶ ἄγουσι χολῶδες, καὶ φλεγματῶδες συχνά· ἀρκεῖ δὲ καὶ τῷ ὀποῦ λαβόντας ἁματῆξαι μελικράτῳ, ὅσον ὀβολὸς γ, καὶ τῶν φύλλων

ζωμῷ

ζωμῷ ὄρνιθος ἑψῆσαι. κενοῦσι γὰρ τὰ αὐτὰ, ἧσον δὲ τὰ φύλλα.

Ἀγαρικὸν δὲ καθαίρει φλέγμα καὶ χολὴν· ἀλλ' ὐκ ὀξέως· ἔστι δὲ συμφορώτατον ὑπὸ ἥπατος, καὶ πλευρῖτι, καὶ πνεύμονι, καὶ δυσπνοΐᾳ, καὶ ὀξυρεγμίαις, καὶ ἀρθρίτισι, καὶ κεφαλῆς βάρει, καὶ ἰλίγγοις, καὶ ἐπιληψίαις, καὶ γυναικὶ ὑστερικῇ, τούτοις πᾶσι συμφορώτατόν ἐστι διδόναι ἢ πλῆθος δραχμῶν δύο, ὑπιπάσοντας μελικράτῳ ὀξεῖ.

Εὐφόρβιον δὲ, καθαίρει μὲν ὑδατῶδες καὶ χολῶδες, πολλὸν ἔς'. * *

alvum ſiquidem ſubducunt; ſed non cum tanto ſucceſſu.

Agaricum pituitam bilémque deducit, ſed ſegniter: utiliſſimum eſt hepati, lieni, pulmonibus, anhelatoribus, acidum ructantibus, & his qui articulorum morbo, & capitis gravedine vexantur: convenit etiam ſingultibus, morbo caduco, & mulierum doloribus: pondus eſt ſiciliquum ex mulſo aut poſca.

Euphorbium aquoſos humores, bilioſóſque detrahit. * R. C. F

ΡΟΥΦΟΥ ΕΦΕΣΙΟΥ

ΠΕΡΙ

ΟΝΟΜΑΣΙΑΣ

ΤΩΝ τ῀ς ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΜΟΡΙΩΝ.

RUFFI EPHESII

DE

CORPORIS HUMANI PARTIUM APPELLATIONIBUS

LIBER I.

ΡΟΥΦΟΥ ΕΦΕΣΙΟΥ

ΠΕΡΙ

ΟΝΟΜΑΣΙΑΣ

ΤΩΝ τ῀ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΜΟΡΙΩΝ.

Τί πρῶτον ἔμαθες ἐν κιθαριστικῇ; κρούειν ἑκάστην τῶν χορδῶν κ῀ ὀνομάζειν. τί δὲ πρῶτον ἔμαθες ἐν γραμματικῇ; γνωρίζειν ἕκαστον τῶν γραμμάτων, κ῀ ἐνομάζειν. οὕτω κ῀ τὰς ἄλλας τέχνας ὡσαύτως ἀπὸ τῶν ὀνομάτων ἄρχονται διδάσκειν· κ῀ ὁ χαλκεύς, κ῀ ὁ σκυτοτόμος, κ῀ ὁ τέκτων, πρῶτον κ῀ σιδήρου ἔνομα, κ῀ σκάλης, κ῀ ἀτινοσοῦν ἄλλα τῶν πραγμάτων πρὸς τὴν τέχνην· κ῀ ὅσαι σεμνότεραι, οὐχὶ καὶ ταύτας ἀπὸ τῶν ὀνομάτων ὡσαύτως ἄρχονται διδάσκειν; τί γὰρ πρῶτον ἔμαθες ἐν γεωμετρίᾳ;

RUFFI EPHESII
DE
CORPORIS HUMANI PARTIUM
APPELLATIONIBUS
LIBER I.

QUid in arte citharæ pulsatoria primum didicisti? Singulas fides pulsare, credo, atque nominare. Quid in grammatica primum percepisti? Unumquodque elementum cognoscere ac nominare. Igitur & alias artes à nominibus docere incipiunt: & ferrarius faber, & alutarius cerdo, & carpentarius inprimis ferri nomen, & instrumenti, & aliorum omnium ad artem facientium nomina tradunt. Quin etiam graviores artes nonne & ipse à nominibus pari ratione docendi exordium capiunt? Quid enim primum in geo-

metriâ accepiſti? Punctum ſanè, & lineam, & planum, & ſuperficiem, & figuram triangulam, & circulum, aliáque id genus, quidnam ſunt dignoſcere, rectéque appellare. Visne igitur & medicinalem facultatem à nominibus exorſus perdiſcere? ac primum omnium, ut ſingulas corporis partes appellare conveniat, deinde & reliqua quemadmodum ſermonis proceſſus, connexióque requiret agnoſcere? Aut tibi ſatis eſſe videtur, me ceu mutum quæcunque doceri poſtulas, tibi oſtendentem explicare? Mihi verò id non melius eſſe, téque ipſum hoc pacto diſcere, & alterum docere, haud facile eſſe videtur. Atque de his quidem ſic mea fert opinio. Cæterum audiens, & in puerum hunc reſpiciens, memoriæ, quæ ſenſui patent, commendato. Ante omnia ut interiora appellanda ſint, animal quodpiam homini quàm ſimillimum diſſecantes, inſtruere te conabimur. Nihil enim impediet, tametſi non omnia omnibus ſimilia ſint, quominus ſummam ſaltem cujuſque doceamus. Verùm priſcis temporibus in humanis corporibus hujuſmodi generoſius oſtendebant.

Maximæ corporis partes hæ ſunt: caput, collum, thorax, manus, & crura. Thoracem autem non ſolum eam partem, quæ à jugulis ad præcordia uſque pertinet, appellamus: verùm etiam totum illud, quod intra jugula pudendáque concluditur.

Caput vocatur, quod pilis contegitur, ſeparatim, & ſimul cum facie: capillâti autem prior pars ſynciput, averſa verò occiput nominatur: partes à late-

μετεώρα; σιγμὴν, καὶ γραμμὴν, καὶ ἐπίπεδον, καὶ ἐπιφάνειαν, καὶ σχῆμα τετράγωνον, καὶ κύκλον, καὶ τὰ ὅμοια, εἰδέναι τε ὅ, τι ἕκαστον αὐτῶν, καὶ ὀνομάζειν ὀρθῶς. βέλει οὖν καὶ τὰ ἰατρικὰ καὶ ἀπὸ τῶν ὀνομάτων ἀρξάμενος μανθάνειν; καὶ πρῶτον μὲν ὅ, τι χρὴ καλεῖν ἕκαστον τοῦ σώματος μόριον, ἔπειτα τὰ ἄλλα ὡς ἂν ἔπηται τῷ λόγῳ; ἢ δοκεῖ σοι ἱκανὸν εἶναι δεικνύτα δηλοῦν ὥσπερ κωφὸν ὅ, τι χρήζεις διδάξαι; ἐμοὶ μὲν οὐ δοκεῖ ἐκεῖνο ἄμεινον. οὐκ ἀμαθὲς δὲ καὶ ῥᾷστον ἅτως καὶ μανθάνειν αὐτὸν, καὶ ἕτερον διδάσκειν. καὶ τοῦτο μοι δοκεῖ οὕτως. Ἀκούων δὴ καὶ ἀποβλέπων εἰς τὸν παῖδα τοῦτον Μναμημονεύσεις τὰ ἐπιφανῆ· πρῶτον ὡς χρὴ καλεῖν τὰ ἔνδον, ζῷόν τι, ὃ μάλιστα ἀνθρώπῳ ἔοικε, διελόντες, διδάσκειν σὲ πειρασόμεθα. οὐδὲν γὰρ ἐμποδὼν, εἰ μὴ καὶ πάντα πασιν ἔοικε, τὸ γοῦν κεφάλαιον ἑκάστου διδάξαι. πάλαι δὲ γενναιότερον ἐπὶ ἀνθρώπων ἐδίδασκον τὰ τοιαῦτα.

Εἰσὶ δὲ τὰ μέγιστα μέρη τοῦ σώματος, κεφαλὴ, καὶ αὐχὴν, καὶ θώραξ, καὶ χεῖρες, καὶ σκέλη. θώρακα γὰρ οὐ μόνον τὰ ἀπὸ τῶν κλειδῶν μέχρι τῶν ὑποχονδρίων καλοῦμεν, ἀλλὰ καὶ τὸ σύμπαν ἀπὸ κλειδῶν μέχρι τῶν αἰδοίων.

Κεφαλὴ δὲ καὶ τὸ τετμημένον καλεῖται καθ' ἑαυτὸ, καὶ σὺν τῷ προσώπῳ. τοῦ δὲ τετμημένου τὸ μὲν ἔμπροσθεν, βρέγμα· τὸ δὲ ὄπισθεν, ἰνίον· τὰ δὲ ἑκατέρωθεν τοῦ βρέγματος,

ματος, κόρσαι ϗ κρόταφοι· τὸ ᾗ ἐν μέσῳ καθ' ὃ δὴ μάλιστα εἱλοῦνται αἱ τρίχες, κορυφή· τὸ ᾗ ὑπὸ τῷ βρέγματι μέτωπον· αἱ δὲ ὡσεὶ τὰς κροτάφους τῶν τριχῶν ἀκμὴ φύσεις, ἴουλι· κεῖται δὲ αἱ ὄπισθεν κῆ τὸ ἰνίον ἀφειμέναι τρίχες· αἱ ᾗ ἔχαται τοῦ μετώπου ῥυτίδες, ὀπισκύνιον, ὅπερ ἐπάγομεν τοῖς ὀφθαλμοῖς ὡς πρὸς ἑαυτὰς φροντίζωμέν τι ἢ αἰδώμεθα. ἄλλοι ᾗ τὸ ὑπὸ τὰς ὀφρύας σαρκώδες, ὀπισκύνιον ὀνομάζουσι. ὀφρύες δὲ τὰ τετριχωμένα τοῦ μετώπου πέρατα, ὧν τὸ μεταξὺ μεσόφρυον· ὑπὸ δὲ ταῖς ὀφρύσι, βλέφαρα, τὸ μὲν ἄνωθεν, τὸ δε κάτωθεν· τούτων ᾗ αἱ μὲν ἐκτεφυκῖαι τρίχες, ταρσοὶ, ϗ βλεφαρίδες· τὰ δὲ ψαύοντα ἀλλήλων πέρατα ἐν τῷ καθεύδειν ἡμᾶς, σεφάναι, ϗ χηλαὶ. τοῦ ᾗ ἄνω βλεφάρου τὸ ὀπιπολῆς, κοῖλον· τὸ δὲ ἀναλογοῦν τούτῳ τὸ κάτω, ὑποκοιλον, ὃ δὴ ϗ ἀνοιδίσκῃ ἐν τε ὑδέροις, ϗ ἄλλως πονηρᾶς γιγνομένης τῆς ἕξεως, ὀπί τε χρονίοις αἱμορροΐσι, ϗ ὀπὶ γυναικὸς χρονίῳ ἰχῶρι, ποτὲ ᾗ ϗ ὀφθαλμίαις ἀρχομέναις. ϗ δοκοῦσιν αἱ τοιαῦται ὀφθαλμίαι δύσηθεις εἶναι, διὰ τοῦτο ϗ κοιλοιδιᾶν τὸ πάθημα ἐνομάζεται, ὅτι τῶν κοίλων οἴδημά ἐστι· τὰ δὲ κοῖλα πέρατα τοῦ τε ἄνω, καὶ τοῦ κάτω βλεφάρου, καυθοὶ, ὁ μὲν μείζων, ὁ πρὸς τῳ ῥῖνα· ὁ δὲ ἐλάσσων, ὁ πρὸς τῷ κροτάφῳ.

ὀφθαλ-

ribus ſyncipitis poſitæ tempora dicuntur, græcè corſæ & crotaphi : quod autem in medio capite eſt, ubi maximè capilli involvuntur, verticem vocamus : partem ſub ſyncipite, frontem : juxta tempora pilorum exortus *juli* græcè, latinè lanugo dicuntur : occipitis autem capilli promiſſi crines vocitantur : ultimas frontis rugas Græci epiſcenium vocant, noſtri ſupratentorium dixerint, quod oculis attrahimus, quando nobiſcum aliquid altiùs cogitamus, aut veremur : alii verò partem ſub ſuperciliis carnoſam, epiſcenium vocaverunt. At ſupercilia hirſutæ frontis extremitates ſunt : quorum interſtitium meſophryon græcè, *latinè glabella, quòd glabrum ſit*, dicitur : ſub ſuperciliis palpebræ, *quas etiam genas vocant*, altera ſupra, altera infra ſitæ ſunt : ab iis prodeuntes pili græcè tarſi & blepharides, latinè cilia nominantur : harum extrema, cùm nos dormimus, ſeſe contingentia, coronæ & chelæ, hoc eſt, ungulæ dicuntur : ſuperioris palpebræ ſuperficiei, quod ſuperimpendet, cavum : illi autem reſpondens inferius, ſubcavum vocant. Id ſanè & in aquâ inter cutem, & alioqui in pravo corporis habitu, & in longinquo hæmorrhoidum effluvio, & antiquâ mulierum menſtruâ purgatione, nonnunquam etiam inchoantibus lippitudinibus intumeſcere conſuevit. Hujuſmodi verò lippitudines mitiores eſſe videntur : propterea & id genus affectus, quoniam cavæ partis tumor eſt, græcè κοιλοιδιᾶν dicitur. At cavæ ſuperioris inferioríſque palpebræ extremitates à Græcis canthi, à noſtris anguli nominantur : alter major ad naſum vergens, minor alter tempori propinquus.

Ocu-

Oculi verò, quod in medio aſpicitur, viſio & pupilla nuncupatur : glenam etiam ſimulacrum in pupilla apparens vocant. Quod autem inter pupillam atque album continuum interjacet, iris eſt : ſic utique, quòd colore evariet, nominatur : nam modò nigrum, modò igneum, modò ceſium, modò ſplendidum id eſſe conſpicimus. Corona nigrum ambit, & ab albo diſtinguit, quæ circulus & copula oculi tunicarum eſt. Earum ſanè prima duabus naturis prædita duo quoque nomina gerit : cornicularis quidem in medio, & uſque ad iridem : hæc enim ejus particula expolitis cornibus aſſimulatur : candida verò eſt altera pars omnis, qualis & aſpicitur : nihil mediæ neque naturâ, neque colore ſimilis ; ipſi autem vocata epidermis ſuperincumbit : quâ in juvenibus & ſenioribus, & in affectu, qui chemoſis græcè, unguis latinè dicitur, abſcedente atque elata, ruffum ſive igneum cernitur. Aliæ tunicæ, qua ſint nomenclatura præditæ, paulò inferiùs in animalis diſſectione explicabitur.

Sub oculis inſurgentia oſſa, ſubocularia, nonnulli alii hypopia nominant. A ſuperciliorum medio interſtitio, *quod glabellam vocari diximus*, deorſum verſus naſus protenditur : cujus foramina rhothones, & nares, atticè quoque myxæ appellantur : ſed Hippocrates pituitoſum excrementum per ipſas deſtillans, mixam, Latini mucorem vocant, Athenienſes verò coryzam : cartilagineum illud, quod foramina diſtinguit, naſi interſeptum eſt : partes oſſeæ, quæ utrinque ad malas vergunt, naſi dorſum ; extrema verò hinc atque inde hujuſce oſſei faſtigii pinnæ vocatæ ſunt : iſtæ in vehementiori ſpiritus difficultate, & alioqui cùm voluerimus

Οφθαλμοῦ δὲ, τὸ μὲν ἐν μέσῳ βλεπόμενον, ὄψις καὶ κόρη· καὶ Γλήνλω τὸ εἴδωλον τὸ ἐν τῇ ὄψϕ φαινόμϕον καλοῦσι· τὸ δὲ σωεχὲς τῇ ὄψϕ μέχρι τοῦ λϕκοῦ, ἶρις· τοῦτο ᾗ ὡς ἔχει χρώματος, μέλαν, ἢ πυῤῥὸν, ἢ γλαυκὸν, ἢ χαροπὸν ὀνομάζουσι. περιθεῖ δὲ σεφάνη τὸ μέλαν, καὶ ἀποκρίνει τοῦ λϕκοῦ· κύκλος ᾗ ἡ σεφάνη καὶ σιώδεσμος τῶν χιτώνων τοῦ ὀφθαλμοῦ. ὧν δὴ ὁ πρῶτος δύο ἔχων φύσϕς, δύο ὀνόματα ἔχει, κερατοειδὴς μὲν κατ᾽ τὸ μέσον καὶ μέχρι τῆς ἴριδος· τοῦτο γὰρ καὶ ἔοικεν αὐτοῦ τοῖς ξυομένοις κέρασι· λϕκὸς δὲ τὸ ἄλλο μέρος πᾶν, εἰς ὃ περ καὶ βλέπεται, οὐδὲν ἐοικὼς τῷ μέσῳ, οὔτε τλῃ φύσιν, οὔτε τλῃ χροιάν. ὑπίκειται δὲ αὐτῷ ἄνωθεν ἡ καλουμένη ὑπιδερμὶς, ἥτις καὶ ἐν νέοις, καὶ ἐν πρεσβύταις, καὶ ἐν τῷ παθήματι τῇ κημώσει ἀφεσαμένη τε καὶ ἐπαίρσασα τὸ πυῤῥὸν ὁρᾶται· τοὺς δὲ ἄλλους χιτῶνας ὅπερ χρὴ ὀνομάζϕν, εἰρήσεται ὀλίγον ὕστερον ἐν τῇ διαιρέσει τοῦ ζώου.

Τὰ δὲ ὑπὸ τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐπανεστηκότα ὀστᾶ ὑποφθάλμια, οἱ δὲ ὑπώπια καλοῦσιν. ἀπὸ δὲ τοῦ μεσοφρύου τέταλαι ἡ ῥὶς· ταύτης δὲ τὰ μὲν τρήματα ῥώθωνες, καὶ μυκτῆρες, ἀθηναῖοι δὲ καὶ μύξας ὀνομάζουσιν. Ιπποκράτης ᾗ τὸ φλεγματῶδες ἰὸν δι᾽ αὐτῶν πεῖτλωμα μύξαν καλεῖ· ἀθηναῖοι δὲ τὸ περίαπωμα τοῦτο κόρυζαν καλοῦσι· τὸ δὲ μεταξὺ τῶν τρημάτων χονδρῶδες, ῥινὸς διάφραγμα. τὰ δὲ ἑκατέρωθεν ἀπὸ τὰ μῆλα νεύοντα ὀστώδη, ῥινὸς ῥάχις· τὸ ᾗ πέρας τοῦ ὀστώδους ὑψώματος τὸ ἔνθεν καὶ ἔνθεν, πτερύγια. ταῦτα δὲ καὶ κινεῖται ἐν ταῖς σφοδραῖς δυσπνοίαις, καὶ ἄλλως

βουληθέντων· τὸ ὑ̓ πρὸ τοῦ διαφράγματος τῆς ῥινὸς σαρκώδες ὑπὸ τὸ χεῖλος καθῆκον, κίων· τὸ ὑ̓ ἄκρον τῆς ῥινὸς, σφαῖρον. τὸ ὑ̓ ὑπὸ τῷ κίονι ἐν τῷ ἄνω χείλει κοῖλον, φίλτρον. τὸ δὲ ὅλον μετ᾽ ἀ̓μφοῖν τὰ ῥῖνα τοῦ ἄνω χείλους, ὑπορρίνιον. εἶτα χείλη δύο, ὧν τὰ μὲν ἄκρα πρόχειλα· τὸ δὲ σύμβλητον τῶν χειλῶν προσόμιον· τὸ δὲ ὑπὸ τῷ κάτω χείλει κοῖλον, νύμφη· τῶν ὑ̓ ὄτων ἀκοὴ μὲν, ὁ πόρος δι᾽ οὗ ἀκούομεν· λοβὸς δὲ, τὸ σκληρμὲς, ὅπερ καὶ μόνον Ἀριστοτέλης φησὶ τοῦ ὠτὸς ὀνομάζεσθαι, τὰ δὲ ἄλλα ἀνώνυμα εἶναι· οἱ δὲ ἰατροὶ καὶ ταῦτα ὠνόμαζαν, πτερύγιον μὲν τὸ ἀνωτάτω πλατὺ ὑπικλινές. ἕλικα δὲ, τὸ ἐντεῦθεν συμπληροῦν τὴν προφέρειαν τῶν ὤτων· ἀνθέλικα δὲ τὸ ἐν μέσῳ ὑπεραῖρον τὴν κοιλότητα· κόγχην δὲ τὸ ἀπὸ τῆς ἀνθέλικος κοῖλον· τὸ δὲ ἀπεναντίον τῆς κόγχης ἔξαρμα, τραγὸν δὲ τὸ πέρας τοῦ κροτάφου, τράγον· τὸ δὲ τῆς ἕλικος τέλος τὸ ὑπόβραχυ, ἀντιλοβίδα.

Πρόσωπον δὲ ὠνόμασαι πᾶν τὸ ἔμπροσθεν τῆς κεφαλῆς· μῆλα δὲ τὰ ὑπὸ τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐξάρματα τοῦ προσώπου, ἃ δὴ καὶ αἰδουμένων ἡμῶν ἐρυθραίνεται. ἀπὸ δὲ τῶν μήλων αἱ παρειαὶ, καλοῦνται καὶ σιαγόνες, καὶ γνάθοι, καὶ προσέτι γε ἡ μὲν κάτω, ἡ δὲ ἄνω· καὶ τὸ ἄποξυ τῆς κάτω γνάθου, γήνειον καὶ ἀνθερεών. τὸ δὲ ὑπὸ τὴν κάτω γνάθον σαρκῶδες, λαγόνιον· οἱ δὲ ἀνθερεῶνα μὲν τοῦτο, λαγόνιον δὲ τὸ πρὸς τῇ κλειδὶ κοῖλον ὀνομάζουσι· τοῦ δὲ πώγωνος,

mus,agitantur : carneum autem illud ante naſi ſeptum in labia deſcendens columna ; naſi extremitas, globulús appellatur : at ſub columna in ſuperiori labro cavitas philtrum græcè vocata eſt, *quaſi amatorium, ſive amabile dixeris :* ſed totum ſub naſo ſuperioris labii hyporrhinion *Græcis* eſt : *Latino vocabulo caret :* deinde labia duo, quorum extrema *græcè* prochila, *latiné* prolabia dici poſſunt : quâ parte autem committuntur, proſtomion vocant : inferioris labii cavitatem, nympham. Aurium foramen, per quod voces exaudimus, auditum appellârunt, partem pendulam *Latini* fibram, *Græci* lobon vocant : quam etiam ſolam auris particulam nomen habere, cæteras verò nomine carere dixit Ariſtoteles : cæterum medici illis quoque nomina impoſuere, pinnam quidem ſupremam partem latam atque declivem appellaverunt : helicem totum illud, quod deinde aurium extremam oram ambit : anthelicem id, quod in medio cavitatem extollit : concham poſt anthelicem cavum : oppoſitam verò conchæ eminentiam juxta temporis fines tragum, *latinè* hircum dixeris : helicis finem, qui ſubbrevis eſt, antilobida vocant.

Tota capitis prior pars facies dicitur. Malæ ſub oculis faciei eminentiæ ſunt ubi pudoris ſedes eſt : maximéque ibi rubor oſtenditur : poſt malas autem maxillæ habentur : quarum altera ſuperior, altera inferior eſt, inferioríſque maxillæ acies mentum eſt : ſub eâdem inferiore maxillâ carnoſa pars leucania *græcè* dicitur : ſed nonnulli hanc quidem carnoſam partem mentum, leucaniam verò cavum jugulo proximum appellaverunt. Barbæ prima ſub

temporibus germinatio iulus *à Græcis, à noſtris* lanugo dicta eſt: primus ejus in ſuperiori labro exortus *græcè* propogonium, *latinè* probarbium; ſi fingere liceat, dicito qui pili poſtea adaucti myſtaces appellantur: ſed in ſummo mento pili, pappus, ſub mento autem hypena *Græcis vocibus* dicuntur: *latina nomina deficiunt.*

Prima labiorum diviſura, & interior uſque ad fauces inanitas os eſt: in ore autem alia ſunt, & dentes, quos nonnulli cranteras appellant: horum primores quatuor inciſores, caninos autem ſequentes utrinque ſingulos: molares verò, & maxillares poſt caninos utraque ex parte quinos vocare conſuevimus: ſophroniſteras, hoc eſt, moderatores, horum intimos atque ultimos *Græci* vocant: quòd eo tempore, quo moderatos temperantéſque eſſe oportet, oriri incipiunt. Ab utrâque parte unus eſt, genuinos *Latini* appellant: totidem & ſuperioris maxillæ, eadémque nomina ſortiti ſunt dentes. Maxillarum colligatio habena, menſæ ſummitates latæ molarium, mortariola & maxillarum cavitates, in quibus dentes defixi ſunt, appellantur. Gingivæ circa radices dentium carunculæ ſunt. Linguæ radix, unde ipſa exoritur, nominatur: pars ejus muſculoſa ore contenta lingua eſt: cervix, quæ ſequitur; paraſyra autem, quæ ab utroque linguæ latere ſunt, *Græci* nominant: hypogloſſida partem linguæ inferiorem, epigloſſida verò, quod intimum eſt gutturi operculum quoddam impoſitum: ne cùm devoramus, quippiam in pulmones irruat: ſed, cùm ſpiritus ducitur, ne tranſeuntem aerem impediat, ſublimis attollitur. Cœlum verò, & palatum con-

ἡ μὲν πρὸς τοῖς προτάφοις πρώτη βλάσησις, ἴουλος· ἡ δὲ πρὸς τῷ ἄνω χείλει πρώτη βλάστη, προπωγώνιον· αὐξηθεῖσαι δὲ αὖται αἱ τρίχες, μύσακες· αἱ ἐπ' ἄκρον τὸ γενείου, πάππος· αἱ δὲ κάτω τῆς γένυος, ὑπήνη.

Στόμα δὲ καὶ ἡ πρώτη τομὴ τῶν χειλέων, καὶ ἡ ἐφεξῆς ἀρυχωρέα μέχρι τῆς φάρυγγος· ἐν δὲ τῷ στόματι ἄλλα τέ ἐστι, καὶ οἱ ὀδόντες· ἔνιοι δὲ κραντῆρας ὀνομάζουσι. τούτων δὲ τομεῖς μὲν τοὺς ἔμπροσθεν τέσσαρας, κυνοδόντας δὲ τοὺς ἐφεξῆς, ἕνα ἑκατέρωθεν· μύλους δὲ καὶ γομφίους τοὺς μετὰ τοὺς κυνοδόντας, πέντε ἑκατέρωθεν. ζωφρονιστῆρας δὲ, τοὺς ἐσωτάτω καὶ ἐσχάτους, ἡνίκα ἂν δεῖ ζωφρονεῖν ἄρχωνται, φυομένους ἕνα ἑκατέρωθεν. τοσοῦτοι μὲν οἱ τῆς ἄνω γνάθου, καὶ ὡσαύτως ὠνομασμένοι. ἡ δὲ σιαγὼν τῶν γνάθων, χαλινός. τράπεζα δὲ τὰ πλατέα τῶν γομφίων· ὀλμίσκοι δὲ καὶ αἱ τῶν γνάθων κοιλότητες, εἰς ἃς ἐμπεπήγασιν οἱ ὀδόντες· ὕλα δὲ αἱ περὶ τὰς ῥίζας σάρκες· τῆς δὲ γλώττης, ῥίζα μὲν, ὅθεν ἐκπέφυκε· τὸ δὲ ἐν τῷ στόματι μυώδες γλῶσσα καλεῖται· αὐχὴν δὲ τὸ ἐφεξῆς. ὠδαγμὸς δὲ τὰ ἔνθεν καὶ ἔνθεν τῆς γλώσσης. ὑπογλωττὶς δὲ, τὸ κάτωθεν. ἐπιγλωττὶς δὲ τὸ ἔνδον ὑπὲρ τὴν βρόγχου πῶμά τι γινόμενον, ὅταν καταπίνωμεν, τοῦ μηδὲν εἰς τὸν πλεύμονα ἐμπίπτειν· ἀναπνεόντων δὲ μεμέτρηται, ὡς μὴ κωλύῃ τὸ ἀναπνεῖν. ἐρυγμὸς δὲ καὶ ὑπερῴα τὸ πρὸς τὰ ἄνω γνά-

γνάθου. κίων ὁ κ γὰρ γαρεὼν ἡ ἐκ τ ὑπερῴας προσφυσις. Αρυσοέλης ὁ σαφυλοφόρον αὐτὸ καλεῖ, ὅτι φλεγμήνῃ σαφυλῇ τι ὅμοιον ἐξ αὐλ̃ κρεμάννυται. σαφυλῶ γὰρ, ἀ τὸ μόριον, ἀλλὰ τὸ πάθημα χρὴ ὀνομάζειν. φάρυγξ ὁ ἡ φαρύγεθρον, ἡ προς τῇ καλαπόσῃ πᾶσα ἀρυχωρία· ταῦτα ἄρα κ Ομηρ ἐποίησε.

Φάρυγ δ' ἐξέαυλο οἶν Ψωμοίτ' ἀνδρόμεοι.

Ου γὰρ δὴ ἐκ τ̃ βρόγχ κ τ̃ πνεύμον ἐπανήμῃ ὁ κύκλῳ τὸ σιλίον κ πόμα· τ̃το γὰρ δεινῶς ἀμαθὲς κ ἀνόητον. παρέαθμια ὁ κ ἀνλιάδες κ μῆλα, τὰ ἐκαλέρωθεν τ̃ φαρυγέθρ σαρκώδη κ ἀδενοειδῆ. τέσσαρες ὁ εἰσιν αἱ ἀνλιάδες, αἱ μὲν ἔνθεν κ ἔνθεν, ἄκρον τ̃ βρόγχ· αἱ ὁ ἐφεξῆς κ καλωτέρω.

Μελὰ ὁ ῾τ κεφαλεώ, τεφάχηλ. τὸ ὁ αὐτὸ κ δειρὴ κ αὐχεύ· ὑποδειρὶς ὁ τὸ ἐκ τ̃ πρόσθεν τελευταῖον τ δειρῆς. τεφαχήλ ὁ τὸ μὲν ἔμπροσθεν, βρόγχ κ τεφαχεῖα ἀρτηρία, δι' ἧ ἀναπνέομ, κ ἡ ὑπεροχὴ τ̃ βρόγχ λάρυγξ· τὸ ὁ ὄπισθεν αὐλ̃, τένοντες· τὸ ὁ πρὸς ταῖς κλεισὶ κοῖλον, Ομηρ μὲν καλεῖ λεκανίλ, οἱ ὁ ἰατροὶ ἀνλικάρδιον κ σφαγεύ· τὰ ὁ ἀπὸ τ̃ τενόντων ἐπὶ τοὺς ὤμους καθήκοντα, ἐπωμίδες. ὦμ ὁ, ἡ κεφαλὴ τ̃ βραχίον, ἡ πρὸς ῾τ ὠμοπλάτ κ τὸ σύμπαν ἄρθρον· κοτύλη ὁ ὤμ τὸ κοῖλον τ ὠμοπλάτης. ὠμοπλάται ὁ τὰ ἐγκείμενα τῷ νώτῳ πλατέα ὀστέα, ὧν αἱ διὰ μέσου ὑπεροχαὶ ῥάχις ὠμοπλατῶν.

ἀκρώ-

concava eſt ſuperioris maxillæ pars. Columna & gurgulio quidam ex palato proceſſus, quem Ariſtoteles uviferum nominavit: quoniam ea parte inflammata uvæ quiddam ſimile pendere videtur. Uvam enim non partem, ſed affectum nominari oportet. Fauces omnis ea capacitas quam inter devorandum dilatamus, vocata eſt: propterea & Homerus dixit,

Faucibus erupit vinúmque humanáque membra.

Neque enim ex arteria aſpera, & pulmone cibum potúmque Cyclops evomuit; id enim mirum in modum rude, fatuúmque fuiſſet. Pariſthmia dicuntur, & antiades, & mala, *latinè* tonſillæ, carnoſæ quædam glanduloſæque partes utrinque à lateribus faucium poſitæ. Hæ numero quatuor ſunt, duæ in ſummo gutture utrinque, reliquæ inferius locatæ.

Infra caput eſt collum, quod & cervicem vocant. Hypodiris *græco vocabulo* eſt in priori parte colli poſtremum: in priori item colli parte bronchus eſt, & aſpera arteria, per quam ſpiritus ducitur. Bronchi ſummitas guttur eſt: at poſteriore colli parte tendones ſunt; jugulis proximum cavum Homerus leucaniam vocavit: ſed medici anticardion, quaſi cordi oppoſitum, & jugulationem appellant. Quæ autem à tendonibus ad humeros pertinent, epomidas vocant. Humerus verò brachii caput eſt, quod lato ſcapularum oſſi inſeritur, & cum toto etiam articulo copulatur. At humeri acetabulum eſt lati ſcapularum oſſis cavitas. Lata ſcapularum oſſa *à Græcis* omoplatæ vocata ea ſunt, quæ tergo incumbunt: quorum intermediæ eminentiæ

ipſorum

ipſorum dorſum dicitur. Acromion juguli, ſcapularúmque oſſis copula eſt. Eudemus verò oſſiculum perexiguum eſſe dixit acromion. Claves, quæ & ligula dicuntur ſub imo collo oſſa ſunt cum pectoris oſſe commiſſa, humeros ſcapuláſque, ne in pectus cadant, ut aliis contingit animalibus, prohibentia; nam cætera animalia jugulis privata ſunt: quocirca & latiſſimi pectoris homo eſt.

Ala ſub humeri articulo cavitas eſt, in quam ſæpe humerus luxatione delabitur. Malam verò appellare haud Græci ſermonis eſt; aliquid autem ſub ala celantem ferre, ſub mala habere dicunt. Humerus illud etiam *à Latinis* dicitur, quod exit ab humero, *ſed à Græcis* brachium. Hujus apud humerum rotunditas caput humeri eſt. Interior juxta cubitum exceſſus, quem nonnullos imperitè proceſſum autumare dixit Hippocrates, & ipſe alterum humeri caput eſt: poſt humerum totus articulus, acutúmque illud, cui reclinati incumbimus, ancon à quibuſdam, ab aliis olecranon vocatur. Dores autem Siciliam incolentes, cubitum, *ut nunc apud Latinos in uſu eſt*, appellant. Quin Epicharmus cubito ferire κυβιϛίζειν, hoc eſt cubitiſſare, *verbum è verbo transferendo*, appellat; oſſium verò brachii quod ſubjicitur cubitus, ſupra poſitum radius eſt; hæc ad brachiale protenduntur: poſt quod lata pars & compacta, palma *latinè*, *græcè* metacarpion, tarſúſque nominatur: ſequuntur digiti. Manus totum illud eſt quod ab humero pendet, & extremum quo apprehendimus. Ex digitis magnus polléxque eſt ab aliis ſummotus: alter index inter quatuor primus; tertius medius voca-

ἀκρώμιον ᾗ ὁ σωΰδεσμ@ τ̃ κλειδὸς κ᾽ τ̃ ὠμοπλάτης. Εὔδημ@ ᾗ ὀσάριον εἶναί φησι μικρὸν τὸ ἀκρώμιον. κλεῖδες ᾗ τὰ ὑπὸ τῷ τραχήλῳ ὀστᾶ. αὗται πρὸς τὸ σῆθ@ ἠρθρωμέναι εἴργουσι τοὺς ὤμους κ᾽ τὰς ὠμοπλάτας μὴ συμπαίπτειν, ὥσπερ τοῖς ἄλλοις ζώοις. ἐκεῖνα γὰρ κλεῖδας οὐκ ἔχ. Δι᾽ τοῦτο κ᾽ ἄνθρωπ@ πλαυσερνόται@.

Μασχάλη δέ ἐστι τὸ ὑπὸ τῷ ὤμῳ κοῖλον, εἰς ὃ τὰ πολλὰ ὀλισθαίν ὁ ὦμ@· μάλιστ᾽ ᾗ οὐχ ἑλληνικὸν ὀνομάζειν. τὸ ᾗ φέρειν τι κρύπτοντα ἐν τῇ μασχάλῃ, ὑπὸ μάλης ἔχειν λέγεται. βραχίων ᾗ τὸ ἐφεξῆς τοῦ ὤμου· τοῦτο ᾗ ἡ μὲν πρὸς τῷ ὤμῳ περιφέρεια, κεφαλὴ βραχίον@, κ᾽ ἡ ἔσω ὑπεροχὴ πρὸς τὸν ἀγκῶνα, ὃ δή φησιν Ιπποκράτης ἐνίοις ἀμαθῶς νομίζειν ἀπόφυσιν εἶναι τοῦ πήχεως, κ᾽ αὐλὴ κεφαλὴ βραχίον@· μέσ᾽ ᾗ τὸν βραχίονα, ἀγκὼν τὸ σύμπαν ἄρθρον, κ᾽ τὸ ὀξὺ ἐφ᾽ ὃ κλινόμενοι σημαζόμεθα· οἱ ᾗ ὀλέκρανον καλοῦσι· δωρικῶς ᾗ οἱ ἐν Σικελίᾳ κύβιτον. Επίχαρμ@ ᾗ κ᾽ τὸ παίειν τῷ ἀγκῶνι κυβίζειν ἔλεγε. τῶν ᾗ ὀστῶν τοῦ ἀγκῶν@, τὸ μὲν ὑποτεταγμένον, πῆχυς· τὸ ᾗ ὑπερκείμενον, κερκίς. περαίνει ᾗ ταῦτα πρὸς τὸν καρπόν. τὸ ᾗ ἐφεξῆς τοῦ καρποῦ πλατὺ κ᾽ συμφυὲς μελανάρπιον, κ᾽ ταρσὸς· εἶτα δάκτυλοι. χεὶρ ᾗ τὸ ὅλον ἀπὸ τοῦ ὤμου κ᾽ ᾧ κεφαλαίμεν. δακτύλων ᾗ ὁ μέν τις μέγας, ἀφεστηκὼς τ̃ ἄλλων· ὁ ᾗ λιχανὸς, ὁ πρῶτος

τ̃ τεσσάρων· ὁ ϗ μέσ@· ὁ ϗ ϖλησίμεσ@· ὁ ϗ μικρός. τὰ ϗ ὀσᾶ αὐλῶν, σκυλαλίδες ϗ φάλαγγες· τὰ ϗ ϖρῶτα ἄρθρα ϖροκόνδυλοι· τὰ ϗ ἐφεξῆς κόνδυλοι, τὰ ϗ τελευταῖα μελακόνδυλοι. αἱ ϗ τ̃ ἰνύχων ἀρχαὶ, ῥιζωνύχια· τὰ ϗ ἔσωθεν πέραλα τ̃ δακτύλων, ῥάγες, ϗ κορυφαί. σῆθ@ ϗ τὸ ὑϖερέχον ἀϖὸ τ̃ μεγάλου δακτύλου σαρκώδες ὑϖὸ τὸ κοῖλον τ̃ χειρός. θέναρ ϗ τὸ μεταξὺ διάσημα τ̃ λιχανῆ ϗ τ̃ μεγάλου δακτύλου σαρκώδες, ὑφ' ᾧ τὸ κοῖλον τῆς χειρός. ὑϖοθέναρ ϗ τὸ ὑϖὸ τοῖς τέτρασι δακτύλοις. δοκεῖ δέ μοι Ιϖποκράτης ϖᾶν τὸ ϖλατὺ τῆς χειρὸς θέναρ ὀνομάζειν.

Ἀϖὸ ϗ τ̃ κλειδῶν σῆθ@ μὲν τὸ ἔμϖροσθεν τὸ μέσον· εἰς ὃ ϗ ἐμβάλλουσιν αἱ ϖλευραὶ, στέρνον. νῶτον ϗ τὸ ἐξόϖισθεν ἀϖὸ τ̃ αὐχέν@ μέχρι τ̃ μεταφρένου· μετάφρενον ϗ τὸ μεταξὺ τ̃ νώτου ϗ ὀσφύ@ χ̃ ἢ τ̃ τ̃ νεφρῶν ϖρόσφυσιν. ὀσφὺς ϗ τὸ τελευταῖον τ̃ ῥάχεως. αἱ ϗ ὑϖὸ τῷ σήθει σαρκώδεις ὑϖεροχαὶ, μαστοὶ, ϗ τιθοί. μαστοῦ ϗ τὸ μὲν ἄκρον, θηλή· ἡ ϗ ϖρώτη ἐν τῷ ἡδάσκειν αὔξησις, κύαμ@· ὁ ϗ ὅλος ὄγκος, ἄσκωμα· κυρτώτερον ϗ ἐν γυναικί. ϖλευρὸν ϗ καλεῖται ϖᾶν τὸ ὑϖὸ τῇ μασχάλῃ· τὰ ϗ ὀσᾶ, ϖλευραί· τὰ ϗ μεταξὺ αὐτῶν, μεσοϖλεύρια. νόθαι ϗ ϖλευραὶ, αἱ μὴ ϖεραίνουσαι ϖρὸς τὸ στέρνον· τὸ ϗ ὑϖὸ τῷ σήθει κοῖλον, στόμα κοιλίας· οἱ ϗ ϖροκάρδιον, οἱ ϗ καρδίαν ὀνομάζουσι· ϗ τὰς πόνους τοὺς

vocatur, quartus anularis, ultimus parvus. Ipſorum oſſa ſcuticulæ, & phalanges, & internodia: primi articuli procondyli græco vocabulo, (*latino enim carent*) medii condyli: poſtremi, metacondyli. Unguium initia, radices unguium vocantur: internæ digitorum ſummitates, acini & vertices: carnoſa pollicis pars ſub manus cavo inſurgens, ſtethos *græce* nominatur, *quod apud Latinos pectus ſonat:* ſpatium, quod inter indicem, pollicemque intercedit, carnoſúmque eſt, ſub quo manus in cavum ſubſidet, thenar dicunt; hypothenar verò, quod ſub quatuor digitis eſt: ſed omnem manus interiorem latitudinem thenar Hippocrates vocaſſe viſus eſt. *Id apud Latinos vola ſignificat.*

A jugulis pectus in priore parte eſt; medium autem, in quod coſtæ ſubeunt, ſternon vocant *Græci, Latini os pectoris:* ab averſa colli parte ad metaphrenon vocatum uſque tergum eſt. Metaphrenon inter tergum lumbóſque, ubi renes adhæreſcunt, locatum eſt. Lumbi verò dorſi ultima pars ſunt: carneæ in pectore eminentiæ, mammæ, atque ubera vocantur: mammæ extrema pars, papilla: primum verò in pubeſcendo incrementum, faba dicitur, totum autem tumorem Græci aſcoma vocant: *latine utrem, ſive uber dicito*; ſed in mulieribus magis propriè. Latus, illud totum quod ſub ala eſt, appellatur; oſſa verò, coſtæ: inter ipſas ſpatia, intercoſtalia nominantur. Spuriæ coſtæ ſunt, quæ ad pectorale os non perveniunt. Sub pectore cavum, ventriculi os dicitur: quod alii procardion, *quaſi latine præcordium*, nonnulli verò cor appellarunt; doloreſque ibi orientes, cordis mor-

ſus, cordiſque dolores eſſe dixerunt. Spuriarum coſtarum extremitates cartilagines ſunt. Muſculoſæ autem partes ſub cartilaginibus collocatæ, hypochondria *græce: ac ſi dicas ſubcartilaginea, latine præcordia à quibuſdam vocantur.* Alvus ac venter deinceps locatur. Epigaſtrion *græce* ſuper ventrem poſita cutis appellatur. Ejus media cavitas umbilicus eſt, venarum, per quas infans alitur, ſegmentum: umbilici pars media, acromphalon vocatur: cutis umbilicum ambiens, quoniam corrugata ſenectutem ſignificat, vetula appellatur: ſub umbilico abdomen eſt, & aqualiculus: huic continua uſque ad pudenda pars pecten atque pubes dicitur, alii ephebæon vocant.

Genitalium porrò membrorum, quæ in maribus ſunt, propendens particula caulis, ac ſtema eſt: quæ autem non pendet, ſedimentum, collúmque veſicæ: lineam per medium diſcurrentem alii tramida, alii orrhon appellarunt: caulis extremitas glans eſt: cutis eam tegens præputium: præputiíque extremum, ſummum præputii. Cavernula verò, per quam ſemen, urinaque profunditur, urethra urinariúmque iter nominatur. Uretera autem ne dicito: ureteres enim alii ſunt, per quos ſcilicet à renibus in veſicam urina delabitur. Scrotum ea cutis eſt, qua gemini involvuntur. Geminos autem, aut teſtes appellare nihil intereſt. Geminorum quod ſupra eſt, caput, quod infra, fundum vocatur: pars ſcroti laxior Laccopedon à quibuſdam achichadaron, ab Athenienſibus laccoſchea nominatur: inter ſcrotum & ſedimentum, & femur locum plichada vocant. Et tranſire

διαπλήσ-

ἐνταῦθα, καρδιωγμοὺς καὶ καρδιαλγίας. χόνδροι δὲ τὰ πέρατα τῶν πλευρῶν τῶν νόθων· ὑποχόνδρια δὲ τὰ ὑπὸ τοῖς χόνδροις μυώδη. κοιλία δὲ καὶ γαστὴρ, τὰ ἐφεξῆς. ὑπογάστριον δὲ τὸ ὑπὸ τὴν γαστρὸς δέρμα. ὀμφαλὸς δὲ τὸ ἐν μέσῳ κοῖλον, ἢ ἀποτομὴ τῶν φλεβῶν, δι' ὧν τὸ ἔμβρυον τρέφεται· τούτου δὲ τὸ ἐν μέσῳ ἀκρόμφαλον· τὸ δὲ ὑπερκείμενον τῷ ὀμφαλῷ δέρμα, γραῦα, ὅτι ῥυτιδούμενον γῆρας σημαίνει. τὸ δὲ ὑποκάτω τοῦ ὀμφαλοῦ, ὑπογάστριον καὶ ἦτρον· τὸ δὲ συνεχὲς τοῦτο μέχρι τῶν αἰδοίων ἐπείσιον, καὶ ἤβλιν, ἄλλοι δὲ ἐφήβαιον καλοῦσι.

Τῶν δὲ αἰδοίων τὸ μὲν τὸ ἄῤῥενος, ἡ μὲν ἀποκρεμὴς φύσις, καυλὸς, καὶ σῆμα· τὸ δὲ μὴ ἀπερεμὲς, ὑπόσημα, καὶ κύστεως τελάχηλος· καὶ ἡ διὰ μέσου γραμμὴ, τελμὶς, οἱ δὲ ὄῤῥον ἐνομάζουσι. τὸ δὲ πέρας τοῦ καυλοῦ, βάλανος, καὶ τὸ δέρμα τὸ περὶ αὐτὴν πόθη, καὶ τὸ ἔσχατον τῆς πόθης, ἀκροπόθιον. καὶ τὸ κοίλωμα δι' οὗ τὸ σπέρμα, καὶ τὸ οὖρον ἀποκρίνεται, οὐρήθρα, καὶ πόρος ἀρητικός. οὐρητῆρα δὲ οὐ χρὴ καλεῖν. εἰσὶ γὰρ ἀρητῆρες ἄλλοι, δι' ὧν τὸ ἄῤρον ἀπὸ νεφρῶν εἰς κύστιν ῥεῖ. ὄσχεος δέ ἐστιν ἐν ᾧ οἱ δίδυμοι. διδύμους δὲ ἡ ὄρχεις καλεῖν· οὐδὲν διαφέρει· τῶν διδύμων τὸ μὲν ἐπάνω κεφαλὴ, τὸ δὲ κάτω πυθμήν. καὶ τὸ χαλῶμενον τοῦ ὀσχέου λακκόπεδον· οἱ δὲ ἀσκάδαρον, ἢ λακκοσχέαν τοῦτον ἀθηναῖοι καλοῦσι. τὸ δὲ μεταξὺ ὀσχέου καὶ ὑποσήματος καὶ μηροῦ, πληχάδα, καὶ τὸ διαβαίνειν διαπλήσ-

πλήσειν, ϗ τὸ ϖειϭάδλω ἀμφιπλήξ. Σοφοκλης ϑ̀ καὶ ϑπὶ δρακόντων ἐποίησε,

Θαιρὸν ἀμφιπλὴξ εἰληφότε, ὥσπερ ἂν εἰ ἔφη, ϖειϭεβληκότε τὸν θαιρόν.

Τῆς ϑ̀ γυναικὸς τὸ αἰδοῖον, κλεὶς μὲν τὸ τέλγωνον πέρας τᾶ ὑσογάστρου· ἄλλοι ϑ̀ ἐπείσιον καλοῦσι. σχίσμα ϑ̀ ἡ τομὴ τᾶ αἰδοίᾳ· τὸ ϑ̀ μυῶδες ἐν μέσῳ σαρκίον, νύμφη, ϗ μύρλον· οἱ ϑ̀ ὑστοδερμίδα, οἱ ϑ̀ κλειτορίδα ὀνομάζϭσι, ϗ τὸ ἀκολάστως τᾶτϭ ἄϖλεως κλειτορίζειν λέγουσι· μυρτοχείλας ϑ̀ τὰ ἑκατέρωθεν σαρκώδη· ταῦτα ϑ̀ Εὐρύφων ϗ κρημνοὺς καλεῖ· οἱ ϑ̀ νυῖ τὰς μὲν μυρτοχείλας, πτερυγώματα· τὸ ϑ̀ μύρτον, νύμφλω.

Τῆς ϑ̀ ῥάχεως τὰ ὀσᾶ σφόνδυλοι· Ομηρος ϑ̀ ϗ ἀτραγάλους αὐλὰ καλεῖ. ϗ ἡ Φύσις τ̄ σφονδύλων ἄκανθα· τὸ ϑ̀ τελϛυταῖον ὀσοῦ τ̄ ὀσφύος, ἱερὸν ὀσοῦ, οἱ ϑ̀ ὑποσφόνδυλον καλοῦσι· τὸ ϑ̀ ἄκρον αὐτᾶ, κόκκυγα.

Τὰ ϑ̀ ὑπὸ ταῖς πλϑυραῖς μαλακὰ, λαπάραι ϗ νεφρούς· εἶτα λαγόνων ὀσᾶ, ϗ τούτων αἱ κοιλότητες, κοτύλαι. πυγαὶ ϑ̀ τὰ μ̄ τ̄ ὀσφυὸ σαρκώδη, ϗ ἐφέδρανα, ἐφ' ὧν καθίζομϑ. ἄλλοι ϑ̀ γλϐλοὺς καλοῦσι· τὰ ϑ̀ ὑπὸ τοὺς γλουλοὺς, ὑπογλουτίδες.

Βουβῶ-

διαπλήσειν, & id quod eſt circum, amphiplix enunciant. Sophocles verò & in Draconibus hoc verbo utitur, dicens,

Cardinem circum comprehendentem, perinde ac ſi dixiſſet, circumplexum cardinem.

Mulieris autem pudendi quod ſupra eſt, pecten dicimus: id triangulum eſt, & imi ventris terminus; ab aliis epiſion appellatur: pudendi rima ſchiſma *à Græcis* dicitur, *ſciſſuram latine interpretamur:* muſculoſa in medio caruncula nympha & myrton, ab aliquibus hypodermis, ab aliis clitoris nominatur: laſcivéque eam tractare κλιτορίζειν dicunt. Myrtochilas verò utrinque poſita carnoſa corpora: cæterùm hæc Euripho & cremnos, id eſt rupes vocat. Sed noſtræ ætatis medici myrtochilas pterigomata (*quaſi alas dixeris*) appellant, myrton verò nympham.

Dorſi oſſa vertebræ ſunt, quas etiam Homerus aſtragalos, id eſt, talos vocat: tota autem vertebrarum compago ſpinam conſtituit. Extremum lumborum os ſacrum eſt: id ab aliquibus etiam hypoſpondylon, *quod ſubvertebrum latine verteris*, dicitur. Ejus ultimum oſſiculum coccyx, *id eſt cuculus*, eſt.

Sub coſtis molles partes *à Græcis* laparæ & ceneones, *à Latinis ilia* vocantur. Deinde illum oſſa, quorum excavata capita, heminæ & acetabula. Clunes autem ac ſedilia poſt lumbos carnoſæ partes; quoniam illis ſedendo nitimur, ab aliis nates dictæ ſunt; ſub quibus hypoglutides, *id eſt ſubnatales vocatæ*, jacent.

Ingui

Inguina fœmorum priores partes ſunt prope pubem poſita: nervus autem ad acetabulum pertinens, ac totus articulus coxendix dicitur. Fœmorum internæ partes parameria *Græcis, fœmina Latinis ſunt.* Inter fœmina autem loca, meſomeria *græce, interfœminia latine* dicito. Muſculi genibus inhærentes epigunides, *quaſi geniculares dixeris,* vocantur: oſſi autem ſuper genu poſito epigonatis *græca* appellatio, *latina, patella eſt:* Hippocrates verò epimylida vocavit. Genu articulus eſt fœmur cruri committens. Poples poſterior pars eſt, in quam genu inflectimus. Gaſtrocnemia *græco nomine* magnus muſculus eſt, *latine ſura*; unde latus nervus oriens ad calcem tendo factus adhæreſcit. Oſſium verò cruris quod poſterius eſt, ſura quoque dici poteſt; prius autem, tibia. Sed Herophilus ſuram radium etiam appellavit: utriuſque oſſis extrema pedi inſerta malleoli ſunt. Tali veró non recte vocantur; ſiquidem & humanus pes talum ſub malleolo abditum, non conſpicuum habet. Calx poſtremum pedis rotundum eſt. Planta & tarſus pars prior & ampla eſt. Stethos verò *id eſt latine pectus,* pars inferior poſt cavum, unde naſcuntur digiti, vocatur: iſtos autem perinde, ut manus digitos, appellare, aliáque manuum digitis communia recenſere, nihil eſt quod impediat.

Igitur quæ oculis aperta ſunt, ô fili, ſubjectáque his oſſa in hunc modum nominare decens eſt. Modò interiora corporis membra ſimiam diſſecantes propriis nominibus illuſtrare tentabimus: quandoquidem ipſa oſſibus, muſculis, extis, arteriis, venis, nervis ad naturam hominis proximè accedit:

βραχῶνες ᾗ τὰ ἔμπροσθεν τ̃ μηρῶν τὰ πρὸς τ̃ ἤβλιν. ἴσχιον ᾗ καὶ τὸ νεῦρον τὸ πρὸς τ̃ κοτύλλιν, καὶ ὅλον τὸ ἄρθρον. τ̃ ᾗ μηρῶν τὰ ἔσω πρόμηρα· τὰ ᾗ μεταξὺ τ̃ μηρῶν, μεσομήρια· οἱ ᾗ πρὸς τοῖς γόνασι μύες, ἐπιγουνίδες, καὶ τὸ ὀστοῦν τὸ ἐπὶ τῷ γόνατι ἐπιγονατίς. Ἱπποκράτης ᾗ ἐπιμυλίδα ὀνομάζει. γόνυ δέ ἐστι τὸ ἄρθρον τοῦ μηροῦ τὸ πρὸς τ̃ κνήμην. καὶ ἰγνύα τὸ ὄπισθεν, ἐν ᾧ κάμπτομεν τὸ γόνυ· γαστροκνημία ᾗ, ὁ μέγας μῦς ὁ ὄπισθεν τ̃ κνήμης, ἀφ' οὗ τὸ πλατὺ νεῦρον τὸ πρὸς τῇ πέρνῃ ὁ τένων πέφυκε. τ̃ ᾗ ὀστῶν, τὸ μὲν ἔσω, κνήμη, καὶ τοῦτο τὸ ἔμπροσθεν ἀντικνήμιον. Ηρόφιλος ᾗ καὶ τ̃ κνήμην κερκίδα ὀνομάζει· τὰ ᾗ ἄκρα ἀμφοῖν τοῖν ὀστοῖν, τὰ πρὸς τῷ ποδὶ σφυρὰ καλεῖται, ἀστράγαλος ᾗ ἢ ὀρθῶς. ἔχει μὲν γὰρ καὶ ἀστράγαλον ὁ πούς τοῦ ἀνθρώπου ὑπὸ τῷ σφυρῷ, καὶ ἦν ἐμφανῆ· πέρνα ᾗ τὸ ὄπισθεν φερὲς τοῦ ποδός· πεδίον ᾗ καὶ θαρσὸς τὸ ἔμπροσθεν πλατύ· σῆθος ᾗ τὸ κάτωθεν μ̃ τὸ κοῖλον, ἀφ' οὗ οἱ δάκτυλοι. καλεῖν ᾗ τοῦτους ἀνάλογον τοῖς τ̃ χειρὸς δακτύλοις, καὶ τὰ ἄλλα κοινὰ πρὸς τοὺς τῶν χειρῶν δακτύλους, ὅθεν κωλύει.

Τὰ μὲν οὖν ὄπιφανῆ, ὦ παῖ, ζῳοτομοῦσι τοῖς ὑποκειμένοις ὀστοῖς οὕτω χρὴ καλεῖν. τὰ δὲ ἔνδον τούτων τὸν πίθηκον ἀνατέμνοντες, ὀνομάζειν πειρασόμεθα. ἐγγυτάτω γὰρ τῇ φύσιν ἀνθρώπου καὶ τοῖς ὀστοῖς, καὶ τοῖς μυσὶ, καὶ τοῖς σπλάγχνοις, καὶ ταῖς ἀρτηρίαις, καὶ ταῖς φλεψὶ, καὶ τοῖς νεύροις·

δέυτερα δὲ τὰ ἄλλα τὰ πολυχιδῆ· τελίτα τὰ ἀμφοδόντα τῶν διχηλῶν. τὰ δὲ μὴ ἀμφοδόντα ϗ μόνυχα, πρόσωτάτω. εἰ δέ τινα εἴρηται μὴ τῶν ὑπιφανῶν, οὐδὲν δεῖ ὑπὲρ τούτου δὶς λέγειν.

Ορα δὴ τοίνυν τ ὑπὸ τῷ δέρματι τὸ κρανίε χιτῶνα, οὗτος πιπερόνι καλεῖται. ὃν δ' ἂν ἴδοις πεὶ τοῖς ἄλλοις ὀστοῖς, περιόστιος καλεῖται. τὰς δὲ συμβολὰς τῶν ὀστῶν τὸ κρανίου, ῥαφὰς καλοῦσιν. ἐοίκασι δὲ δυοῖν πελόνων ζυνθέσι, ὧν μία μὲν πιφερὴς ῥαφή, τὸ ϗ βρέγμα πιτέμνεται· ἄλλη ϗ τὸ ἰνίον, ἄλλη δὲ μέσην τιὼ κορυφιώ· ἔστι δ' οἷς αὕτη ὑπερβᾶσα τιὼ Δι' τὸ βρέγματος, τελευτᾷ εἰς τὸ μεσόφρυον. δύο δὲ ἄλλαι τοῖς ὀστοῖς τῶν κροτάφων, ὥσπερ λεπίδες ὑπιπεφύκασιν. ὀνόματα δὲ αὐτῶν παλαιὰ οὐκ ἔστιν, ἀλλὰ νιῶ ἐτέθη ὑπὸ τινῶν αἰγυπτίων ἰατρῶν φαύλως ἑλληνιζόντων, σεφανιαία μὲν τῇ πρὸς τὸ βρέγμα· λαμβοειδὴς δὲ, τῇ πὶ τὸ ἰνίον· ὑπιζυγνύουσα δὲ, τῇ μέσῃ· λεπιδοειδεῖς δὲ, ταῖς τῶν κροτάφων. οὗτοι ϗ τὰ τῶν ἄλλων ὀστῶν μόρια ὀνομάζουσιν ἀνώνυμα τοῖς πάλαι, ἃ ἐγὼ οὐ παραλείψω Δι' τιὼ εἰς τὰ νιῶ τῶν ἰατρῶν δήλωσιν.

Διπλόη δὲ τὸ μεταξὺ τῶν ὀστῶν τὸ κρανίου, ὅθεν ἡ ῥὶς ἄρχεται. τὰ πυκνὰ ταύτης τρήματα ἠθμοειδῆ καλεῖται, δι'

ſecundò alia multifida: tertiò ex biſulcis utrinque dentata. Non utrinque dentata, ac ſolidipeda longiſſima ab hominis ſimilitudine ſummota ſunt. Quòd ſi aliquid de membris interioribus exteriora tradentes memoravimus, idem bis repetere ulterius opus non fuerit.

Aſpice itaque ſub calvariæ cute tunicam: hanc pericranion, *quod cranium, hoc eſt calvariam obvolvat, Græci* vocant. Quam verò alia oſſa ambientem tunicam videris, hanc perioſtion, *latinè circumoſſalem verbum verbo reddens*, appellato; qua oſſa calvariæ committuntur, ſuturæ ſunt: quæ duarum ſerrarum compagem imitantur. Earum una quidem rotunda eſt, ſyncipútque circuncidit; altera occiput: tertia medium verticem diducit, quibuſdam etiam hæc ſyncipitis ſuturam tranſiens, frontémque ipſam ſecans, inter ſupercilia terminatur: binæ aliæ in temporum oſſibus in ſquammarum modum totis oris paulatim extenuantur, atque ita inferiora oſſa ſuperioribus leniter inſidunt. Ipſis quidem vetuſta nomina deſunt, ſed nuper à quibuſdam Ægyptiis medicis græcam linguam male doctis impoſita ſunt: ſyncipitis ſuturam coronariam, occipitis lambdoide, *id eſt lambda græcæ literæ ſimilem*, mediam verò conjungentem appellantibus: temporaneas etiam ſuturas lepidoides à ſquammarum ſimilitudine vocaverunt: iidem & aliorum oſſium partibus ab antiquis innominatis nomina indidere; quæ ego, ut aliis noſtri ſeculi medicis innoteſcant, non prætermittenda judicavi.

Inter calvariæ oſſa meditullium diploen nominant: ubi verò naſi initium eſt, crebra ibi foramina

na ithmoide, *hoc eſt cribri ſpeciem referentia*, vocantur: per ea indubiè ſternutamentum, mucúſque propellitur. Nonnulli & hâc parte nos in cerebrum ſpiritum attrahere confirmant. Proxima auribus oſſa ob firmitudinem lapidea nomen habent: ab utroque enim latere ſingula oſſa dura, ſubalbidáque ſunt, magnitudine caput maximi manus digiti æquantia, per quæ auditoria itinera ſervantur. Alii proclives occipitii proceſſus lapideos appellant, idque non rectè: inanes enim, & cavernoſi, & minimè ſolidi nomini non reſpondent. Ab auditoriis autem meatibus ad malas pertinentes proceſſus iugalia oſſa nuncupantur.

Muſculos cava temporum replentes, temporales: qui inferiorem maxillam amplectuntur, manſores vocant. Tenues illi & oblongi, dorſúmque verſus fauces vergentes proceſſus, ſtiloides *à columnæ ſimilitudine* dicti ſunt. Eudemus autem ipſos gallorum calcaribus aſſimulat, ac ſine appellatione relinquit.

Foramina permulta calcariam excavant: quæ omnia duobus exceptis, quæ cœca appellantur, nomine vacant: inter ſe autem medici altercantur, utranam hoc nomine appellanda ſint: num illa quæ propè maximum calvariæ foramen adjacent, per quod ſpinæ medulla in vertebras delabitur: an illa quæ propè auditorias cavernas, & paulò prius juxta maxillæ articulos ſunt. Sed neque illa, neque hæc adeò cœca ſunt, quin ea in magnum ſpinalis medullæ cavum pervadant, hæc ſub foramina cribrum repræſentantia ſubeant: ac per ipſa omnia nervi tranſire conſpiciuntur, de quibus in diviſionibus ſermo habe-

δι' ὧν τὸ μὲν ἀληθὲς πλαρμὸς καὶ μύξα ἀποκρίνεται· οἱ δὲ καὶ ἀναπνεῖν ἡμᾶς εἰς ἐγκέφαλον ταύτῃ λέγουσι. τὰ δὲ πλησίον τῶν ὤτων ὀστέα, διὰ σερρότητα λιθοειδῆ ὠνόμασαι· ἔστι δὴ ἑκατέρωθεν ἐν σκληρὸν καὶ ὑπόλοβον, ὅσον κεφαλὴ τοῦ μεγάλου δακτύλου, δι' ὧν αἱ ἀκοαὶ τέτρηνται· ἄλλοι δὲ τὰς πρὸς τῷ ἰνίῳ καταφερεῖς ὑπεροχὰς λιθοειδεῖς καλοῦσιν, ἀλλ' οὐκ ὀρθῶς. ὑπόκεινοι γὰρ καὶ σηραγγώδεις, καὶ οὐ σερεαὶ κατὰ τοὔνομα· αἱ δὲ ἀπὸ τῶν ἀκοῶν τείνουσαι πρὸς τὰ μῆλα ἀποφύσεις, ζυγώματα.

Καὶ οἱ μύες, οἱ μὲν περὶ ταῖς κοιλότησι τῶν κροτάφων, κροταφῖται· οἱ δὲ περὶ τὸ κάτω γνάθου, μασητῆρες· αὐταὶ δὴ αἱ λεπταὶ καὶ ὑπομήκεις καὶ κάτω πρὸς τὸ φαρύγγεθρον νεύουσαι ἀποφύσεις, σηλοειδεῖς καλοῦνται. Εὐδημος δὲ εἰκάζει μὲν αὐτὰς ἀλεκτρυόνων πλήκτροις, ἀνανύμους δὲ ἐᾷ.

Τρήματα δὴ πολλὰ μὲν διατέτρηται διὰ τοῦ κρανίου, πάντα δὴ οὐκ ὠνόμασαι χωρὶς δυοῖν· τυφλὰ δὴ ταῦτα καλοῦσι, καὶ οἱ ἰατροὶ διαφέρουσι πρὸς ἀλλήλους, ὁπότερα χρὴ καλεῖν τυφλὰ, ἅρμά γε τὰ πρὸς τῷ μείζονι τρήματι τοῦ κρανίου, δι' ὃ ὁ νωτιαῖος εἰς τοὺς ζφονδύλους ἐμβάλλει· ἢ τὰ πρὸς ταῖς ἀκοαῖς, καὶ μικρὸν ἔμπροσθεν πόρρω τὰ ἄρθρα τῆς γνάθου. ἔστι δὴ οὔτε ἐκεῖνα, οὔτε ταῦτα οὕτω τυφλὰ, ὥστε μὴ διατρηθῆναι· τὰ μὲν εἰς τὸ μέγα κοίλωμα τοῦ νωτιαίου· τὰ δὲ ὑπὸ τὰ ἠθμοειδῆ· καὶ διὰ πάντων αὐτῶν νοῦρα διαπεφυκότα ὁρᾶται, ὑπὲρ ὧν ἐν ταῖς διαιρέσεσιν εἰρήσεται·

σεται· ἐοίκασι ᾗ τυφλὰ αὐτὰ ὀνομάζειν, ὅτι ἐκ εἰς ὄψιν φαίνεται διατετρημένα.

Εν ᾗ τῷ κρανίῳ ἔνεσιν ὁ ἐγκέφαλος. τὸν δὲ καλύπτουσιν αἱ μήνιγγες, ἡ μὲν παχυτέρα καὶ ῥωμαλεωτέρα πρὸς τῷ ὀστῷ· ἡ ᾗ λεπτοτέρα, καὶ ἁρμος μὲν, ἀλλ' ἧττων, ἡ πρὸς τῷ ἐγκεφάλῳ. τὸ δὲ ἄνωθεν τὸ ἐγκεφάλου κιρσοειδές· τὸ ᾗ κάτωθεν, καὶ ὀπίσω, βάσις· ἡ ᾗ ἀπὸ τῆς βάσεως ἔκφυσις, παρεγκεφαλίς· αἱ ᾗ κοιλότητες, κοιλίαι ἐγκεφάλου. ὁ ᾗ καλύπτων τὰς κοιλίας ἔνδοθεν χιτὼν χοροειδής. Ηρόφιλος ᾗ καὶ μήνιγγα χοροειδῆ καλεῖ· τὰ ᾗ ἀπὸ τοῦ ἐγκεφάλου βλαστήματα, νεῦρα αἰσθητικὰ, καὶ προαιρετικὰ, δι' ὧν αἴσθησις καὶ προαιρετικὴ κίνησις, καὶ πᾶσα σώματος πρᾶξις συντελεῖται. τούτων ᾗ τῶν νεύρων ἕνια καὶ ἀπὸ τοῦ νωτιαίου μυελοῦ πέφυκε, καὶ τῆς μήνιγγος τῆς περὶ τοῦτο. νωτιαῖον ᾗ καὶ ῥαχίτιν ὡσαύτως καλεῖν πάντα τὸν διὰ τῶν σφονδύλων μυελόν.

Τῶν δὲ τοῦ ὀφθαλμοῦ χιτώνων, ὁ μὲν πρῶτος ἐν τοῖς ὀπτικοῖς ἀνόμασται κερατοειδής· οἱ δὲ ἄλλοι, ὁ μὲν δεύτερος ῥαγοειδής, καὶ χοροειδής, τὸ μὲν ὑποκείμενον αὐτῷ τῷ κερατοειδεῖ, ῥαγοειδής, ὅτι ἔοικε ῥαγὶ τῇ ἔξωθεν λειότητι, καὶ τῇ ἔσωθεν δασύτητι· τὸ ᾗ ὑπὸ τῷ λευκῷ, χοροειδής, ὅτι μὴ φλεβῶν ἐστὶ τῷ περὶ τὸ ἔμβρυον περικειμένῳ χοροειδεῖ ἐοικώς. ὁ δὲ τέλος περιέχει μὲν ὑαλοειδὲς ὑγρόν· καλεῖται δὲ ἀρχαῖον ὄνομα ἀραχνοειδὴς διὰ λεπτό-

habebitur : verum ideò ipſi cœca dixiſſe viſi ſunt, quòd non in rectum excavata eſſe cernantur.

Intra calvariam cerebrum continetur : id membranæ circumvolvunt, altera craſſior, robuſtiórque oſſi proxima : tenuior altera, & firma quidem, ſed priore minus, quæ cerebrum contingit. Summa cerebri pars varicoſa appellatur : inferior atque poſterior baſis : à baſi oriens proceſſus parencephalis *græcè, latinè cerebellum.* Ipſius cavernæ cerebri ventriculi : ventriculos interius obvolvens tunica choroides, *hoc eſt ſecundinis ſimilis*, cognominatur. Herophilus autem & membranam choroide, *id eſt ſecundinis ſimilem*, appellat. Germina à cerebro enaſcentia nervi ſenſorii electoriíque ſunt, per quos ſenſus & voluntaria motio fit, omniſque corporis actio perficitur : horum autem nervorum quidam à ſpinali medulla, & ex ipſam cingente membrana expullulant. Dorſalem verò, ſpinalémque omnem pariter per vertebras defluentem medullam nominant.

Oculi tunicarum primam inter extima, conſpicuáque membra cornicularem ſuperius nominavimus : ſecunda rhagoides atque choroides *græcis vocabulis* dicitur : quâ parte corniculari ſubjicitur : rhagoides, quòd exterius lævore, interius aſpritudine uvæ acino, *quem Græci rhaga dicunt*, ſit perſimilis ; qua verò albam tunicam ſubit, choroides vocatur : quoniam venulis referta ſecundinas quas vocant, fœtui circundatas repræſentat. Deinde tertia humorem à vitri ſimilitudine hyaloidea vocatum continet : hæc antiquo vocabulo propter tenuitatem arachnoides appellata eſt : *latinè aranealem*

lem dicere auſim: at quoniam Herophilus eam reti contracto aſſimilat, nonnulli & reticularem: alii, ab incluſo humore, qui vitri gerit ſimilitudinem, hyaloidea nominarunt. Quarta membranula guttam quandam humoris cryſtalloidea nominatim includit: hæc antiquitus nomine caruit, à poſteris lenticularis ob figuram, cryſtalloides ab contento humore cognominata eſt.

Primam colli vertebram dentem appellare mihi videtur Hippocrates. Sub tonſillis oſſiculum gutturis caput continens quidam à figura ypſiloides appellaverunt, quod Ypſilo græco elemento ſit perſimile. Cæterum Herophilus, quoniam tonſillis aſſideat, aſſeſſorem vocat. Secundæ vertebræ proceſſus ſurſum, ac prorſum verſus ſpectans pyrenoides *ab olivæ nuclei ſimilitudine dictus eſt.* Iter illud, per quod cibi potionéſque in ventriculum deſcendunt, *græcè* ſtomachus, & œſophagus, *latinè gula eſt.* Nervi ab utroque ejus latere, toni: cæteráque ſenſoria, atque fibroſa pariter toni dicuntur, *tenores in latinum vertere liceat.* Aſperæ arteriæ ſummum guttur eſt: anuli ad ejus plexum creati, bronchia, cavernæ, & aortæ nominantur.

Caloris vitæ, arteriarúmque motus initium cor eſt. Ejus ſumma pars caput dicitur, infima & acuta fundum. Cavitates ventriculi, craſſior & lævus arterioſus eſt, tenuior & dexter venoſus, lævo capacior: ab utroque autem capitis latere ceu alæ prominentes, cavæ, molles, & ad totius cordis motum agitabiles, cordis auriculæ ſunt. Cor circumplexæ membranæ pericardios nomen inditum eſt. Ex membranis pectoris, quæ ipſum in duas diducunt

τητα. ἐπειδὴ δὲ Ηρόφιλος εἰκάζει αὐτὸν ἀμφιβλήστρῳ ἀνέσπασμένῳ, ἔνιοι καὶ ἀμφιβληστροειδῆ καλοῦσιν, ἀπὸ τοῦ ὑγροῦ αὐτὸν ἄλλοι καὶ ὑαλοειδῆ. ὁ δὲ τέταρτος περιέχει μὲν τὸ κρυσταλλοειδὲς ὑγρὸν, ἀνώνυμος δὲ ὢν ἐξ ἀρχῆς, ὕστερον φακοειδὴς μὲν διὰ τὸ σχῆμα, κρυσταλλοειδὴς δὲ διὰ τὸ ὑγρὸν ὠνομάσθη.

Τὸν δὲ πρῶτον τοῦ τραχήλου ζφόνδυλον, Ιπποκράτης ὀδόντα δοκεῖ μοι καλεῖν· τὸ δὲ ὑπὸ ταῖς ἀντιάσιν ὀσοῦν, τὸ περινηφὸς τοῦ κεφαλοῦ τοῦ βρόγχου, οἱ μὲν ὑψηλοειδὲς διὰ τὸ σχῆμα ὀνομάζουσιν, ὅτι ἔοικεν τῷ Υ γράμματι· Ηρόφιλος δὲ θυλακάτῳ καλεῖ, ὅτι παρέσηκε ταῖς ἀντιάσιν. ἡ δὲ τοῦ δευτέρου σφονδύλου εἰς τὸ ἄνω καὶ ἔμπροσθεν ἀπόφυσις, πυρηνοειδὴς καλεῖται. δι' οὗ τὰ σιτία καὶ τὰ ποτὰ εἰς τὴν κοιλίαν κάτεισι, στόμαχος, καὶ οἰσοφάγος καὶ τὰ ὑδρα τὰ ἑκατέρωθεν αὐτῶν, τόνοι· καὶ τὰ ἄλλα αἰθητικὰ καὶ ἰνώδη, τόνοι ὡσαύτως. τῆς δὲ τραχείας ἀρτηρίας καλεῖται βρόγχος· αἱ δὲ εἰς τὸ πλέγμα ἀποφύσεις, βρόγχια, καὶ σήραγγες καὶ ἀορταί.

Η δὲ ἀρχὴ τοῦ θερμοῦ, καὶ τοῦ ζῆν, καὶ τοῦ σφύζειν, καρδία. καὶ ταύτης τὸ μὲν ἄνω κεφαλή, τὸ δὲ ἄκρον καὶ ὀξὺ πυθμήν, τὰ δὲ κοιλώματα κοιλίαι· ἡ μὲν παχυτέρα καὶ ἐν ἀριστερᾷ, ἀρτηριώδης· ἡ δὲ λεπτοτέρα, καὶ ἐν δεξιᾷ φλεβώδης· αὕτη δὲ καὶ εὐρυκλειοτέρα τῆς ἑτέρας· τὰ δὲ ἑκατέρωθεν τῆς κεφαλῆς ὥσπερ πτερύγια κοῖλα, καὶ μαλακὰ, καὶ κινητὰ, ἐν ᾧ πᾶσα σφύζει ἡ καρδία, ὦτα καρδίας. ὁ δὲ περὶ τὴν καρδίαν χιτὼν περικάρδιος, καὶ τὰ ὑπὸ τῶν ὑμένων, διαπεφαγμένα τοῦ θώρακος, καὶ οἱ ὑπὸ

ταῖς πλθραῖς ὑμένες ὑπεζωκότες, ϗ ὁ διαχωρίζων τὰ ἐν τῷ ϛήθ῀ ωλάγχνα τῶν κάτω, διάφραγμα καὶ φρένες.

Ἐκ δὲ τὄ ηλόους τῶν ἀδένων· ωολλαὶ δὲ εἰσιν· αἱ μὲν ωρὸς τῷ τραχήλῳ, αἱ δὲ ὑωὸ ταῖς μασχάλαις, αἱ δὲ ἐν τοῖς βουβῶσιν, αἱ δὲ ἐν τῷ μεσαραίῳ, σάρκες τινὲς ἡσυχῆ ὑωοπίμελοι, ϗ ψαθυραί. ἐκ τύτων τῶν ἀδένων ϗ ὁ καλούμθνος θυμός ἐϛι, ωεφυκὼς μὲν ϗ῀ τλὼ κεφαλλὼ τῆς καρδίας, ὑωιβάλλων δὲ τῷ τε ἑβδόμῳ τὄ τραχήλε σφονδύλῳ, ϗ τὄ βρόγχου τῷ ωρὸς ωνεύμονι ωέρατι, ὄϗ ἐν ωᾶσιν ἑωραμένος.

Ὑωὸ δὲ τῷ διαφράγματι, γαϛὴρ, τὸ ϔ῀ αὐτὸ καὶ ἄνω κοιλία ἡ ωρώτη· εἶτα ἡ ωρώτη τὄ ἑντέρου ἔκφυσις, ωυλωρός· εἶτα νῆϛις· ἔντερον τροφῆς διὰ ωαντὸς κενὸν, ἀφ' οὗ ϗ νῆϛις ὠνόμασαι· ζυνεχὲς δὲ τούτῳ τὸ λεπτὸν ἔντερον· ἐϗ ϔ῀ τὄ λεπτὄ δικρόα ἔκφυσις, καλεῖται δὲ τὸ μὲν τυφλὸν, ὅτι ἀληθῶς τυφλόν ἐϛι· τὸ δὲ κῶλον, ϗ κάτω κοιλία, λὼ ϗ νειαίρλω Ομηρῳ καλεῖ. ἔϛι δὲ ὁ σωδεσμῳ τῶν ἑντέρων πᾶς μεσεντέριον ϗ μεσάραιον· ἀραιὰν δὲ τλὼ γαϛέρα, ϗ τὸ σύμπαν ἔντερον πάλαι ποτὲ ὠνόμαζον, ἀφ' οὗ ἐμμεμένηκεν οὕτως ἔτι ϗ νυῦ τὸ μεσάραιον καλεῖν. ὅπὶ δὲ τῷ κῶλῳ τὸ ἀπευθυσμένον ωρὸς τλὼ ἕδραν ϗ τὸν ἀρχόν·

partes, interſepientes appellantur: quæ coſtas interius veſtiunt, ſuccingentes. Membrana, quæ pectoris viſcera ab inferioribus disjungit, tranſverſum ſeptum, & phrenes.

Ex glanduloſarum carnium genere, *quas adenas Græci vocant*, (multæ autem ſunt,) aliquæ in collo, nonnullæ ſub alis, quædam in inguinibus, aliæ in meſaræo *vocato reperiuntur*. Carnes quædam leniter ſubpingues ac fragiles ſunt: inter has & vocatus thymus numeratur: qui in regione capitis cordis locatus eſt, ſeptimæ colli vertebræ inſidens, aſperæque arteriæ extremo, qua cum pulmone committitur, adhæreſcens: non in omnibus tamen inventus eſt.

Sub tranſverſo ſepto venter eſt: cujus ſumma pars, primáque ventriculi nomen habet: deinde primus inteſtini exortus *hoſtiarius Latinè, ſeu janitor, Græcè* pyloros eſt: poſtea jejunum inteſtinum ſemper alimento privatum: unde ipſi quoque vocabulum fuit: iſti continuum graciſe inteſtinum eſt. Ex gracili biceps prodit exortus: vocatur autem altera ejus pars cœcum inteſtinum, quoniam revera cœcum eſt: altera colon *Græcè*, & venter inferior, *& laxum inteſtinum à Latinis*; id Homerus & niæram appellat. Eſt autem totum inteſtinorum vinculum ac firmamentum, quod meſenterion, ac meſaræon *Græci* vocant. Araeam verò & ventrem, & omne inteſtinum vetuſtiſſimi *Græci* appellabant, ex quo ad hæc uſque tempora hoc nomen meſaræon derivatum eſt, *Latini lactes appellaſſe videntur*. Poſt grande inteſtinum colon appellatum rectum eſt juxta ſedem ac prin-

cipem. Quod ex orbiculato ventriculi fundo egerminat, ipſúmque & aliquam cæterorum inteſtinorum partem velat, epiploon *Græci, quaſi ſupernavigans, omentum Latini vocant.* A renibus exoriens membrana, omnibúſque prætenta inteſtinis peritonæos eſt. At propè inteſtini primum exortum poſita caro præpinguis, glandulíſque interſtincta, pancreas *vocata eſt.*

A dextra ventriculi jecur eſt. Jecoris autem pars tranſverſum ſeptum, peritonæúmque attingens convexa, quæ infra ventriculo inhæreſcit, cava dicitur. Sub maxima ejus fibra bilis vaſculum ſitum eſt, cujus media & anguſta particula cervix eſt, infima fundum. Jecoris porta vena eſt, per quam alimentum illabitur. Quæ in ſacrificiis autem aruſpices portas, menſam, gladium, & unguem appellant, in homine quoque, ſed obſcura atque incerta reperiuntur, ad nullúmque medicinæ profectum neceſſariò nominantur.

Ventriculo à ſiniſtra lienis incumbit, cujus craſſiſſima, ſummáque pars caput eſt: propè ultimas autem coſtas renes duo: ex quibus duo urinæ ductus ureteres *Græcè appellati* veſicam intrantes prodeunt. Veſica verò conceptaculum eſt, in quod urina è renibus per ureteres delabitur: à veſica eſt cervix, ſedimentum, tramis, & reliqua commemorata ſuperius. At ſeminaria vaſcula quatuor ſunt, duo varicoſa, duo glanduloſa: quæ genitales etiam venæ vocatæ ſunt: varicoſorum partes illæ quæ teſtibus adjacent, aſſeſſores dicuntur. Quidam verò omnia aſſeſſores appellari nihil laborant. Cæterùm an hæc eadem in fœminis perinde ut in maribus,

χόν· τὸ δὲ ἐκπεφυκὸς μὲν ἐκ τῦ πρὸς τῆς γαστρὸς, καλύπλον δὲ αὐτλῶ τε καὶ μέρῳ τὶ τῦ ἄλλυ ἐντέρυ, ὀπίπλοον, καὶ ὁ ἀπὸ τῶν νεφρῶν πρὸς πάντα τὰ ἔντερα χιτὼν τείνων, πρότναιον· ἡ δὲ σὺν τλῶ πρώτλῳ τῦ ἐντέρυ ἔκφυσιν κειμένη σὰρξ λιπίμελος καὶ ἀδενώδης, πάγκρεας.

Ἐκ μὲν τῶν δεξιῶν τῆς κοιλίας, ἧπαρ· τῦ δὲ ἥπατος, τὰ μὲν τῶν φρενῶν καὶ πρότναίου ψαύοντα, κυρτά· τὰ δὲ κάτωθεν καὶ τῆς γαστρὸς ψαύοντα, σιμά· καὶ ὀπὶ τῦ μεγίστου λοβοῦ χολῆς ἀγγεῖον. τούτου δὲ τὸ μέσον στενὸν αὐχλῶ, τὸ δὲ κάτω πυθμλῶ· πύλη δὲ ἥπατος ἡ φλὲψ, δι' ἧς ἡ τροφὴ εἰσέρχεται. ἃ δὲ ἐν ἱεροσκοπίᾳ, πύλας, καὶ τράπεζαν καὶ μάχαιραν, καὶ ἔνυχα καλοῦσιν, ἔστι μὲν καὶ ἐν ἀνθρώπῳ, ἀσαφῆ δὲ καὶ οὐκ ἄδηλα, καὶ εἰς οὐδὲν ἰατρικὸν ἀναγκαίως ὀνομαθέντα.

Ἐκ δὲ τῶν ἀριστερῶν τῆς κοιλίας ὁ πλλῶ· καὶ τούτου τὸ πρὸς τὰ καὶ ἀνωτάτω, κεφαλή· πρὸς ἣ ταῖς ἐσχάταις πλευραῖς νεφροὶ δύο, καὶ ἀπὸ τούτων οὐρητῆρες δύο, οἵ τινες εἰσβάλλουσιν εἰς τλὼ κύστιν. ἔστι δὲ ἡ κύστις, εἰς λὼ τὸ οὖρον τὸ ἐκ τῶν νεφρῶν καὶ τῶν οὐρητήρων καταῤῥεῖ, καὶ ἀπὸ τῆς κύστεως ὁ τράχηλος, καὶ τὸ ὑπόστημα, καὶ ἡ τραμὶς, καὶ τὰ ἄλλα τὰ διῃρημένα. τὰ δὲ σπερματικὰ ἀγγεῖα, ἔστι μὲν τέσσαρα, δύο μὲν κιρσοειδῆ, δύο δὲ ἀδενοειδῆ, ἐκαλοῦντο δὲ καὶ γόνιμοι φλέβες· καὶ τῶν κιρσοειδῶν, τὰ πρὸς τοὺς διδύμους, παρασάται. ἐνίοις δὲ καὶ πάντα φλεβοτάτας καλεῖν διαφέρει οὐδέν.

οὐδέν. σκεπτέον ᾗ καὶ εἰ τοῖς θήλεσι τὰ αὐτὰ πέπονθε, ὥσπερ καὶ τοῖς ἄρρεσιν. Ηροφίλῳ μὲν γὰρ οὐ δοκεῖ τὸ θῆλυ κιρσοειδεῖς ἔχειν φλεβίτας· ἐν ᾗ προσάτου ὑστέρας εἴδομεν ἐκ τ διδύμων πεφυκότα τὰ ἀγγεῖα κεκιρσωμένα ἑκατέρωθεν. ξυνετέτρητο δὲ ταῦτα εἰς τὸ κοίλωμα τῆς ὑστέρας, ὑφ' ὧν ὑπόμυξον ὑγρὸν πιεζόντων ἀπεκρίνετο· καὶ ἴω πολλὴ δόκησις σπερματικὰ ταῦτα εἶναι, καὶ τὰ ἧμους τῶν κιρσοειδῶν. τοῦτο μὲν δὴ οἷόν ἐστιν, αἱ ἀνατομαὶ δίχα δείξουσιν.

Οἱ δὲ μύες οἱ ἔνδοθεν τῆς ὀσφύος, ψόαι, οἵπερ καὶ μόνοι τ ἄλλης ῥάχεως τῇ ὀσφύϊ φλοιπεφύκασιν· ἄλλοι ᾗ νεφρομήτορας καλοῦσιν· ἄλλοι ᾗ ἀλώπεκας. τοῦτο ἄρα ἴω καὶ τὸ ἐν ταῖς κυνδίαις γνώμαις γεγραμμένον. ἐὰν δὲ νεφρῖτις ἔχῃ, σημεῖα τάδε, ἐὰν οὐρῇ πάχυ, πυώδες, καὶ ὀδυνᾶται ἔχουσιν, ὥστε τιὼ ὀσφυὼ καὶ τοὺς κενεῶνας, καὶ τοὺς βουβῶνας, καὶ τὸ ἐπείσιον, τότε δὲ καὶ ἐς τὰς ἀλώπεκας· ᾧ καὶ δῆλον ὅτι χρήσιμον τὰ τοιαῦτα εἰδέναι εἰς διάγνωσιν τῶν οὕτως ὠνομασμένων. Κλείταρχος δὲ τοὺς ἔξω καὶ τῆς ῥάχεως μύας, ψόας, καὶ νεφρομήτορας, καὶ ἀλώπεκάς φησι καλεῖσθαι οὐκ ὀρθῶς.

Τῆς δὲ γυναικὸς τὸ γεννητικὸν μόριον, μήτρα, καὶ ὑστέρα. Ιπποκράτης δὲ καὶ δελφυὸν, καὶ γονέα καλεῖ. καὶ αἱ ὑπὲ τὰ ἄνω ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἐκφύσεις, κεραίαι, καὶ πλεκτάναι, καὶ τὰ ἀνέχοντα αὐτὸν ἀγγεῖα ἐκτός· καὶ τὸ ἀμέσον καὶ ἀνωτάτω σωθμὸν, καὶ τὰ ἑκατέρωθεν ὦμοι, καὶ τὸ ἄκρον αὐχένα καὶ τραχήλου· τραχήλου δὲ τὸ στόμα ὁ πρῶτος πόρος. Ιπποκράτης δὲ

ribus, conſtituta ſunt, contemplandum eſt. Fœminas varicoſis aſſeſſoribus carere Herophilus planè exiſtimat: nos verò in pecudis utero è teſtibus enata vaſcula, atque utrinque varicis inſtar revoluta conſpeximus: hæc autem in uteri cavum perforata ſubibant: è quibus mucoſus quidam humor, ſiquis exprimeret, emanabat, magnáque erat ſpes, hos ſeminarios eſſe canales, & eorum generis, qui varicoſi nuncupantur: id autem ut ſe habeat, diſſectiones ſeorſum declarabunt.

Intra lumbos muſculi pſoæ *Græco vocabulo* nominantur: qui ſoli etiam in dorſo lumbis agnati ſunt. Iſtos aliqui uterales nervos, alii vulpes cognominant: atque in libro Cnidiarum ſententiarum nomen iſtud ſcriptum eſt. Si renum autem morbus vexat, notæ hæ ſunt, ſi lotium craſſum purulentúmque ſit, ſi dolor lumbos, ilia, inguina, ſm énque torqueat, tùm verò & vulpes malè habet. Unde jam conſtat, quanti iſta ſcire interſit: quò ea, quæ ſic cognominantur, agnoſcas. Clitharchus exteriores dorſi muſculos pſoas, uterales nervos, ac vulpes appellari falſo opinatur.

Genitale autem mulieris membrum *Græcè* metra & hyſtera, *Latinè uterus vulváque vocatur*. Hippocrates & delphyn & genituram dicit. Ejus ſurſum verſus utrinque proceſſus cornua & cirri ſunt ipſam exterius ſuſtinentia vaſa: medium atque ſupremum fundum eſt: quæ utrinque ſunt, humeri: ejus extremitas cervix, atque collum: colli os primus meatus: Hippocrates *Græcè* amphidion à ro-

rotundi ferri, quò præfiguntur aratra, ſimilitudine vocat : deinde cavum, quod ſequitur, *multis appellationibus exprimitur :* muliebris enim ſinus dicitur, *muliebres loci, uterus, ac vulva.* Sed totum genitale cum exterioribus pudendum, *obſcœniorique vocabulo cunnus.*

At circa teſtes tunicæ ſunt *Latinis carentes nominibus à Græcis autem* erythroides una, dartos altera nominatur : nervus quoque cum arteria concavus ad teſtem pervenit, *qui ſuſpenſor à noſtris dici poteſt :* cremaſtera *Græci* nuncupant : venulæ pariter ad teſtes, unde nutriuntur : hæque teſtium altrices nominantur.

Aliarum quoque venarum nomina, (ut ſemel dicam,) hæc ſunt : ſi gracilem tunicam habent, ſanguinéque complentur, venæ ſunt : omnes verò magnæ venæ cavæ appellantur : poſtea inter medicos uſus obtinuit, ut ea vena quæ à jecore in renes propagines mittit, cava diceretur : in ea praxagoras initium eſſe febrium affirmavit : ſolámque eam cavam ipſe nominavit. Cæterùm alii & eam quæ ſurſum in cor per tranſverſum diſcrimen evadit, alii & hanc, & priorem unico vocabulo hepatitin, (*Latine jecorariam dixeris,*) vocitant : à liene exeuntem ſplenitin, *id eſt lienariam.* Cæterùm non quemadmodum in jecore, ita & in liene ſurſum verſus, deorſúmque in ſiniſtra parte diſcurrens ulla vena reperitur : qui verò id aſſerunt, impudenter mentiuntur : quandoquidem venulæ in lienem pertinentes & graciles ſunt, & ibidem in liene finiuntur. Philiſtio Italus medicus pro Dorienſium eam partem incolentium more, quaſdam venas

καὶ ἀμφίδιον ὀνομάζει ἀπὸ τῶν κυκλοτέρων σιδηρίων τῶν πρὸς τοῖς ἀρότροις· εἶτα τὸ κοίλωμα τὸ ἐφεξῆς, γυναικεῖον κόλπον, καὶ αἰδοῖον τὸ σύμπαν σὺν τοῖς ὑπιφανέσι.

Περὶ δὲ τὰς διδύμας εἰσὶ χιτῶνες ἐρυθροειδεῖς, καὶ δαρτοί· καὶ νεῦρον εἰς τὸν δίδυμον καθῆκον κοῖλον, καὶ ἀρτηρία, ἣ καὶ κρεμαστὴρ καλεῖται, καὶ φλέβια δι' ὧν τρέφονται οἱ δίδυμοι, καὶ ταῦτα τρέφοντα τὸν δίδυμον καλεῖται.

Τῶν δὲ ἄλλων φλεβῶν τὰ ὀνόματα, τὸ μὲν καθ' ὅλου παντὸς εἰπεῖν, τὰ λεπτὰ τῷ χιτῶνι ἀγγεῖα καὶ ἔναιμα φλέβες καλοῦνται, καὶ πᾶσαι αἱ μεγάλαι κοῖλαι· ὕστερον δὲ δι' ἔθος ἔσχον οἱ ἰατροὶ κοίλλου ὀνομάζειν, τιλύ τε ἀπὸ ἥπατος ὑπὲ νεφρὸς πέμπουσαν τὰς ἀποφύσεις, ἔνθα φησὶν ὁ Περαξαγόρας τιλὺ πρώτιλον ἀρχιλὺ εἶναι τῶν πυρετῶν, καὶ ὅτος κοίλλου μόνιλου ταύτιλου καλεῖ· ἄλλοι δὲ καὶ τιλὺ ἄνω διὰ τῶν φρενῶν ὑπὲ καρδίαν τείνουσαν· οἱ δὲ καὶ τούτιλου τὲ καὶ τὴν προτέραν ἑνὶ ὀνόματι ἡπατῖτιν ὠνόμασαν· καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ σωληνὸς, σπλωῖτιν. ἀλλ' οὐκ ἔστιν ἀπὸ τοῦ σπλωὸς, ὥσπερ ἀπὸ τοῦ ἥπατος ἄνω καὶ κάτω διὰ τῶν ἀριστερῶν πεφυκυῖα φλὲψ, ἀλλὰ τοῦτο ψευδόμενοι λέγουσι. τὰ δὲ ὑπὸ τὸν σπλεῶα τείνοντα φλεβία, λεπτά τε ἐστὶ, καὶ αὐτοῦ περὶς τὸν σπλεῶα περαίνεται. Φιλιστίων δὲ ὁ ἀπὸ Ιταλίας, κατὰ τὸ ὑπιχώριον τοῖς ἐκεῖ δωριεῦσιν, ἀετοὺς τινὰς ὀνομά-

ζει φλέβας, τὰς διὰ κροτάφων ἐπὶ κεφαλὴν τεινούσας. Ἱπποκράτης δὲ τὰς ἀπὸ καρδίας αὐθὶς δεχομένας ὀνομάζει. Ἡρόφιλος δὲ ἀρτηριώδη φλέβα, τὴν παχυτάτην καὶ μεγίστην τὴν ἀπὸ τῆς καρδίας καλεῖ φερομένην ἐπὶ τὸν πνεύμονα. ἔχει γὰρ ὑπεναντίως τῷ πνεύμονι πρὸς τὰ ἄλλα· αἱ μὲν φλέβες ἐντεῦθα ἐρρωμέναι καὶ ἐγγυτάτω τὴν φύσιν ἀρτηριῶν· αἱ δὲ ἀρτηρίαι ἀσθενεῖς, καὶ ἐγγυτάτω τὴν φύσιν φλεβῶν. ἐπανθισμὸς δὲ πρῶτον μὲν ὃν οἶδα ὠνόμασε Διονύσιος ὁ τὸ Ὀξυμάχου, καὶ φησὶν ὁ Εὔδημος λέγεσθαι τὴν φλέβα ἐπανθισμόν· ἐμοὶ δὲ δοκεῖ Διονύσιος εἰκὸς μὲν τῇ φλεβὶ τὸν ἐπανθισμὸν ὀνομάζειν. οὐ μὴν αὐτὸ φλέβα, ἀλλά τι καὶ ἄλλο ἐπίκτητον ἀγγεῖον αἵματος. δηλοῖ πολλάκις ἐν τῷ αὐτῷ φλέβα, καὶ ἐπανθισμὸν, καὶ ἀρτηρίαν ὀνομάζων. οὐ γὰρ ἂν εἶπερ ταυτὸν ἦν φλεβὶ, ἅτως ὠνόμαζεν. εἰ γὰρ μηδὲν ἐστιν ἕτερον ἢ διὰ τὴν φλέβα ἐπανθισμός· ἀλλ' ἐκεῖνός γε ᾤετο, καὶ οὕτως ἐκάλει.

Τὰς δὲ ἀρτηρίας τὸ ἀρχαιότατον φλέβας ὠνόμαζον· καὶ σφύζειν ὁπότε λέγοιεν τὰς φλέβας, ἀρτηρίας ἐβούλοντο καλεῖν. ἀρτηριῶν γὰρ τὸ σφύζειν ἔργον. ἔλεγον δὲ καὶ ἀορτὰς καὶ πνευματικὰ ἀγγεῖα, καὶ σήραγγας, καὶ κενώματα, καὶ ὑδρα. ἀορτὴν δὲ Ἀριστοτέλης ἐξαιρέτως τὴν διὰ τῆς ῥάχεως ἀρτηρίαν ὀνομάζει, ἥ τις μεγίστη τυγχάνεται τῇ ῥάχει. ταύτην δὲ παχεῖαν Πραξαγόρας εἴθισαι καλεῖν. καρωτίδας δὲ τὰς διὰ τοῦ τραχήλου κοίλας ὠνόμαζον πάλαι, ὅτι πιεζόμεναι καρώδεις καὶ ἄφωνοι ἐγίνοντο. ὤφθη δὲ νεῦ τὸ πά-

venas, quæ per tempora in caput aſcendunt, aquilas vocat : venas à corde illico naſcentes, dracontida Hippocrates nominat. Herophilus venam craſſiſſimam grandiſſimámque ex corde pulmones petentem arterialem appellavit: in pulmonibus enim contra atque in aliis res habet : nam venæ in his validæ ſunt, proximèque ad arteriarum naturam accedunt : arteriæ contra imbecillæ, venarúmque naturam ſapiunt. Omnium autem quos noverim, primus Dionyſius Oxymachi efflóreſcentiam, *Græcè* epanthiſmon nomen novum adinvenit : aitque Eudemus efflóreſcentiam venam appellari. Sed mihi quidem Dionyſius rem venæ ſimilem efflóreſcentiam, neque idem venam atque efflóreſcentiam, ſed quoddam aliud adventitium ſanguinis receptaculum vocare viſus eſt: idque ipſe ita eſſe teſtatus eſt, eodem loco ſæpius venam, efflóreſcentiam, arteriámque inculcans, ac repetens : neque enim, ſi rem eandem venam efflóreſcentiámque putaret, ita unquam locutus eſſet : nam etſi nihil aliud efflóreſcentia, quàm vena eſt, nihilominus ipſe aliter ſenſit, atque appellavit.

Arteriis præterea vetuſtiſſimi *Græci* venæ nomen impoſuerunt, cúmque venas micare dicebant, arterias intelligebant: arteriarum enim micare, ſeu palpitare munus eſt. Eas etiam aortas, & ſpirabilia vaſa, & cavernas, & inanitates & nervos appellarunt. Aortam verò eam præcipuè Ariſtoteles vocat, quæ per dorſum omnium maxima fertur: hanc craſſam Praxagoras appellare conſuevit. Cavas autem per collum ſubeuntes carotidas, id eſt ſomniferas antiqui nominarunt: quoniam compreſſæ

hominem ſopore gravabant, vocémque adimebant. Cæterùm noſtro ſæculo non arteriarum, ſed nervorum ſenſoriorum propè jacentium id vitium eſſe compertum eſt: quare ſi nomen permutare volueris, nihil peccati admiſeris.

Nervi à cerebro, ſpinæque medulla prodeuntes activi, ſenſorii, electivi, atque toni: qui circa artus ſunt, copulativi dicuntur: craſſæ autem ex occipitio propagines, quæque ad calcem è muſculo naſcentes feruntur, tendonis vocabulum habent. Cartilagines ſunt, in quas oſſa degenerant, nervis duriores. Membranæ tenuia ſunt velamenta: tunicæ, craſſiora. Adeps, pinguiſſima eſt alimenti concretio. Caro autem in viſceribus illud eſt, quod inter vaſcula concretum reperitur, ſub tegmen quoddam, ac veluti receptaculorum texturæ fartum; quò inania ejus ſpatia compleantur. In muſculis caro pars fibroſa ac firma eſt, & quæ in ulceribus, oſſiúmque cavis recens concreſcit. Medulla verò in dorſo dorſalis, in vertebris ſpinalis; has etiam ambiens membranula ſpinalis dicitur. Medulla intra calvam contenta cerebrum eſt: ſed in aliis oſſibus oſſalis vocatur: ſive in magnis inſit cavis, ut in femore atque humero, ſive *in anguſtis foraminibus, quas* ſerangas, *id eſt cavernas, vocant*, ut in coſtis ac jugulis.

Sanguis calidiſſimus eſt, flaviſſimúſque ſuccus. Pituita album craſſum, ac ſubſalſum excrementum eſt: quod cum reſiccatur, nigreſcit. Bilis flava amarum eſt, ac flavum excrementum: porracea acris eſt, atque ſubviridis: æruginoſa verò eſt valdè mera, atque ſyncera. Atra bilis autem ſanguinis craſſa-

πάθημα οὐ τῶν ἀρτηριῶν, ἀλλὰ νεύρων αἰσθητικῶν πεφυκότων πλησίον· ὥστε εἰ ἐθέλοις μεταθεῖναι τοὔνομα, οὐκ ἂν ἁμαρτάνοις.

Νεῦρα μὲν, τὰ μὲν ἀπ' ἐγκεφάλου καὶ νωτιαίου, κινητικὰ καὶ αἰσθητικὰ, καὶ προαιρετικὰ, καὶ τόνοι· τὰ δὲ περὶ τὰ ἄρθρα συνδετικά· αἱ δὲ παχεῖαι ἐκ τοῦ ἰνίου ἐκφύσεις, καὶ τὰ εἰς τὴν πέρναν ἐκ τοῦ μυὸς ἐκφυόμενα, τένοντες· χόνδροι δὲ τὰ ἐπὶ τοῖς πέρασι τῶν ὀστῶν· σκληρότεροι δὲ τῶν νεύρων. ὑμένες δὲ τὰ λεπτὰ καλύμματα, χιτῶνες δὲ τὰ παχύτερα τῶν καλυμμάτων. πιμελὴ δὲ τὸ λιπαρώτατον πῆγμα τῆς τροφῆς. σὰρξ δὲ τὸ ἐν τοῖς σπλάγχνοις μεταξὺ τῶν ἀγγείων πεπηγὸς, ἀλλά τις καὶ πλήρωμα τοῦ πλέγματος τῶν ἀγγείων, ὡς μὴ τὰ κενὰ μεταξὺ ᾖ· καὶ τῶν μυῶν ἰνώδης, καὶ σαρκὰ καὶ ἡ ἐπὶ τοῖς ἕλκεσι καὶ τοῖς κοιλώμασι τῶν ὀστῶν ἄρτι πηγνυμένη. μυελὸς δὲ ὁ μὲν ἐν τῇ ῥάχει, ῥαχίτης· ὁ δὲ διὰ νώτου, νωτιαῖος, καὶ ἡ περὶ αὐτὸν μῆνιγξ, νωτιαία· ὁ δὲ ἐν τῷ κρανίῳ, ἐγκέφαλος· ὁ δὲ ἐν τοῖς ἄλλοις ὀστέοις, ὀστίτης, ἐὰν τὲ ἐν μεγάλοις ἐνῇ κοιλώμασιν ὥσπερ ἐν μηρῷ, καὶ βραχίονι· ἐάν τε ἐν σήραγξιν, ὥσπερ ἐν πλευραῖς καὶ κλεισίν.

Αἷμα δὲ ὁ θερμόταλος καὶ ξανθόταλος χυμός· φλέγμα δὲ τὸ λευκὸν καὶ παχὺ, καὶ ἡσυχῇ ἀλυκὸν περίσωμα. τοῦτο δὲ ὅταν ἀναναθῇ, μέλαν φλέγμα. χολὴ ξανθὴ μὲν, τὸ πικρὸν καὶ ξανθὸν περίσωμα· περισσοειδὴς δὲ, ἡ ὀξεῖα καὶ ὑπόχλωρος· ἰώδης δὲ, ἡ ἰσχυρῶς κατακορὴς καὶ ἄκρατος· μέλαινα

μέλαινα δὲ, ἡ ὑποσάθμη τῶ ἄιματος. ἄλλοι δὲ τὸ μέλαν αἷμα, μέλαιναν καλοῦσι. τὰ δὲ ὑπόλοιπα περιττώματα, σίελος μὲν ἡ τῶ στόματος ὑγρότης· μύξα ἢ τὸ ἀλμυρὸν περίττωμα τῶ ἐγκεφάλου. ἱδρὼς δὲ ἡ τοῦ παντὸς τὸ σῶμα ὑγρότης. οὖρον δὲ τὸ ἐν κύστει νιτρῶδες ὑγρὸν κατιόν· φῦσα ἢ τὸ ἐν τοῖς ἐντέροις περιττὸν πνεῦμα· κυψελὶς δὲ ὁ ἐν τοῖς ὠσὶ ῥύπος· καταμήνιον ἢ αἱ ἐν ταῖς θήλεσιν ἀπὸ μηνὶ αἱματώδεις ἐκκρίσεις. ὅταν ἢ λευκαὶ ἀποφέρηται, καταμήνιον δὲ καλεῖται, ἀλλὰ ῥοῦς· γάλα ἢ ἡ ἐν τοῖς μαστοῖς πέψις τῆς τροφῆς. σπέρμα ἢ καὶ θορὴ καὶ γόνος τὸ αὐτὸ, ἡ ἐν ἀφροδισίοις γλοιώδης πέψις ὁμοῦ πνεύματος καὶ τροφῆς. Περιξαγόρας ἢ ἴδιον τρόπον τοὺς χυμοὺς ὠνόμασε, γλυκὺν, καὶ ἰσόκρατον, καὶ ὑαλοειδῆ· τούτους μὲν καθ' ἓν ἰδέαν τοῦ φλέγματος· ἄλλους ἢ ὀξὺν καὶ νιτρώδη, καὶ ἁλυκὸν, καὶ πικρόν· τούτους δὲ ὡς γευσομένῳ φαίνεται· ἄλλους δὲ, σπασοειδῆ μὲν τῇ χρόᾳ, λεκιθώδη ἢ καὶ τῇ παχύτητι· ἄλλους ἢ, ξυσικὸν μὲν, ὅτι ξύεσθαι παρασκευάζει· σάσιμον δὲ, ὅτι ἐν ταῖς φλεψὶν ἐνέστηκε, καὶ οὐ διαδίδωσιν εἰς τὴν σάρκα, διὰ τὸ λεπτοὺς καὶ φλεβώδεις εἶναι τοὺς σασίμους χυμούς. τὸν δὲ ὅλον χυμὸν ὁ Περιξαγόρας πᾶν τὸ ὑγρὸν καλεῖ· ὁ ἢ Μνησίθεος, τοῦτον μὲν χυλὸν, τὴν δὲ γευστικὴν δύναμιν, ἐάν τε ἐν ξηρῷ, ἐάν τε ἐν ὑγρῷ ᾖ, χυμόν. θερμασίαν δὲ καὶ πνεῦμα Ζήνων τὸ αὐτὸ εἶναί φησιν· οἱ ἢ ἰατροὶ διαιροῦσι, πνεῦμα μὲν τὸ ἀνα-

craſſamentum eſt. Alii nigrum ſanguinem atram eſſe bilem aſſeverant, reliqua excrementa hujuſmodi ſunt: ſaliva quidem oris eſt humiditas. Mucus ſalſum eſt cerebri purgamentum. Sudor eſt per omne corpus effuſa humiditas. Urina eſt nitroſus humor in veſicam delabens. Flatus eſt in inteſtinis ſupervacuus ſpiritus. Cypſelis ſunt aurium ſordes, *quas cerumina, aut marmorata veteres Latini appellitabant.* Menſes in mulieribus ſunt menſtrua per vulvam ſanguinis excrementa: quæ cùm alba ſunt, non menſes ultra, ſed profluvium nominatur. Lac eſt in mammis alimenti concoctio. *Semen, Græcè* ſperma, thora, & gonos, *hoc eſt genitura* idem ſignificant: id verò eſt ſpiritus ſimul, atque alimenti genitalis in aſſeſſoribus concoctio. Praxagoras peculiari quodam modo ſuccos nominavit, dulcem, temperatum, & vitreum: hos à pituitæ ſpecie ſic vocavit: item acidum, nitroſum, ſalſum, & amarum: hos ita, ut guſtatus judicat, appellavit: alios præterea porraceum quidem ex colore, vitellinum verò ex craſſitudine: alios quoque abraſorios, quoniam abraſuram parant: alios ſtagnantes, quod in venis inhæreant, neque in carnem ſubeant, quia tenues, intra venaſque abſorpti quieſcunt: in ſumma, omne liquidum Praxagoras chymon appellat. At Mneſitheus, *quod liquidum eſt*, chylon, *id eſt ſuccum* nominat: ſed guſtatilem qualitatem, ſive in arido, ſive in liquido poſitam, chymon, *id eſt ſaporem* vocat. Calorem autem, atque ſpiritum Zeno idem eſſe cenſuit. Sed medici diſtinxerunt, ſpiritum, quem ſpirando trahimus, calorem autem ſpiritus eliſionem appellantes.

Alii

Alii vitæ quoddam principium *calorem eſſe dixerunt.*

Fœtus membranis involvitur: quarum tenuem ac molliorem amnion vocat Empedocles, *agninam Latinè dicito.* Inde & ilithya, *quæ partui præeſt,* amnias mihi agnominari viſa eſt: non à Cretæ, *ut alii exiſtimant,* quodam portu. Nos hanc tunicam diſſecantes, humoris cujuſdam longè illo, qui in ſecundinis continetur, mundioris plenam invenimus: accuratéque æſtimantibus veluti quidam fœtus ſudor videbatur: per urinaculum verò humorem quendam in ſecundinas inſtar urinæ tranſfundi cognovimus. Sed amnius interior fœtui, ſecundinæ exterius vulvæ brevis atque venoſa tunica adhærebant: è ſecundinis umbilicus oritur ex duabus venis totidémque arteriis compoſitus, & ex quinto appellato urinaculo, brevi vaſculo, utrinque cavo, è veſicæ fundo in ſecundinas intrante.

Plurima in homine reperta hujuſmodi appellationibus inſignire oportet: quòd, ſi quid in his omiſſum fuerit, non ideò tamen plurima ob pauca quædam conniventibus oculis præterita aſpernari convenict.

RUFFI

ἀναπνεόμενον· θερμὸν δὲ τῷ ἔκτειψιν τῶ πνεύματος· οἱ δὲ ζωῆς ἀρχήν τινα.

Τὸ δὲ βρέφος περιέχεται χιτῶσι, τὸ μὲν λεπτὸν καὶ μαλακὸν, ἄμνιον αὐτὸν Εμπεδοκλῆς καλεῖ· ἐντεῦθεν, μοι δοκεῖ, καὶ εἰλείθυια ἀμνιὰς ἐπωνόμασαι· καὶ μᾶλλον ἤπερ ἀπὸ τῆς ἐν Κρήτῃ λιμένος. ἑωρῶμεν δὲ ἀνατέμνοντες τῆς τὸν χιτῶνα περιέχοντα ὑγρὸν, πολὺ δὲ καθαρώτερον τῆς ἐν τῷ χορίῳ, καὶ λογιζομένοις μὲν ἐφαίνετο ὥσπερ ἱδρῶς εἶναι τῆς βρέφους. τὸ δὲ διὰ τῆς ουράχου ὥσπερ οὖρον εἰς τὸ χορίον ἐκδιδόναι· ἀλλ' ὁ μὲν ἄμνιος ἔνδοθεν λευκὸς καὶ περὶ τῷ βρέφει· τὸ δὲ χορίον ἔξω καὶ περὶ τῇ ὑστέρᾳ βεαχὺς καὶ φλεβώδης χιτών· ἐκ δὲ τοῦ χορίου ἐκπεφύκει ὁ ὀμφαλὸς, δύο φλέβες καὶ δύο ἀρτηρίαι, καὶ πέμπει ὁ καλούμενος οὖραχος, ἀγγεῖον βεαχὺ καὶ ἀμφίσομον διὰ τοῦ πυθμένος τῆς κύστεως εἰς τὸ χορίον ἐμβάλλων.

Τὰ μὲν πλεῖστα τῶν ἀνθρώπων ἔτω χρὴ καλεῖν· εἰ δέ τι ἐν τούτοις καὶ παραλέλειπται, οὐ μικὸν δίκαιον τὰ πολλὰ ἀτιμάσαι, διὰ τινα ὀλίγα παροφθέντα.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ

ΟΝΟΜΑΣΙΩΝ

ΤΩΝ

ΚΑΤΑ ΑΝΘΡΩΠΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Ει τις τὴν κιθαρισικὴν μέλοι διδαχθήσεσθαι, ἀνάγκη πρὸ τῆς πάσης διδασκαλίας μαθεῖν τῶν τε χορδῶν ἐπιγράνειν ἐπισημόνως, ἑκάσης τὲ τούτων τὸ ὄνομα λέγειν· ἔτι μὴν καὶ οἱ γραμματισταὶ πρὸ τῆς ἀναγνώσεως καὶ τῆς ἄλλης διδασκαλίας, καὶ τὴν τῶν στοιχίων ὀνομασίαν ὁμοίως προδιδάσκουσιν. ἀλλὰ μὴν καὶ ἐν τῇ γεωμετρίᾳ, τί ἐστὶ γραμμὴ, καὶ τὶ ἐπιφάνεια, καὶ ἐπίπεδον, καὶ σχῆμα τρίγωνον, καὶ κύκλος, καὶ τὰ ὅμοια· εἰδέναι ἢ δεῖ ὃ, τι ἕκαστον αὐτῶν ἐστί τε καὶ ὀρθῶς ὀνομάζεται. καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἢ τεχνῶν τὴν πρόγνωσιν καὶ ὀνομασίαν ὁμοίως προδιδάσκουσιν ἀναγκαιότατον οὖν τοῖς τὴν ἰατρικὴν τέχνην μανθάνουσι προδιδαχθῆναι τὴν στοιχείωσιν ὡς χρὴ καλεῖν ἕκαστον μόριον

EJUSDEM
DE
CORPORIS HUMANI PARTIUM
APPELLATIONIBUS
Alter LIBER I.

SI quis fidibus canendi artem doceri cupiat, ante omnia fides peritè tractare, singuláſque propriis nominibus appellare diſcat, neceſſe eſt. Grammatiſtæ ante legendi, cæteræque doctrinæ ſcientiam, elementorum nomina pueros prædocent: necnon in geometria, quid linea ſit, quid ſuperficies, quid planum, quid figura triangula, quid circulus, id genúſque alia, quoque ritè nomine appellentur, prædiſcere opus eſt: in aliis itidem artibus prænotiones vocabulorum ſimiliter edocent. Medicam itaque artem capeſcere optantibus elementa prius tradere perquàm neceſſarium eſſe duxi: ut quæque videlicet corporis pars rectè nominanda ſit:

quandoquidem diviniſſimus Hippocrates in libro, qui inſcribitur de Locis in homine, ita loquitur: Corporis autem natura ſermonis in medicina principium eſt. Nos igitur etiam à ſimplicioribus exteriúſque aſpectui ſubjectis exorſi, eorum prænotionem appellationéſque trademus.

Maximæ corporis partes, caput, collum, thorax, manus, cruráque ſunt. Thoracem non ſolum à jugulis ad præcordia uſque, ſed totum à jugulis uſque ad genitalia vocamus.

Caput, quod capillis intectum eſt, ſimul etiam cum facie & alia ſic appellantes comprehendimus: prior capillata pars ſynciput dicitur: in quo & ſutura eſt, quoniam ipſi coronas circumponimus, corona vocata, poſterior occiput: partes ab utraque ſyncipitis parte tempora: pars media, quâ maximè convolvuntur capilli, vertex: ſub ſyncipite frons ſita eſt: in temporibus pilorum exortus iuli *Græco vocabulo, Latinè lanugo:* poſteriores occipitis pili *à Græcis* chetæ *à noſtris crines dici poſſunt:* ultimam frontis rugam epiſcenion *Græci dicunt,* quod ſupertentorium noſtris ſonat: partes frontis pilis hirtæ ſupercilia ſunt: horum media intercapedo meſophryon *apud Græcos eſt, Romanis glabella:* inde naſus porrigitur.

Naſi extremum globulus dicitur: quod naſum in duas cavernulas diſtinguit, interſeptum: à globulo carnoſum quoddam in labium deſcendens, columna eſt: naſi cava ab utroque interſepti latere, per quæ olfactus præſtatur, nares vocantur:

naſi

μόριον τοῦ ζώματος. καὶ γὰρ ὁ θειότατος Ἱπποκράτης ἐν τῷ περὶ τόπων τῶν κατ' ἄνθρωπον, φησὶν οὕτως, φύσις δὲ σώματος ἀρχὴ τοῦ ἐν ἰητρικῇ λόγου. καὶ ἡμεῖς οὖν ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν ἀπλουστέρων, καὶ ἔξωθεν μερῶν, τὴν προγνωσιν καὶ ὀνομασίαν ὁμοίως ποιησόμεθα.

Εστι δὲ τὰ μέγιστα μέρη τοῦ ζώματος κεφαλὴ, καὶ αὐχὴν, καὶ θώραξ, καὶ χεῖρες, καὶ σκέλη. θώρακα γὰρ οὐ μόνον τὸ ἀπὸ τῶν κλειδῶν μέχρι τῶν ὑποχονδρίων καλοῦμεν, ἀλλὰ καὶ τὸ σύμπαν ἀπὸ τῶν κλειδῶν μέχρι τῶν αἰδοίων.

Κεφαλὴν δὲ καὶ τὸ τετριχωμένον καλοῦμεν, καὶ σὺν τῷ προσώπῳ· καὶ τὰ ἄλλα ὁμοίως συμπεριλαμβάνομεν ὀνομάζοντες· τοῦ οὖν τετριχωμένου, τὸ μὲν ἔμπροσθεν καλεῖται βρέγμα, ἐφ' οὗ τέτακται ἡ καλουμένη στεφάνη, περὶ ἣν τοὺς στεφάνους τίθεμεν· ἰνίον τὸ ὀπίσω. τὰ ἑκατέρωθεν τοῦ βρέγματος, κρόταφοι καὶ κόρσαι· τὸ ἐν μέσῳ καθ' ὃ δὴ μάλιστα εἱλοῦνται αἱ τρίχες, κορυφή. ὑπὸ δὲ τῷ βρέγματι κεῖται τὸ μέτωπον. αἱ δὲ περὶ τοὺς κροτάφους τῶν τριχῶν ἀνάφυσεις, ἴουλοι· κεῖται δὲ καὶ αἱ ὄπισθεν καὶ τὸ ἰνίον. ἡ δὲ τοῦ μετώπου ἑκάτερα ῥυτὶς, ὀφρύς. τὰ δὲ τετριχωμένα τοῦ μετώπου ὀφρύες. τούτων ἡ μεσότης, μεσόφρυον, ἀφ' οὗ ἡ ῥὶς τέταται, ἧς τὸ ἄκρον σφαίριον καλεῖται. τὸ δὲ ὑποκείμενον, διάφραγμα· ἀπὸ δὲ τοῦ σφαιρίου τὸ καθῆκον σαρκῶδες ἐπὶ τὸ χεῖλος, κίων. μυξωτῆρες τὰ κοιλώματα ἐξ ἑκατέρου μέρους δι' ὧν γίνεται ὄσφρησις· περύγια ῥινὸς λέγεται τὰ

τὰς

τὰς κοιλότητας ταύτας ϖεριέχον· τὸ ϑ ὑϖὸ τῇ κίονι κοῖλον τὸ ἐπάνω χείλους, φίλτρον καλεῖται. ϖᾶν ϑ τὸ μ τλὺ ῥῖνα τ ἄνω χείλος, ὑπόῤῥινον, εἶτα χείλη δύω, ὧν τὰ ἄκρα ϖρόχειλα, τὸ δὲ σύμβλημα τῶν χειλέων, ϖρόσ ομιον.

Υπὸ ϑ ταῖς ὀφρύσιν ὑϖόκεινται οἱ ὀφθαλμοί. αὐτὺς δὲ τὺς ὀφθαλμὺς τὰ σκέποντα, βλέφαρα· ὧν τὸ μὲν ἄνωθεν, τὸ ϑ κάτωθεν. αἱ δὲ συμβολαὶ αἱ ἐν τῷ ϑπιμύειν γινόμθαι, ταρσοί· αἱ ϑ τρίχες, αἱ ἐκ τῶν βλεφάρων ἐκπεφυκῆαι βλεφαρίδες· τὰ ϑ πέρθα τῶν ταρσῶν, καν-θοὶ, ὧν ὁ μὲν ϖρὸς τῇ ῥινὶ μέγας, ὁ ϑ ϖρὸς τῷ κροτάφῳ μικρός. κόραι αἱ ὄψεις· γλαῦαι τὰ μέσα τῶν ὀφθαλμῶν δι ὧν ὁρῶμθ· οἱ ϑ ὄψιν μὲν ᾧ βλέπομθ· κόρλω δὲ καὶ γλήνλω, τὸ εἴδωλον τὸ ἐν τῇ ὄψει· τὰ δὲ μ ταῦτα μέλανα, ἢ γλαυκὰ, ἢ χαροπὰ, ἀϖὸ τ χροίας καλεῖται. ἶρις δὲ ὁ κύκλ ὁ ζυνάπλων τὸ λθκόν· τὰ δὲ ὑϖὸ τοῖς ὀφθαλμοῖς, ὑϖώπια, οἷς ὑπόκεινται ἐπαναστάσεις τινὲς, αἱ καλῶνται μῆλα, οἷς ἐρυθριῶμθ. ἀϖὸ δὲ τῶν μήλων αἱ καλόμθαι παρειαὶ, κ σιαγόνες, κ γνάθοι, ὧν αἱ γθύες ἀϖολήγουσιν εἰς τὸ ἄϖοξυ τῶν κάτω γνάθων τὸ γθύειον. ἀφ᾽ ὅ σόμα μέχρι τ κάτω χείλος ϖεφερές τε κ ἐξέχον. τὸ δὲ ὑϖόϖιον ὑϖὸ τὸ γένειον σαρκώδες, ἀνθερεὼν, οἱ δὲ λθκανίαν· οἱ ϑ ἀνθερεῶνα μὲν τοῦτο, λθκανίαν δὲ τὸ ϖρὸς κλειδὶ κοῖλον ὀνομάζουσιν.

Ωτα καλοῦνται αἱ ἐπαναστάσεις αἱ ἐξ ἑκατέρθ μέρθς τῶν κροτάφων ϖρὸς τὰς τέρμασι πεφυκῆαι· ὧν τὰ μὲν τρήματα,

naſi alæ, ſeu pinnæ hujuſmodi cava ambientes ſunt: ſub columna ſubſidens cavitas ſupra labium philtron *Græcè, Latinè amatorium* dicitur; totum verò, quod infra naſum ſupra labia eſt, hyporrhinon appellant: deinde labia duo, quorum ſumma prochila *Græci* dicunt, tu prolabia, ſi lubet, dicito; quâ committuntur autem proſtomion eſt.

Sub ſuperciliis oculi ſunt: quæ oculos contegunt, palpebræ ſunt: harum altera ſupra, altera infra eſt: quarum in connivendo congreſſus tarſos vocant: pili ex palpebris enati, cilia ſunt. Tarſorum extrema, anguli, magnus naſo, exiguus tempori finitimus. Coræ pupillæ ſunt: glenæ oculorum media, per quæ videmus. Alii pupillam id vocant, quo videmus, coram autem & glenam ſimulacrum in pupilla conſpicuum: poſt hæc autem, quæ ſunt nigra, cæſia, aut ſplendida, à colore nominantur: iris circulus eſt prædicta albo continuans. Sub oculis loca hypopia *Græcè, Latinè ſubocularia ſunt.*

His inſurgentes eminentiæ ſubjacent malæ vocatæ: quæ per pudorem erubeſcunt: ſub his maxillæ, ſeu mandibulæ: quarum inferioris extremum in acutum deſinit, mentúmque eſt: à quo uſque ad inferius labium os ſit rotundum, atque prominens: ſub mento carnoſa pars *à Græcis* anthereon, ſeu leucania dicitur: verum alii anthereona hanc partem, leucaniam verò cavitatem juxta jugulum appellant.

Auriculæ eminentiæ ſunt ab utroque tempore juxta extrema collocatæ: quarum cavernulæ meatus

tus auditorii vocantur : per quos audimus ſcilicet : harum inferiores carnoſæque partes fibræ ſunt, ſuperiores cartilaginoſæque pinnæ. Helices, quæ deinde circumferentiam ambiunt : anthelices verò in medio poſt helicem extumeſcentes propè cavitatem particulæ, cavitas ipſa concha dicitur : conchæ oppoſita propè temporis finem elatio tragus, *id eſt hircus* vocatur : huic oppoſita ex craſſiore anthelice antitragus.

Os eſt prima labiorum diviſura, & reliqua omnis uſque ad fauces inanitas : in ore & alia quædam, & dentes ſunt : quorum priores octo inciſores dicuntur : canini hos ſequentes quatuor : reliqui omnes viginti molares ſunt : horum extremi atque interius conditi quatuor ſophroniſteres, *id eſt moderatores, ac temperantes* nuncupantur : qui tum cùm ſapere incipimus, oriuntur : *genuinos Latini vocant* : dentes circumplexæ carunculæ gingivæ ſunt : quarum commiſſura habena dicitur : latæ molarium dentium ſummitates menſæ nominantur : maxillarum cavitates, in quibus dentes defixi ſunt, mortariola atque præſepia. Linguæ exortum radicem vocato: cervicem, quod ſequitur : ejus ſummum progloſſon, quaſi prælinguium dixeris : ejus latera paraſyra, *id eſt aſſequentia :* quod eſt infra linguam hypogloſſis eſt : epigloſſis, quod interius ſupra guttur eſt arteriæ aſperæ tegumentum : quò inter devorandum nihil in pulmones decidat : inter ſpirandum verò, ne ſpiritus aſcenſum impediat, extollitur. Quod ſupra linguam in orbem cavum eſt, cœlum, palatumve dicitur: quæ deinde ſuperius pendet caruncula, columella eſt : quam alii gur-

κρεμῆ, καὶ σαρκώδη, λοβοί· τὰ δὲ χονδρώδη καὶ ἀνωτάτω, πτερύγια· ἕλικες δέ, τὰ ἐντεῦθεν ζυνάπτοντα τὴν ὠτοφέρειαν· ἀνθέλικες δέ, τὰ ἐν μέσῳ ὑπεραίροντα μετὰ τὴν ἕλικα ὀλίγῳ καὶ τὴν κοιλότητα. κόγχη δέ, τὸ ἀπὸ τῆς ἀνθέλικος κοῖλον· τὸ δὲ ἀπεναντίας τῆς κόγχης ἔξαρμα ὀλίγῳ τὸ πέρας τοῦ κροτάφου, τραγόν· τὸ δὲ ἀντικρὺ τούτου παχυτέρας τῆς ἀνθέλικος, ἀντίτραγον.

Στόμα δέ ἡ πρώτη τομὴ τῶν χειλῶν, καὶ ἡ λοιπὴ σύριγξ πᾶσα μέχρι τῆς φάρυγγος. ἐν δὲ τῷ στόματι ἄλλα τέ τινα καὶ οἱ ὀδόντες, ὧν οἱ μὲν ἔμπροσθεν τομεῖς καλοῦνται, ἐκλὼ τὸν ἀριθμὸν ὑπάρχοντες. κυνοδόντες δὲ οἱ μετ' αὐτοὺς τέσσαρες· οἱ δὲ λοιποὶ πάντες εἴκοσι, μύλαι προσαγορεύονται. τούτων οἱ ἔξωτατοι καὶ ἐνδοτέρω ζωφρονιστῆρες τέσσαρες, οἵ τινες ἡνίκα ἀρχίμεθα φρονεῖν φύονται· τὰ δὲ ὑπὸ τούτοις ὑπτιέποντα σαρκία, ὄλα· ἡ δὲ ζωΐδεσις τῶν σαρκῶν, χαλινὸς καλεῖται· τράπεζαι δὲ τὰ πλατέα τῶν γομφίων· ὀλμίσκοι δέ, καὶ φαλνίαι αἱ κοιλότητες τῶν γνάθων, εἰς ἃς ἐμπεπήγασιν οἱ ὀδόντες. τῆς δὲ γλώσσης ῥίζα μὲν ἡ ἔκφυσις· αὐχὴν δὲ τὸ ἐφεξῆς· πρόγλωσσον δὲ τὸ ἔμπροσθεν, ὑπόγλωσσα δὲ τὰ ἑκατέρωθεν. ὑπογλωσσὶς τὸ ὑποκάτω· ἐπίγλωσσὶς δέ, τὸ ἔνδον ἐπὶ τοῦ βρόγχου, πῶμα γιγνόμενον τῆς τραχείας ἀρτηρίας, ὅταν τι καταπίνωμεν, ὑπὲρ τοῦ μηδὲν ἐμπίπτειν εἰς τὸν πνεύμονα· ἀναπνεόντων δὲ καὶ μετέωρόν ἐστιν, ὡς μὴ ἐπικωλύειν τὴν τοῦ πνεύματος ἄνοδον· ἀρυνὸς ἡ ὑπερῶα, τὸ ὑπεράνω τῆς γλώσσης ὠτοφερές· τὸ δὲ ἐντεῦθεν καὶ τὰ ἄνω μέρη ἐκκεκρεμα-

μένον σαρκίον, κιονὶς, οἱ δὲ γαργαρεώνα, οἱ δὲ σαφυλλώ· ὑπόκειται ἢ αὐτῇ ἡ τᾶ βρόγχα κεφαλή.

Ἐξῆς τραχηλος, τὸ δ' αὐτὸ καὶ δειρή· ἔ τὸ μὲν ἔμπροσθεν βρόγχος καὶ τραχεῖα ἀρτηρία· ἡ ἢ κατὰ μέσον ἐπανάστασις, λάρυγξ. τὸ ἢ ὀπίσω αὐχὴν καὶ ἰνίον· τὸ ἢ πρὸς ταῖς κλεισὶ κοῖλον, ἀνθρακάρδιον, καὶ σφαγή.

Τὰ ἢ ἀπὸ τᾶ τένοντος ἀπὶ τᾶς ὤμυς καθήκοντα, ἐπωμίδες. ὦμοι ἢ αἱ κεφαλαὶ τῶ βραχιόνων· ὠμοπλάται δὲ τὰ ὀπικείμενα τῷ νώτῳ πλατέα ὀστᾶ, ὧν ἡ μὲν μέσα ὑπερόχη ῥάχις· ἀκρωμία ἢ οἱ σιώδεσμοι τῶ κλειδῶν, καὶ τῶν ὠμοπλατῶν. ἐχομένως δὲ καὶ αἱ κατακλεῖδες. μασχάλη, ἡ ὑπὸ τῷ ὤμῳ κοιλότης, εἰς ἣν τὰ πολλὰ ὁ ὦμος ὀλισθαίνει. ἐξῆς βραχίων· ἡ δὲ γωνία τᾶ ἄρθρα, ἐφ' ἣν κλινόμενοι σπερχόμεθα, ἀγκών, ἢ ὠλένοκρανον. τὸ δὲ ἐντεῦθεν ὁ πῆχυς. περαίνει ἢ εἰς τὸν καρπόν. ἐξῆς ἐστὶ τὸ μεταξὺ καρπίον. ἐξῆς σπιθαμὴ χειρός· οἱ ἢ ὑποθέναρ ὑπὸ τὸν μέγαν δάκτυλον, μεθ' ὃν ἡ κοιλότης τᾶς χειρός. δακτύλων ἢ ὁ μέν τις μέγας ὁ ἀφεστηκὼς τῶν ἄλλων· ὁ δὲ λιχανὸς ὁ πρῶτος τῶν δακτύλων τεσσάρων· ὁ ἢ μέσος, ὁ ἢ παράμεσος, ὁ ἢ μικρός. τούτων τὰ ὀστᾶ, σκυταλίδες, ἢ φάλαγγες. κόνδυλοι ἢ αἱ συγκαμπαί· ἀλλὰ πρῶται μὲν προκόνδυλοι, τελευταῖαι ἢ μετακόνδυλοι. αἱ ἢ τῶν ὀνύχων ἀρχαὶ, ῥιζωνύχια· τὰ ἢ πέραντα τῶν δακτύλων, ῥάγες καὶ κορυφαί. θέναρ ἢ τὸ μεταξὺ διάστημα τᾶ λιχανᾶ καὶ τᾶ μεγάλα

gulionem, uvam alii vocitarunt: ipſi ſubjicitur arteriæ aſperæ caput.

Deinde collum & dera *Græcè*, cujus prior pars bronchus, & aſpera arteria: circa medium prominentia guttur: averſa pars, cervix & occipitium: prope jugula cavum anticardium & jugulatio nuncupatur.

A tendone autem ad humeros pertinentia epomides nominantur. Humeri capita ſunt eorum oſſium, quæ *à Græcis* brachiona, *à noſtris etiam humeri* vocantur. Scoptula operta ſive lata ſcapularum oſſa tergo impoſita lata oſſa ſunt: quorum media eminentia ſpina eſt: jugulorum latorúmque ſcapularum oſſium copulæ acromia dicuntur: continenter claves adſunt, ſeu jugula. Ala eſt ſub humeris cavum, in quod frequenter humerus luxatus delabitur: deinde humerus eſt, qui brachion *à Græcis* vocatur: articuli angulus, quo nitimur inclinati, ancon eſt, ſive olecranon, *Latinè cubitus*. Quod ſequitur, ulna, ſive lacertus ſive brachium eſt, quod brachiali terminatur: poſtea palmæ, deinde manus pectus, alii hypothenaron vocant, ſub pollice eſt: poſtea eſt manus cavitas, quæ vola nominatur. Ex digitis unus ab aliis diſtans magnus, polléxque dicitur. Index autem inter alios quatuor primus eſt, alter medius, tertius annularis, ultimus minimus: horum oſſa ſcuticulæ, aut phalanges, aut internodia vocantur, quorum curvaturæ condyli, ſed primæ procondyli, ultimæ metacondyli, *omnes à Latinis nodi vocati ſunt:* unguium initia radices unguium appellantur: digitorum extrema acini, aut cacumina: interſtitium annularis

ac pollicis thenar eſt. Hippocrates autem totum hunc locum thenar appellaſſe viſus eſt: *qui apud Latinos volæ nomen habet.*

A jugulis autem in parte priori pectus ac ſternon eſt. Tergum verò poſterius à cervice ponitur. Deinde quod appellant metaphrenon, hoc eſt pars è regione ſepti poſita: ſequuntur lumbi pars dorſi infima: in pectore carnoſæ eminentiæ mammæ ſunt, quarum ſumma papillæ: totum, quod ſub ala deorſum verſus protenditur, latus eſt, oſſa coſtæ & ſpathæ: quarum primæ inter ſe committuntur ad terminum oſſis, quod *Græci* ſternon, *Latini os pectoris* nuncupant: qua cor ſitum eſt, phrenes vocantur, aliqui procardiam, quaſi ante cor poſitum, aliqui cor nominant: poſt ipſum eſt ventriculi oſtium: inter coſtas ſpatia intercoſtalia vocant. Spuriæ coſtæ ſunt, quæ non inter ſe coeunt: hæ in cartilagines degenerant.

Muſculoſæ partes ſub cartilaginibus hypochondria *Græcè, ſubcartilaginea Latinè, à quibuſdam præcordia* dicta ſunt. Deinde alvus eſt: quem alii ventrem nominant: quod in medio eſt, epigaſtrion *Græci* vocant, ſuper ventrem ſcilicet cutem: media cavitas umbilicus eſt, ei circumdata cutis vetula vocatur: quòd ea corrugata ſenectam adeſſe ſignificat: quòd ſub umbilico ponitur, abdomen ac ſumen eſt: quod poſtea ad genitalia uſque pertinet, epiſion, pubes ac pecten dicitur.

Genitalium maris quod pendulum eſt, ſtema *Græcè, coles Latinè, peniſque* dicitur: quod non pendet, hypoſtema hoc eſt ſedimentum, aut perineus: ejus extremum præputium eſt. Scro-

μεγάλα δακτύλα. δοκεῖ δέ μοι Ιπποκράτης πᾶν τὸ πλαδὺ τ᾽ χειρὸς θέναρ ὀνομάζειν.

Απὸ δὲ τ᾽ κλειδῶν τὸ μὲν ἔμπροσθεν, στῆθος καὶ στέρνον· νῶτον δὲ τὸ ἐξόπισθεν ἀπὸ τᾶ αὐχένος. μετάφρενον δὲ μεταξύ· ἔπειτα δὲ ὀσφύες. αἱ δὲ ὑπὸ τῷ σήθει σαρκώδεις ὑπερωχαὶ, μαστοὶ καὶ τίτθαι, ὧν τὰ ἄκρα θηλαί. πλευρὰ δὲ καλεῖται πᾶν τὸ ὑπὸ τῇ μασχάλῃ· τὰ δὲ ὀστᾶ, πλευραὶ δὲ πάσθαι· ὧν αἱ πρῶται συνάπτουσιν ἀλλήλαις εἰς τὸ τέρμα τᾶ στέρνα· καθ᾽ ὃ ἡ καρδία ἐστὶν, αἱ φρένες· οἱ δὲ προκαρδίαν, οἱ δὲ καρδίαν· μεθ᾽ ὃ ἐστι τὸ στόμα τ᾽ κοιλίας· τὸ δὲ μὴ ταῦτα τ᾽ πλευρῶν μεσοπλευρίαι. νόθαι δὲ πλευραὶ αἱ μὴ συνάπτουσαι ἀλλήλαις· χόνδροι, τὰ πέρατα τούτων.

Υποχόνδρια δὲ, τὰ ὑπὸ τοῖς χόνδροις μυώδη· κοιλία δὲ ἡ γαστήρ· τὸ δὲ ὑπογάστριον τὸ ὑπὸ τῇ γαστρὶ δέρμα. ὀμφαλὸς τὸ ἐν μέσῳ κοῖλον· τὸ δὲ περικείμενον δέρμα τῷ ὀμφαλῷ, γραία καθ᾽ ὃ ῥυτιδέμενον τοῦτο γῆρας σημαίνει. τὸ δὲ ὑπωκάτω τᾶ ὀμφαλᾶ, ὑπογάστριον καὶ ἧτρον. τὸ δὲ ὑπὸ τᾶτο μέχρι τῆς αἰδοίων, ὄπισθιον, ἢ ἐφήβαιον.

Τῶν αἰδοίων τᾶ μὲν ἄῤῥενος, τὸ μὲν σκληρὸς, σῆμα· τὸ δὲ μὴ σκληρὸς, ὑπόσημα, ἢ περίναιον· τὸ δὲ ἄκρον τούτου πόθη· ὄχεος δὲ ἐν ᾧ οἱ δίδυμοι· ὧν τὸ μὲν ἄνω κε-

φαλὴ,

φαλὴ, τὸ δὲ κάτω πυθμὴν καλεῖται· τὸ δὲ χαλώμενον τοῦ ὀχέος, λακκόπεδον.

Τῆς δὲ γυναικὸς, κλεὶς μὲν τὸ ἄνω· σχίσμα ἢ ἡ πρώτη τομή· τὸ δὲ ἐν μέσῳ μυῶδες σαρκίον, μύρτον, ἡ νύμφη· μυρτόχειλα δὲ τὰ ἐκαλέρωθεν πτερυγώματα.

Τῆς ῥάχεως τὰ ὀστᾶ, σφόνδυλοι· ἡ δὲ πᾶσα σκλήθεσις τῶν σφονδύλων ἄκανθα, ἧς τὰ καλωτέρω, ὀσφῦς· τὸ δὲ τελευταῖον τῆς ῥάχεως, ἱερὸν ὀστοῦν· οἱ δὲ ὑποσφόνδυλον. τούτου τὸ ἄκρον, κόκκυξ καλεῖται. τῆς δὲ ὀσφύος παρ' ἑκάτερα, γλουτοί. πυγαὶ δὲ μὴ τοῦ ὀσφῦ σαρκώδη, καὶ ἐφέδρανα καλεῖται.

Βουβῶνες δὲ αἱ ἀρχαὶ τῶν μηρῶν. τῶν δὲ μηρῶν τὰ μὲν εἴσω μέρη, ἀδρομήρια· τὰ δὲ μεταξὺ τούτων πρὸς τὸν πρόσθιον, πληχάδες. οἱ δὲ πρὸς τοῖς γόνασι μύες, ἐπιγονίδες· τὰ δὲ ὀστᾶ ἐπιγονατίδες. Ἱπποκράτης τοῦτο μύλλιν καλεῖ. γόνυ δέ ἐστι τὸ ἄρθρον τοῦ μηροῦ, τὸ πρὸς τῇ κνήμῃ. ἡ δὲ σύγκαμψις, ἰγνύα. γαστροκνήμια δὲ ὁ μέγας μῦς, ὁ ἔπισθεν τῆς κνήμης, ἀφ' οὗ τὸ παχὺ νεῦρον τὸ πρὸς τῇ πτέρνῃ. τῶν δὲ ὀστῶν, τὸ μὲν ὀπίσω, κνήμη· τὸ δὲ ἔμπροσθεν, ἀντικνήμιον. τὰ δὲ ἄκρα πρὸς τοῖς ποσὶ ζφυρά· ἀστράγαλοι δὲ οὐκ ὀρθῶς ὀνομάζονται. εἰσὶ μὲν γὰρ, ἀλλ' οὐκ ἐμφανεῖς. πτέρνα τὸ ὄπισθεν πρόφανὲς τοῦ ποδός. τὸ δὲ ἐφεξῆς, κοῖλον· τὸ δὲ μετὰ τοῦτο καλεῖται πρόσθιον, ὅ τὸ ἐπάνω ταρσός· πέζα δὲ ἡ πᾶσα θέσις τοῦ ποδός· δάκτυλοι δὲ, ὁμοίως τοῖς χερσὶν ὀνομάζονται.

tum quo teſtes continentur, appellatur: eorum ſuperior pars caput eſt, inferior fundum: partem laxiorem ſcroti laccopedon dicunt.

Muliebrium locorum pars ſuperior pecten eſt: fiſſum verò prima diviſio: in medio ſita muſculoſa caruncula myrton, aut nympha eſt: myrtochila verò à lateribus collocatæ pinnæ.

Dorſi oſſa vertebræ ſunt: univerſa vertebrarum compago ſpina dicitur: cujus infima pars lumbi: poſtremúmque dorſi ſacrum os eſt; quod aliqui hypoſpondylon, *id eſt ſubvertebrum, ut verbum verbo reddatur*, appellarunt. Hujus extremum coccyx eſt, *Latinè cuculus*: à lumborum lateribus nates ſunt: poſt lumbos carnoſæ partes clunes appellatæ ſitæ ſunt: quæ & ephedrana, quòd ſedendo commodæ ſint, *à Græcis* nominantur.

Inguina ſunt femorum principia: femorum partes interiores fœmina ſunt, quæ partes inter has perineúmque ſunt, plichades *à Græcis* dicuntur. Muſculi ad genua tendentes epigunides *Græco nomine* vocantur: oſſa ſuperjacentia epigunatides: hæc Hippocrates molas vocat, *Latini patellas*. Genu eſt femoris cum crure connexio: ſub quo poples eſt. Sura eſt poſterior magnus cruris muſculus: unde latus nervus ad calcem tendit: oſſium verò poſterius item ſuram, prius tibiam dicito: extrema pedibus propinqua malleoli, à nonnullis tali, ſed non rectè dicuntur. Tali tamen & ipſi adſunt, ſed non oculis conſpicui. Calx poſterior eſt pedis rotunda pars: poſt quam cavum pedis eſt: poſt hoc verò planta, ſeu veſtigium: cui oppoſitum ſupremum tarſus eſt: totum verò pedis ſitumpezam *Græci* vocant. Pedum digiti manuum digitis appellationibus reſpondent.

EJUSDEM
DE
CORPORIS HUMANI PARTIUM
APPELLATIONIBUS
LIBER II.

POsteaquàm extimarum corporis humani partium appellationes expoſuimus, deinceps continuata ſeriè ad latentium, internarúmque notitiam tranſeamus: quippe cùm à viris ſapientibus homo exiguus quidam mundus appelletur, cœleſtis ordinis æmulus, in membrorum fabrica, actionibúſque præſtandis varium effectum artificium poſſidens: quemadmodum igitur reliqua medicinæ præcepta, ita & quæ ad diſſectionis artem faciunt, referenda ſunt. Quam ob rem artis principia, ac veluti fundamenta illuſtrioris doctrinæ cauſa jacientes, quem ſitum membris natura tribuerit, eorúmque ſimul nomina explicabimus.

Ita-

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ

ΟΝΟΜΑΣΙΩΝ

β.

Παραδόντες τὴν τῶν ἔξωθεν θεωρημένων ὀνομασίαν, ἐξῆς ἂν ἐπὶ τὴν ἐντόθιον μεταβαίνωμεν γνῶσιν. ἔοικε γὰρ κ᾽ τὸς σοφὸς οἱονεὶ μικρὸς κόσμος ὁ ἄνθρωπος, ἀντίμιμον τῆς ὅλης τάξεως, ποικίλην ἔχων δημιουργίαν ἀποτελεσμάτων ἔν τε τῇ τῶν μερῶν κατασκευῇ, κ᾽ τῇ τ᾽ ἔργων ἐκβάσει· παιδευτέον ἂν καθάπερ τὰ ἄλλα, τὰ κ᾽ τὴν ἰατρικήν, ἅτινα δὲ κ᾽ τὰ κ᾽ ἀνατομὴν θεωρήματα. τῆς ἂν τέχνης ἀρχὰς εἰς διδασκαλίας, κ᾽ οἱονεὶ ὑποβάθραν ποιήμεθα ἣν παρέχε τοῖς μέρεσιν ἡ φύσις θέσιν τε κ᾽ ὀνομασίαν.

Εν τῇ κεφαλῇ τοίνυν περιέχει τὴν τλὼ κοιλότητα τὴν κρανίε ζωὴ ταῖς περὶ αὐτὸ μηνίγξιν ὁ ἐγκέφαλος, κατὰ σύγκρισιν πρὸς τὰ ἄλλα ζῶα μείζων ὡς ἐπ' ἀνθρώπε τυγχάνων· ἀθαρώδης καὶ γλίσχρος ἡ σύγκρισιν, καὶ διάλευκος· ὑφ' ᾧ πρὸς τῷ ἰνίῳ τέτακται ἡ καλεμένη παρεγκεφαλίς· ἡ δὲ μηνίγγων, ἡ μέν τις ἐστὶ περιοστὴς ἡ τὴν κρανίε ὀστῶν, ἡ καὶ σφυγμικῶς κινεῖται. δευτέρα δὲ ἡ περὶ αὐτὸν ἡ σκέπασα τὸ λελυμένον αὐτὴν καὶ διακαλέχασα ἡ σύστασιν. αὗται δέ εἰσι νευρώδεις καὶ ὑμενώδεις, ποσὴν τ' ἀίσθησιν ἔχεσαι καταπλοκῆς ἀγγείων· ἀκίνητος μὲν ἡ ἐνδοτέρω, εὐκίνητος δὲ καὶ παχυτέρα ἡ ἐπάνω. ἀπὸ δὲ τὴν ἐγκεφάλε γίγνεται ἀπόφυσις τὴν μυελὴν διϊκνεμένη διὰ τὴν τρήματος τὴν κρανίε κατὰ τὸ ἰνίον, καὶ διὰ τῆς τῶν σφονδύλων κοιλότητος διοχετευομένη διὰ πάντων μέχρι τὴν τελευταίε, ἐκ ἰδία σύστασις, ἀλλ' ἀπόῤῥοια ἐγκεφάλε· καλεῖται δὲ ἐννωτιαῖος μυελός. ἐκφύσεις δέ εἰσι πόρων ἀπὸ τὴν ἐγκεφάλε διήκεσαι νευρώδεις καθ' ἕκασον αἰσθητήριον, οἷον ὦτα, ῥῖνας, καὶ τὰ λοιπά· μία δὲ ἀπὸ βάσεως φέρεται ἔμπροσθεν ὡς διηρημένη διχῇ, προκύπτει τὲ εἰς ἑκάτερον τῶν ὀφθαλμῶν κατὰ τὸ λεγομένην πυελίδα, καὶ βοθρώδη κοιλότητα τὴν προσώπε, παρ' ἑκάτερα τῆς ῥινὸς, ἔνθα ἡ τῶν χιτώνων πλοκὴ γέγονε.

Τῶν τὸν ὀφθαλμὸν ζωυφαγκότων τοιαύτη. ὁ πρὸ πάντων τεταγμένος, ἀπὸ μὲν τῆς τάξεως ὠνόμασαι πρῶτος· ἀπὸ δὲ τὴν χρόας, λευκὸς, ὡς αἱ ἐλαὶ μηνύουσαι τὴν λευκότητα τέτε, χιτὼν πρῶτος λευκός· κερατοειδὴς δὲ ἤτοι διὰ τὴν σύστασιν, ἢ διὰ τὸ λάμπειν τὸ προσκείμενον ὑγρὸν ἔνδοθεν,

Itaque in capite intra calvariæ concavum ſuis cum velaminibus cerebrum includitur : próque corporis mole longè majus in homine quàm in cæteris animantibus reperitur : ejus ſubſtantia pulticulæ ſimilis eſt, viſcida atque præcandida : poſt id in occipitio vocatum cerebellum collocatur. Tunicarum prima calvariæ oſſibus affixa eſt, quæ pulſatorio etiam motu cietur : altera cerebro circumdata ipſum diſſipabile conſervat, ejuſque fragile corpus in unum cogit ac retinet : utráque nervoſa membranoſáque eſt, exiguo interſitorum vaſculorum ſenſu prædita : interius condita motu caret, exterior mobilis atque craſſior eſt. A cerebro medullæ proceſſus exoritur per calvariæ foramen in occipitio erumpens, per vertebrarúmque omnium cava ad extremam uſque delabitur, neque propria tamen cerebri ſubſtantia eſt, ſed emanatio, quæ ſpinalis medulla vocatur. Meatuum verò proceſſus ſunt à cerebro nervoſi ad ſingula ſenſoria, ut ad aures naréſque, & hujuſmodi alia propagati : unus autem à baſi prorſum verſus in duos diviſus progreditur, & ad utrúmque oculum pergit : quâ parte vocata pelvis eſt, atque inſtar foveæ juxta utrámque narem facici cavitas : ubi tunicarum oculum componentium plexus efficitur.

Earum tunicarum prima nimirum ab ordine prima, à colore verò candida vocata eſt : quemadmodum & cicatrices ejus candorem indicantes oſtendunt. Tunica igitur prima candida vocatur : & cornicularis, ſive cornea : aut propter firmitatem, aut quoniam interius conditus humor per

hanc, tanquam per corniculum pellucet, aut quòd inſtar cornu in corpuſcula ctedonas vocata, *id eſt fibras aut filamenta* reſolvitur. Secunda verò primæ per appenſionem uſque ad vocatam coronam adnexa eſt, quæ media dehiſcit, atque orbiculari cavo perforatur: cavatum autem corpuſculum exterius, quâ cornicularem attingit, læve terſúmque eſt: in averſâ parte aſperum, ut inquit Herophilus, quale uvæ acini corium eſſe ſolet, vaſculis perplexa hæc tunica eſt: quæ ſecunda ab ordine, perforata à ſtructura, à ſimilitudine rhagoides, *Latinè acinalis, aut uvalis:* choroides etiam, quod inſtar ſecundinarum, quas chorion *Græci* vocant, vaſculis ſit multis irrigata, nominatur. Tertia ab eodem meatu progreſſa tunica humorem ovi albo ſimilem, vitreúmque appellatum includit: eſt hæc prætenuis, vocatúrque ab humoris concretione vitrea, à tenuitate aranealis, à vaſculorum contextu figuráque reticularis: quippe quæ ex anguſto in latum diffunditur, ſinuatúrque: quò quartam tunicam humorem cryſtallo ſimilem continentem involvat, cujus dimidium prominet, ſecundinæ tunicæ foramini contiguum, dimidium cum araneali committitur. Hæc igitur tunica diſcoides, *id eſt diſco ſimilis aut lenticularis* à figura vocatur, aut à concreto humore cryſtalloides: nempe quidam hanc neque tunicam appellandam eſſe cenſent: nam membranoſam quandam congelationem eſſe dixerunt.

De

ἔνδοθεν, ὡς Δι᾽ κέρατος· ἢ Δι᾽ τὸ κέρατι ϖϱοσπλησίως εἰς κληδόνας ἀναλύεσθαι. δεύτερος ᾗ χιτών ἐστι ϖϱοσυπὴς τῷ ϖϱώτῳ γενόμενος κ᾽ ϖϱοσάρτησιν, ἄχϱι τῆς λεγομένης στεφάνης, ὃς κ᾽ τλῳ ἑαυτοῦ μεσότητα διάστασιν ζώζει, κ᾽ τέτρηται κυκλοτερῶς. τὸ δὲ τετρημένον ζῶμα, λεῖον μέν ἐστιν ἔξωθεν, καθ᾽ ὃ ϖϱοσπίπτει τῷ κεφαλοειδεῖ· δασὺ δὲ ἀπὸ τῶν ἀπεστραμμένων, ὡς φησὶν Ηϱόφιλος, ῥαγὶς σαφυλῆς δοϱᾷ ὅμοιος, καταπεπλεγμένοις ἀγγείοις. καλεῖται δὲ ἕτος κ᾽ δεύτερος τῇ τάξει, κ᾽ τετρημένος τῇ καλασκιδῇ, κ᾽ ῥαγοειδὴς ἀπὸ τῆς ἐμφερείας, κ᾽ χοροειδὴς, ὁμοίως χοϱίῳ κατηγγειωμένος· ὁ ᾗ τϱίτος ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ πόϱου ϖϱοελθὼν ϖεϱιέχει ὑγϱὸν τῷ λευκῷ παϱαπλήσιον, λεγόμενον ὑαλοειδές. ἔστι δὲ λεπτὸς ἄγαν ἕτος· καλεῖται ᾗ ἀπὸ μὲν τῆς τοῦ ὑγϱοῦ πήξεως, ὑαλοειδὴς· ἀπὸ ᾗ τ᾽ λεπτότητος, ἀϱαχνοειδὴς· ἀμφιβληστϱοειδὴς ᾗ Δι᾽ τλῳ τῶν ἀγγείων καταπλοκλῳ κ᾽ τὸ σχῆμα. ἀπὸ γὰϱ σενοῦ εἰς ϖλάτος ἀνδϱύνεται, κ᾽ κοιλαίνεται ϖϱὸς ϖδοχλῳ τοῦ τεταϱτοῦ χιτῶνος ὑγϱὸν ϖεϱιέχοντος κϱυσταλλῳ ϖδαπλήσιον· ὃ τὸ μὲν ἥμισυ ϖϱοκύπτει ζυνεχὲς ὑπάϱχον τῷ τοῦ δευτέϱου τϱήματι· τὸ ᾗ ἥμισυ σύγκειται τῷ ἀϱαχνοειδεῖ· ἕτος τοίνυν κέκληται δισκοειδὴς, κ᾽ φακοειδὴς ἀπὸ τοῦ σχήματος· κϱυσταλοειδὴς ᾗ ἀπὸ τῆς τοῦ ὑγϱοῦ πήξεως· τϱίτον δὲ οὐκ ἀξιοῦσί τινες χιτῶνα ὀνομάζειν. ἐπίπαγον γάϱ τινα ὑμενώδη λέγουσιν εἶναι.

[ΠΕΡΙ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΤΩ ΣΤΟΜΑΤΙ.

Ἐξῆς μετιτέον ἐπὶ τὰ ἐν τῷ στόματι ᾠδαιώματα. ἡ μὲν οὖν γλῶσσα θεωρεῖται ᾠφελιμος τῷ χήματι, ἀπὸ πλάτους εἰς στενὸν καταλήγουσα, ἐρριζωμένη ἀπὸ τοῦ φαρυγγέθρου, σαρκώδης τ᾽ σύγκρισιν καὶ ποσῶς νευρώδης, κινουμένη εἴς τε μάσησιν τῶν σιτίων, καὶ τ᾽ τῆς καταπόσεως ἐνέργειαν, ἔτι τε εἰς τ᾽ ἐνάρθρου φωνῆς χύσιν τὸν ἐκπεμπόμενον ἀέρα χηματίζουσα, κ᾽ τῷ τῆς ψυχῆς ἅπτεσθαι, αἰσθήσεως μετέχουσα τῆς γευστικῆς· κ᾽ δὲ τῷ βάσιν ταύτης ἐκπεφυκῖα τυγχάνει ἡ ἐπιγλωττὶς, οἱονεὶ γλῶσσα μικρὰ ἐπάνω τοῦ πλάτους αὐτῆς ἐνεστῶσα κ᾽ τῷ φάρυγγα ἐκ βάσεως πλατυτέρας εἰς στενὸν λήγουσα, χονδρώδης τῷ σύγκεισιν, κ᾽ τῷ πρὸς τὸν φάρυγγα συγγένειαν· ἡ τῆς μὲν τραχείας ἀρτηρίας πῶμα γίγνεται, τ᾽ δὲ εἰς τὸν στόμαχον τῶν σιτίων ᾠδαπομπῆς ὁδός. ἐπὶ δὲ τ᾽ ἐπιγλωττίδος ἄνωθεν ἐκκρεμὴς ἐπίκειται ἡ κιονὶς, ἀπὸ τῶν κ᾽ τὸν ἄνθρωπον μερῶν ἐνπεφυκῖα, κ᾽ τὰ τῆς ὑπερώας τρήματα, ἡ καὶ σταφυλὴ καλεῖται, ἀπὸ τῆς κ᾽ τὸ ἄκρον ᾠφελείας, ἃ πρόδηλόν τινα παρεχομένη χρείαν· διὸ ἅδην ἐμποδίζονται οἱ ταύτῃ ἀπολιμηθέντες. ἐνδοτέρω δὲ τῆς γλώττης ἐξ ἑκατέρας μέρους κεῖται προσυπῆ παρέλθμια, ἐξ τὸν ἀριθμὸν ὄντα, ἀδενώδη τῷ σύγκρισιν, καί πως ᾠφελῆ· ἔυτρεπῆ, ἀπόλυτα, ὑμῆνίοις προσειλημμένα πρὸς ἄρτησιν κ᾽ βάθος· ὧν τὰ μὲν τέσσαρα ἐξ ἑκατέρου μέρους,

De his, quæ ore continentur.

DEinceps ad ea, quæ in ore latent, deſcendamus. Lingua primum turbinata figura conſideretur, à lato in anguſtum gracileſcens, à faucibus radices ducens, carnoſo & quodammodo nervoſo corpore, in cibis atterendis devorandíſque mobilis: præterea & ad articulatæ vocis creationem emiſſum aerem ſecundum animi inclinationem conformans, guſtatoriúmque ſenſum participans. In hujus baſi epigloſſis vocata exoritur, ceu quædam exigua lingua ſupra ejus latitudinem aſſurgens, in faucibus ex latiore baſi in anguſtum finiens, cartilaginea materia conſtans, faucibúſque cognata: hæc aſperæ arteriæ operculum, & ciborum in gulam deſcenſus iter quoddam eſt. Supra epiglottida autem ſupernè columella dependet, ex palati partibus ſecundum ejus foramina exoriens: hæc & uva ab extremitatis rotunditate vocatur, nullam magni faciendam utilitatem afferens: unde fit, ut ea reciſa nulla corporis actio vitietur. In penitioribus autem ab utrâque linguæ parte affixæ tonſillæ ſunt, numero ſex, corpore glanduloſæ, figura ſubrotundæ, natura facilè mutabiles, atque diſſipabiles, membranulis quibuſdam altius inſertis convolutæ: ex his quatuor ab utroque latere cernuntur, duæ verò cerni vix queunt. Has

Græci

Græci vocant pariſthmia, quod in anguſto meatu ſitæ ſint : veteres enim *Græci* locorum anguſtias iſthmos appellabant. Antiadas verò, quaſi contrarias dicas, idcirco etiam nominabant, quoniam ore aperto inter ſe contrariæ, præſertim quum inflammatæ ſunt, appareant.

De Pharynge, id eſt aſpera arteria, gula, pulmone, liene & hepate.

INde à palati ac linguæ partibus duo itinera patefiunt : horum prius pharynx *Græcum vocabulum habet :* inter hoc & colli vertebras gula eſt. Pharynx cartilaginoſus eſt, atque in orbem patens, ſuperius latior, infra verò anguſtior : per jugula autem appellatúmque antiſternon, *id eſt ſpinam dorſi*, quæ pectori opponitur, deſcendens in medios pulmones inſeritur: ipſoſque annulis, quæ bronchia vocant, intexit : hujuſmodi membrum aſpera arteria, quòd iſtis annulis aſperata ſit, dici meruit : bronchus etiam à quibuſdam vocatur, ad aeris inſpirando ducti tranſitum vocemque edendam à natura conſtitutus. De ipſo pulmo ſuſpenditur rarus ac pervius, pectoris inanitate concluſus : idem globoſus eſt, muriſq; caudæ figura ſpeciem repræſentans : in fibras quinque diducitur, colore cinereo atq; ſubalbido : aſſidua motione concutitur, follis morem in ſpiritus tranſitu retinens, quippe ſpiritus per aſperam arte-

θεωρεῖται· τὰ δὲ δύω ἐσὶν ἀφανέσερα· παρίθμια δὲ εἴρηται ἀπὸ τῦ ἐν σενῷ πόρῳ κεῖσθαι· οἱ γὰρ ἀρχαῖοι τὰ σενὰ ἰσθμὰς ἐκάλεν. ἀντιάδες δὲ ἀπὸ τῦ κῆ τῳ διάνοιξιν τῦ σόμα]Θ ἀλλήλαις ἐναντίας φαίνεσθαι, κὴ μάλισα ὅταν φλεγμαίνωσι.

ΠΕΡΙ ΦΑΡΥΓΓΟΣ, ΣΤΟΜΑΧΟΥ, ΠΛΕΥΜΟΝΟΣ, ΣΠΛΗΝΟΣ ΚΑΙ ΗΠΑΤΟΣ.

ΕΝΤΕΥΘΕΝ δὲ ἀπὸ τῶν κῆ τὸν ἄνθρωπον μερῶν, κὴ τῆς γλώττης ἐκφύονται εἰς βάθος δύο πόροι· ὧν ὁ μὲν ἔμπροσθεν καλεῖται Φάρυγξ· μεταξὺ δὲ τούτου κὴ τῶν τραχήλου σφονδύλων, σόμαχος. κὴ ὁ μὲν Φάρυγξ χονδρώδης τυγχάνει, κὴ ἀναπετὴς κῆ τῳ εἰσφέρειαν, ἐκ μὲν τῶν ἄνω πλατύτερος ὑπάρχων, ἐκ δὲ τῶν κάτω σενότερος· προϊὼν δὲ κῆ τὰς κλεῖς κὴ τὸ ἀντίσερνον, τῦ πνεύμονος ἐκφύεται μέσον, κὴ καταπλέκει τῦτον τοῖς καλεμένοις βρογχείοις· τραχεῖα δὲ ἀρτηρία κέκληται ὅτος ἀπὸ τῦ τετραχυῶθαι· βρόγχος δὲ ὑπὸ ἐνίων εἰς πάροδον γεγονὼς τῦ κῆ ἀναπνοὴν ἑλκομένυ πνεύματος κὴ φωνῆς χύσεσιν. ἐξήρτηται δὲ αὐτῦ ὁ πνεύμων σομφός τε κὴ ἀραιὸς, περιεχόμενος τῷ κύτει τῦ θώρακΘ, σφαιρώδης, κὴ μείζερος, τὸ χῆμα, διαιρέμενος εἰς λοβὰς πέντε, τὴν χρόαν τεφρὸς, κὴ ὑπόλυκος, ἀκινήτος, χώνης τρόπον ἐπέχων εἰς δίοδον τῦ πνεύμα]Θ· τὸ γὰρ Δι᾽ ὃ Φάρυγγος ἀγόμενον

εἰς τὰ βρίγχια, διὰ τῶν ἀραιωμάτων αὐτῆ εἰς τὰ κενὰ τῆ θώρακος δίεισι, καὶ πάλιν εἰς τὸ ἐκτὸς ἀπὸ τύτυ διαπέμπεται τοῖς κατ' φύσιν πόροις.

Ἑκατέρωθέν τε προϋπέσηλται τοῖς ὑποχονδρίοις, ὅ, τε πλεὼν, καὶ τὸ ἧπαρ, ὃ κεῖται ὑπὸ τὸν πνεύμονα· ἀλλὰ τὸ μὲν ἧπαρ εἰς τὸ δεξιὸν μέρος μᾶλλον προσηρτημένον τῷ διαφράγματι, ἐκ τῶν ὄπισθεν μερῶν ὠγκωμένον, ἐν τομαῖς λοβῶν τεσσάρων ἢ πέντε διασεσημασμένον, φακῶδες τὴν χροιὰν, ὑπὸ τὸ ἐνερυθέστερον· φλεβωδέστερον δὲ τὴν σύγκρισιν, καθ' ὃ καὶ αἱματῶδες τῇ συσάσει, τῶν φλεβῶν δὲ τὰ ὑπὸ τὴν κοίλην φλέβα, τῇ διὰ τῆ διαφράγματος ὑπὸ τὴν καρδίαν ζυνάπλον, τὰ στόματα ὑπὸ τῶν ἀρχαίων εἴρηται καὶ πύλαι· ὑπὸ δὲ τὸ κεκυρτωμένον μέρος ἔχει προσπεφυκὸς ἀγγεῖδιον κύστει παρεμπλήσιον, νεφρῶδες, χολῆς περιεκτικὸν τοπικῶς ἐν αὐτῷ γινομένης· ἀφ' οὗ δὴ καὶ πόρος νεφρώδης τείνει διὰ τῆ μεσεντέρου ὑπὸ τὰ ἔντερα, δι' οὗ καταβεβαχὺ διηθεῖται ἡ χολὴ εἰς τὰ ἔντερα, καὶ ὑπιχρώννυσι τὸ κόπρανον, καὶ πρὸς τ' ἀπόκρισιν αὐτῆ προθυμίαν παρέχεται· οὗ διαφραγθέντος τὸν ἴκτερον συμβαίνει γίγνεσθαι, τῆς χολῆς ἀναχεομένης εἰς τὸν ἔγκον· διὸ λευκὰ καὶ ἀργιλώδη τὰ διαχωρήματα φέρεται.

ΠΕΡΙ ΗΠΑΤΟΣ.

Ἔστι δὲ τὸ ἧπαρ πολύθερμον, καὶ πυρῶδες, καὶ πολλῷ τροφῷ ἀναρπάζον εἰς αὐτὸ, καὶ εἰς τὰ κατάλληλα μέρη· διὸ καὶ ὠμότερά ἐστι τὰ δεξιά.

ΠΕΡΙ

arteriam in bronchia tractus per pulmonis ſpiramenta intra pectoris cavum elabitur : atque iterum, foras ab hoc per naturalia foramina propellitur.

Ab utriſque præcordiis lienis jecúrque jacent : ſub pulmone à dextris jecur eſt, tranſverſo diſcrimini magis appenſum, poſteriori parte in gibbum aſſurgens : in quatuor aut quinque fibras dirimitur, colore lentis ad rubicundius tamen vergit, venoſo corpore juxta atque ſanguineo. Venas autem, quæ cavæ per interſeptum ad cor tendenti committuntur, ora portáſque vetuſti ſcriptores nuncuparunt. Sub convexa parte puſillum quoddam vaſculum veſicæ ſimile defixum eſt, nervoſum, fellíſque inibi geniti capax : à quo ſane meatus quidam nerveus per lactes ad inteſtina contendit : per quem paulatim bilis in inteſtina delabitur, excrementáque felleo colore ſuffundit, atque ipſa depellendi cupidinem infert. Hoc intercluſo itinere aurigo futura portenditur, bile per omne corpus effuſa : quocirca albidæ cretaceæque dejectiones exeunt.

De jecore.

ESt autem præfervidum igneúmque jecur plurimum ad ſe alimenti attrahens, ac finitimis partibus communicans : idcircò ſiniſtris dextræ partes viribus præſtant.

De Liene.

AT lienis jecori contrarius in ſiniſtris præcordiis jacens opponitur, ad humani veſtigii longitudinem protentus, ſuperius rotundus & robuſtus, infra contractus & gracilis, medius anguſtior, vini fæcis colore perfuſus, laxus ac foraminulentus, conceptaculis multis implicitus : ignavum membrum, nullóque fungens miniſterio.

De Corde.

PUlmonis fibris cor circumtegitur, intra pectus ſedem habens ſecundum medium, magis tamen ad ſiniſtram declinans, & ſub ſiniſtra mamma collocatur, pinei nuclei effigiem adeptus, & à lata baſe in mucronem inſtar turbinis acuminatum, muſculoſum natura atque nervoſum, pulſatorio ſemper motu percitum, medium inane, duobus manifeſtis ſiniſtris concavum, altero in dextris, qui ſanguineus, quòd multitudine ſanguinis affluat, appellatur: altero in ſiniſtris ſpirituoſo, quoniam ſpirituum copia redundat, nuncupato: inde fit etiam, ut ſpirituum agitatione moveatur. Membranis præterea utrinque latioribus auricularibus vocatis cor præcingitur : quoniam ad aurium imaginem cordis lateribus inhærent, & prominent. Ab ipſo verò plura conceptacula naſcuntur, & venæ,

ΠΕΡΙ ΣΠΛΗΝΟΣ.

Ο Δὲ σπλὴν ἐναντίως τέτακται τούτῳ· κεῖται γὰρ τὸ ἀριστερὸν ὑποχόνδριον παρεκτεινόμενον ἀπὸ μήκους ἀνθρωπίνῳ ἴσχνει· ἐκ μὲν τῶν ἄνω φλεβὸς καὶ ἐρρωμένου, ἐκ δὲ τῶν κάτω ζυναγόμενος καὶ ἰσχνὸς, τοῖς μέσοις δὲ σενούμενος, τρυγώδης τὴν χροιὰν, χαῦνος τὴν σύγκρισιν, καὶ ἀραιὸς, ἀγγείων ἔχων καταπλοκὴν, ἄτονος καὶ ἀνενέργητος.

ΠΕΡΙ ΚΑΡΔΙΑΣ.

Προσείληπται δὲ τοῖς λοβοῖς τοῦ πνεύμονος ἡ καρδία, κειμένη ἐν τῷ θώρακι, καὶ κατὰ τὴν μεσότητα μᾶλλον ἢ τὰ ἀριστερὰ νεύουσα, καὶ κατὰ τὸν ὑμένυμον μασὸν τεταγμένη, τῷ σχήματι στρογγυλοειδὴς, καὶ ἀπὸ πλατείας βάσεως εἰς κορυφὴν ζυννεύουσα κωνοειδῶς· τὴν δὲ σύγκρισιν μυώδης τὲ καὶ νευρώδης παλλομένη ζωικῶς, σφυγμοῦ κινήματι, μεσόκοιλος ἔχουσα κοιλίας δύο αἰθητὰς ἐν αὐτῇ, τὴν μὲν ἐν δεξιοῖς λεγομένην αἱματικὴν, διὰ τὸ πλέονος αἵματος εἶναι δεκτικήν· τὴν δὲ ἐν τοῖς ἀριστεροῖς, καλουμένην πνευματικὴν. Διὰ τὸ τὸ πνεῦμα πλέον ἐμπεριέχειν, ἢ καὶ κινεῖται κατὰ βραδύτητα τοῦ πνεύματος, ὑμέσι παρ' ἑκάτερα πλατέσι κεχρημένη ὑπεδέσι, διὰ τὸ περὶ αὐτὴν ὑπεδῶς ἐσχηματίσθαι· ἐκφύεται γὰρ ἀπ' αὐτῆς ἀγγεῖα πλείονα, φλέβες τὲ καὶ ἀρτηρίαι, ἀφ' ὧν τὸ

ὅλον

ὅλον καταγλειῶται σῶμα· πέπεται ἢ τῇ καρδίᾳ ὑμέν λεγόμενος πεικάρδιος, νευρώδης τυγχάνων καὶ λεπτὸς, κινήσει κεχρημένος τῇ ἀπὸ καρδίας εἰς αὐτὸν διαδιδομένῃ.

Ο δὲ τούτων ἁπάντων πειεκτικὸς θώραξ, σύγκειται μὲν ἐκ χόνδρων καὶ ὀστέων, τῶν κατὰ τὰς πλευρὰς, καὶ τὸ ἀντίστερνον. μετείληφε δὲ καὶ νεύρων καὶ σαρκῶν, καὶ ἔξωθεν μέν ἐστι σαρκωδέστερος, ἔσωθεν δὲ νευρώδης, καθὰ προσκεῖται τῷ ὑπεζωκότι. τὸ δὲ διάφραγμα διάκειται πεπλατυσμένον τῷ θώρακι λοξὸν κατὰ τὰ ἀπολήγοντα τῶν πλευρῶν· ὠνόμασαι δὲ διάφραγμα ἀπὸ τοῦ διαφράττειν τὰ ἐν τῷ θώρακι κοίλωμα σπλάγχνα.

ΠΕΡΙ ΣΤΟΜΑΧΟΥ.

Ἐκ μὲν δὴ τῶν ἄνω μερῶν, ὥσπερ ἔφαμεν, συνεκφύεται τῇ τραχείᾳ ἀρτηρίᾳ πεπάλληλα θέσιν ἔχων ὁ στόμαχος, ἀρχόμενος μὲν ἀπὸ τῶν αὐτῶν τόπων, οὐχ ὁμοίως δὲ τερματιζόμενος τῷ φάρυγγι· σαλπιγγοειδὴς δὲ κατὰ τὴν εὐρύτητα, ἄνωθεν μὲν καὶ στενότερος ὑπάρχων, κάτωθεν δὲ πλατύτερος, καθὰ συνάπτει τῇ κοιλίᾳ· κέκληται δὲ ἄντως ἡ ἄνω κοιλία, διὰ σύγκρισιν νευρώδης τυγχάνων. ἔργα δὲ ἡγεῖται τοῦ τῆς καταπόσεως τῆς τροφῆς ξηρᾶς τε καὶ ὑγρᾶς· τούτων δὲ διὰ τὴν ἐπιζήτησιν δι' ἑαυτοῦ ποιεῖται τυγχάνων αἰσθητικώτατος· ἡ δὲ γαστὴρ ἀποφυομένη

næ, & arteriæ: è quibus omne corpus vaſculis tanquam rivis emanantibus irrigatur. Membrana præterea quadam cor veluti ſepimento vallatur, eam pericardion *Græci* nominant, nervoſam, tenuem, motúque à corde transfuſo palpitantem.

Hæc omnia complectens pectus ex cartilaginibus componitur, atque oſſibus: quæ in coſtis, pectorali oſſe, atque dorſi ſpina reperiuntur: nervorum etiam carniúmque particeps extra carnoſius, interius nervoſum eſt: qua etiam parte ſuccingente membrana veſtitur. Interſeptum autem, ſive tranſverſum ſeptum obliquum pectori, qua coſtæ finiuntur, ſubtenditur: id ita vocatum eſt, quod viſcera in pectore abdita ab inferioribus interſepit.

De Gulâ & Ventriculo.

A Superioribus igitur corporis partibus, quemadmodum ſupra retulimus, ſimul cum aſpera arteria enaſcitur, ſecúſque ipſam gula protenditur, ab eiſdem utique partibus incipiens, non ſimiliter autem deſinens. Hæc tubæ imagine figuram amplitudine refert, ſupra anguſtior, infra verò, quâ cum ventriculo committitur, capacior: hoc quippe nomine ſuperior venter natura nervoſus vocatus eſt: munere autem ſicci humidíque alimenti devorandi gula fungitur: cujus examen ipſa acutiſſimo ſenſu prædita facit. Ventriculus itaque à gulâ exoriens ſub medio interſepto ad

lævam

lævam magis reflexus collocatur ab anguſto ore in latam capedinem ſinuatus, cujus convexum extra in abdomen vergit, ſimum verò dorſum reſpicit: longè, quàm gula nervoſior ventriculus eſt atque amplior; ipſe nimirum intus accepta colliquans non magnopere ſe dilatat: ſed cibi ingreſſui cedens, ejus deſcenſum ſe conſtringendo inſequitur: cùm ad alimenta ſuſcipienda à naturâ creatus ſit.

De Inteſtinis & Lactibus.

A Ventriculo inteſtina in plures orbes implicita ad cibaria, quæ ab eo delabuntur, excipienda formata prodeunt: horum unum idémque ab ipſo vocato proceſſu ad rectum ac ſedem uſque iter pertinet: inter quæ primum eſt, quod oſtiarius, aut dodecadactylus dicitur: oſtiarius quidem, quòd in ventriculo poſita tantiſper, dum ſunt coacta, cuſtodiat: cùm remiſſa ſunt autem, tunc & hoſtiarius cum inteſtinis aperitur: quemadmodum ani muſculus ſphincter, *id eſt adſtrictor*, vocatus remittitur. Dodecadactylus autem à duodecim digitorum longitudine vocabulum accepit: nervoſa ipſius craſſáque ſubſtantia eſt, hoc appellatum jejunum tangit aliis inteſtinis carnoſius, ſemper ferè alimenti penuria laborans: unde jejuni quoque appellationem adeptum eſt: quòd in ipſo videlicet alimentum, ut in ventriculo & inteſtinis aſſolet, non invenitur: poſtea gracilia quæ vocantur, inteſtina prolixa in multas ſpiras convoluta, tredecim cubitorum longitudinem æquantia collo-

τάτω, κεῖται μὲν κ᾽ τλὼ μεσότητα τᾶ διαφράγματος, εἰς τὰ δ᾽ώνυμα δὲ μᾶλλον νενδυκῦα ἀπὸ τᾶ στομάχω εἰς πλάτος κοιλαινομένη. κ᾽ τὸ μὲν θεύκυρτον αὐτῆς ἔξω πρὸς τὸ ὄπιγάστριον· τὸ δ᾽ ἔνσιμον πρὸς τῇ ῥάχει. νδυρωδεστάτη δὲ μᾶλλον τᾶ στομάχω, κ᾽ πλατυτέρα κεχυμένη τὰ ἔνδον, ἀχὶ λίαν διεσταλμένη κ᾽ συμπίπτουσα τῇ τῆς τροφῆς εἰσόδῳ τε κ᾽ ὑποχωρήσει, πρὸς ὑποδοχλὼ σιτίων γεγονῦα.

ΠΕΡΙ ΕΝΤΕΡΩΝ.

Ἀπὸ δὲ τάυτης σκφύεται τὰ ἔντερα ἑλικηδὸν εἰλημένα πρὸς ὑποδοχλὼ τῶν τῆς κοιλίας ὑποβιβαζομένων σισμῶν· ὧν εἷς μὲν πόρος ἀπὸ τ᾽ σκφύσεως αὐτῆς ἄχρι τᾶ ἀπευθυτιένω κ᾽ τ᾽ ἕδρας διήκει. ἡγεῖται δὲ τάτων ὁ πυλωρὸς λεγόμενος, ἢ δωδεκαδάκτυλος· πυλωρὸς μὲν, ἀπὸ τᾶ θυρακρατεῖν τὰ ἐν τῇ γαστρὶ θυρακείμενα, ὅταν ᾖ ζυνηγμένα· ὅταν δὲ ἀνεθῇ, τότε προσέλλει μ᾽ τῶν ἐντέρων θαπλησίως σφιγκτῆρι· δωδεκαδάκτυλος ᾗ εἴρηται ἀπὸ τᾶ μεγέθους, τοσάτων τυγχάνων δακτύλων, νδυρώδης καὶ παχύς. τάτῳ ζυνάπτει ἡ λεγομένη νῆσις σαρκωδεστέρα παρὰ τὰ ἄλλα ἔντερα πανίζουσα τροφῆς κ᾽ τὸ πλεῖσον, διὸ κ᾽ νῆσις προσαγορεύεται, ἀχ ἁλισκομένης ἐν αὐτῇ τ᾽ τροφῆς, ὥσπερ ἐν τῇ κοιλίᾳ, κ᾽ τοῖς ἐντέροις. ἑξῆς δὲ κεῖται τὰ λεπτὰ καλύμματα ἔντερα ὑπημήκη κ᾽ πολυείληθα τελὸς κ᾽ δέκα πήχεων τὸ μῆκος τυγχάνοντα· κεῖται δὲ ὑπὸ

τὸν ὀμφαλὸν ταῦτα κ τὸ ὑπογαστρίον. ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις, τό, τε τυφλὸν λεγόμενον ἔντερον, καὶ τὸ κῶλον ἐκπέφυκε κατὰ τὸ αὐτό· καὶ τὸ μὲν τυφλὸν, ἐπ' ἰσχίου ἐπὶ τὸν βουβῶνα τὸν δεξιὸν νεῦον, τῷ πέρατι ἀποκεκλιμένον· τὸ δὲ κῶλον ἐκφύεν κ τὸ δεξιὰν λαγόνα, ἄνωθεν ἐμπίπτει κ τὸ περιτόναιον ὡς ἐπὶ ἦπαρ καὶ ὑποχόνδριον περιφερὲς ἀγόμενον· ἐνεχθὲν δὲ ὡς ἐπὶ πλεῖα, καὶ δι' ὠνυμον λαγόνα συνάπτει ὄπισθεν τῷ ἀπευθυσμένῳ. τοῦτο δέ τινες καὶ τὸ κάτω κοιλίαν ὠνόμασαν. ἐν τούτῳ καὶ ἡ τροφὴ τὸ πλεῖστον εἰς κόπρον μεταβάλλεται. τὸ δὲ ἀπευθυσμένον, μῆ τοῦτα ὑπάρχει σαρκωδέστερον ἐπ' ἰσχίου τεταμένον, καθὸ καὶ ὄρθιος ὠνομάσθη· καταλήγει δὲ εἰς τὸν δωδεκαδάκτυλον, καὶ σφιγκτῆρα, τὸν μὲν νευρώδη καὶ σκληρὸν, τὸν δὲ σαρκῶδη καὶ ῥυσὸν ἐπὶ πᾶσι τεταγμένον· μέσα δὲ τούτων τὸ ἑντέρων τέτακται τὸ καλούμενον μεσέντερον· τὸ δὲ αὐτὸ, καὶ μεσαραῖον καλεῖται.

ΠΕΡΙ ΝΕΦΡΩΝ.

Οἱ δὲ νεφροὶ κεῖνται μὲν κ τὰς τῆς ῥάχεως τελευταίας σφονδύλους, ἀριθμῷ δύο, σχήματι περιφερεῖς, χροιᾷ φακώδεις, καὶ ποσῶς ὑποτεφροί· ὧν ὁ δεξιὸς ἀνωτέρω βραχὺ καὶ μείζων διέστηκε), τῇ συστάσει πυκνοὶ καὶ ψαφαροὶ, καίτοι δὲ κ τὰς τρώσεις, ὡς καὶ θάνατον ἀπεργάζεσθαι· κ δὲ τὰ ἔνσιμα ὑμένας ἔχουσι καταστερημένους ἡμισεδῶς, ἀφ' ὧν δύο πόροι κ τὸν κορυφὴν τῆς κύστεως συνάπτουσι,

cantur, & ſub umbilico in abdominis regione ponuntur. Sub his omnibus cœcum inteſtinum, & colon eodem loco exoriuntur : cœcum quidem rectà in dextrum inguem ſpectans, altera ex parte obſtructum : colon verò, quod magis *inteſtinum Latini vocant*, à dextris enaſcens, ſupernè ſeſe circumvolvens, in jecur, præcordiáque adductum incidit, deinde lienem ſiniſtrúmque ile petens, poſterius cum recto inteſtino conjungitur : id nonnulli & inferiorem ventriculum nominarunt : in quo etiam plurima cibi pars in ſtercus vertitur : omnium poſtremum rectum eſt cæteris carnoſius, rectámque ſedem, unde & nomen accepit, ſortitum eſt: in annulum autem & ſphinctera vocatum, *id eſt adſtrictorem*, deſinit, eum quidem nervoſum & durum, hunc autem carneum atque rugoſum, infimum omnium collocatum. Inter inteſtina medii lactes ſunt, quos *Græci* meſenterii atque meſaræi vocabulo inſigniunt.

De Renibus, urinariiſque Meatibus.

REnes circa ultimas dorſi vertebras ſiti ſunt, numero duo, figura rotundi, colore lenticulæ, & quaſi ſubcinereo : dexter paulò altior grandiórque invenitur : denſo ſquallidóque corpore conſtant : ſauciati inevitabilem mortem afferunt. In penitis caviſque eorum partibus membranulæ ſunt inſtar cribri, foraminibus plurimis pertuſæ : unde meatus duo exeuntes veſicæ ſummitatem intrant : per quos urina in veſicam transfunditur, in-

déque foras expellitur : hos paulò ante meatus nominavimus.

Omentum inteſtina contegit præpingue, duplicíque membrana contextum : ipſum idcircò natura condidit, ut inteſtinis ſuperfluitans ea adverſus ambientis peritonæi duritiam remolliret : reciſum aut vulneratum vitæ diſcrimine vacat.

De ſeminariis Conceptaculis & Semine.

AT ſeminaria itinera ſecundum renes quatuor deſcendunt : bina rectà tendentia, quos & aſſeſſores & glanduloſos nonnulli vocant : bina varicoſa, quòd varicis more circumflectuntur : intra hæc fœcundum ſemen gignitur, grandinoſum craſſúmque : quare & ipſa nonnulli genitales venas appellare voluerunt : in alteris autem eſt infœcundum dilutúmque ſemen, quod ſimul cum priore ejus nutriendi cauſa excernitur : verùm ab utrâque parte conjugata ſimul utráque à dorſo deſcendunt ; ſed ſterilia vaſcula cum veſicâ cervice coaleſcunt : varicoſa verò per inguina teſticulorum tunicas ſubeunt. Quapropter eunuchi ſemen quidem, ſed infœcundum è glanduloſis fiſtulis ejiciunt : è varicoſis verò exciſis teſtibus ſeminis profuſio ſervari non potuit.

Scrotum & tota ea laxitas eſt, in quâ teſtes continentur, & magis propriè exterior carnoſa pars, ex membranis conſtat, exteriore quidem darto vocata, quæ rugoſa eſt, interiore autem erythroide. Nempe ſcrotum & dartos communia amborum teſ-

τυσι, δι' ὧν τὸ ὑρον σωεκδίδοται εἰς τὴν κύστιν, καὶ ὕτως ἐκκρίνεται, ἃς προωνομασάμεθα πόρους.

Ανωθεν τοῖς ἐντέροις ὑπίκειται διεκτεταμένος ὁ ὑπίπλους, σῶμα πιμελῶδες καὶ ὑμενῶδες, διηρημένος. καλεσκεύασαι δὲ ὡς ἂν ὑπὶ πλεῖον τοῖς ἐντέροις εἴη μάλαγμα πρὸς τὴν ἀπὸ τοῦ περιέχοντος αὐτὰ σκληρίαν περιτοναίου. ἔστι δὲ ἀκίνδυνος, ἔν τε ταῖς ἀποτομαῖς, καὶ ταῖς τρώσεσι.

ΠΕΡΙ ΣΠΕΡΜΑΤΙΚΩΝ.

Οἱ δὲ σπερματικοὶ πόροι περὶ τοὺς νεφροὺς κατίασι τέσσαρες· δύο μὲν ἐπ' εὐθείας τεινοντες, ἃς καὶ περιπάτας τινὲς καὶ ἀδενοειδεῖς ἐκάλεσαν· δύο δὲ κιρσοειδεῖς διὰ τὸ κιρσῶδες τρόπον συμπεφέρεσθαι. ἐν τούτοις καὶ τὸ γόνιμον ἀποδιαλεῖται σπέρμα, χαλαζῶδες καὶ παχὺ τυγχάνον, ἃς καὶ γονίμους φλέβας τινὲς ὠνόμασαν. ἐν δὲ τοῖς ἑτέροις ἄγονον καὶ λεπτὸν ὃν συναποκρίνεται τούτῳ ὑπὲρ θρέψεως αὐτοῦ· πλεῖσι συζυγίαι ἐξ ἑκατέρας μέρας κατίασιν ἀπὸ τῆς ῥάχεως ἀνὰ δύο. καὶ τὰ μὲν ἄγονα συνεκφύεται τῷ περιχήλῳ τῆς κύστεως· τὰ δὲ κιρσοειδῆ διὰ τῶν βουβώνων εἰς τοὺς χιτῶνας τῶν διδύμων παρ' ἑκάτερα. ὅθεν οἱ ἀνεχιθέντες σπερμαίνουσι μὲν, ἄγονον ἐκ τῶν ἀδενοειδῶν, τῆς ἐκ τῶν κιρσοειδῶν ἀποκρίσεως ἀδυναμούσης σώζεσθαι διὰ τὴν περὶ τοὺς διδύμους πήρωσιν.

Σχεος δὲ καλεῖται καὶ τὸ ὅλον χάλασμα, ἐν ᾧ οἱ δίδυμοι· ἰδίως δὲ τὸ ἔξωθεν σαρκῶδες· σύγκεινται δὲ ἐκ χιτώνων, τοῦ μὲν ἔξωθεν δαρτοῦ καὶ ῥυτοῦ· τοῦ δὲ ἔνδοθεν δαρτοῦ καὶ ἐρυθροειδοῦς. ὁ μὲν οὖν σχεος καὶ δαρτὸς κοινῶς ἑκατέρας

τέρας

τέρας συμπεπιεσμένοις πρὸς τὰ ὑπερκείμενα· ὁ δὲ ἐρυθροειδὴς ἑαυτῷ ξυνῆπται, καὶ σφαιρικῶς ἐν κύκλῳ περίεισι τοὺς διδύμους, ἰδίᾳ καθ' ἕνα ξυνέχων· αὐτοὶ δὲ οἱ δίδυμοι ἀθαρώδεις εἰσὶ τὴν σύγκρισιν, καὶ δίυγροι ποσῶς ὑμένι περιεχόμενοι νδυρώδει προσυπεῖ.

Τῆς δὲ γυναικὸς τὸ γονιμικὸν μόριον ἐξαίρετόν ἐστι πρὸς τὴν τυπὴν τῶν ἀγγείων, ἡ καλουμένη μήτρα· κεῖται δὲ μεταξὺ κύστεως, καὶ ἀπευθυσμένου ἐντέρου, τούτῳ μὲν ὀπισθεμένη, τῇ κύστει δὲ ὑποκειμένη, τῷ χήμαλι σικύᾳ ἰατρικῇ παραπλησία, ἔνθα καὶ αἱ ξυνάσιαι περαίνονται.

ΠΕΡΙ ΦΛΕΒΩΝ ΚΑΙ ΑΡΤΗΡΙΩΝ.

Φλέβες μὲν ἔν εἰσιν ἀγγεῖα σπερματικὰ αἵματος, δι' ὧν τὸ αἷμα εἰς πάντας τοὺς τοῦ σώματος τόπους διαπέμπεται· ἀρτηρίαι δὲ εἰσιν ἀγγεῖα σπερματικὰ πνεύματος καὶ ποσῶς αἵματος, ἐν οἷς ὁ σφυγμὸς γίγνεται· καὶ τὸ ἀπὸ καρδίας ἐκθλιβόμενον πνεῦμα δι' αὐτῶν εἰς ὅλον τὸν ὄγκον ἀναδίδοται. πιμελὴ δέ ἐστι παρέγχυμα λευκὸν, λιπῶδες, ὃ καὶ στέαρ καλοῦσιν· ἀδένες εἰσὶ συστροφαὶ ποσῶς πιμελώδεις, καὶ σαρκώδεις ἰδίως κατακεχωρισμέναι εἰς τοὺς κοίλους τόπους, μαχάλας λέγω καὶ βουβῶνας, καὶ εἰς μεσεντέριον. ὀστέα εἰσὶ συγκρίσεις καὶ στερεαὶ καὶ ἄναιμοι καὶ ἀναίσθητοι, δι' ὧν αἵτε σπερματικαὶ καὶ αἱρετικαὶ κινήσεις ξυντελοῦνται. μῦς ἐστὶ σῶμα νευρῶν καὶ πεπυκνωμένον, οὐκ ἄπλοῦν, ἀλλὰ μετέχον

tium involucra eos ſuperioribus partibus ſuſpendunt: ſed erythroides ſibi ipſi adnectit, atque in orbem teſtes amplectitur, privatim ſeorſúmque ſingulos involvens. Ipſi teſtes autem ex pulticulæ ſimili materiâ conſtant, humidíque admodum nervoſa firmáque membrana includuntur.

Muliebre autem genitale membrum, quod vulva atque uterus vocatur, inter conceptacula eximium eſt: inter veſicam rectúmque inteſtinum ponitur huic incumbens, illi ſubditum, medicinalis cucurbitulæ figuram æmulans: hoc loco venerei congreſſus exercentur.

De Venis, & Arteriis.

VEnæ receptacula ſanguinem continentia ſunt, per quas ſanguis in omnes corporis partes diffunditur. Arteriæ ſpiritus & quodammodo etiam ſanguinis receptacula ſunt: in quibus motio fit, quæ pulſus communi vocabulo dicitur, & à corde excluſus ſpiritus per ipſas in omnem corporis molem diſpellitur. Pinguitudo eſt alba oleoſáque concretio, quam adipem etiam nominant. Glanduloſæ carnes, quas *Græci* adenas vocant, concretiones quædam ſubpingues atque carnoſæ ſunt, peculiariter cavis locis inſitæ: alis, dico, & inguinibus, necnon & lactibus. Oſſa coagmenta quædam ſunt ſolida, ſanguine & ſenſu carentia, per quæ activæ atque electoriæ motiones perficiuntur. Muſculus corpus

eſt firmum ac denſum, non ſimplex, ſed ex nervis, venis, arteriiſque compoſitum, ſentiendi particeps, officium voluntariæ motionis obiens. Cartilagines autem concretiones ſunt mediæ inter oſſa nervóſque naturæ : oſſibus enim molliores, nervis duriores ſunt, præcipue oſſium extremitatibus coaleſcentes. Nervus corpus eſt ſimplex atque denſum, voluntarii motus inſtrumentum, obtuſi, dum inciditur, ſenſus. Secundum Eraſiſtratum quidem & Herophilum ſenſorii nervi ſunt : Aſclepiades autem ipſos ſenſu vacare teſtatus eſt : cæterum ſecundum Eraſiſtratum cùm gemina nervorum natura ſit, ſenſoriorum videlicet, atque moventium, ſenſorii, qui cavi ſunt, in cerebri membranis originem habent, moventes in cerebro ac cerebello. Dixit autem Herophilus aliquos eſſe voluntati obedientes nervos, qui & à cerebro ſpinalíque medulla oriuntur : aliquos, qui ab oſſe orientes in os inſeruntur : aliquos à muſculo in muſculum tranſeuntes, qui articulos etiam copulant. Medulla ſubſtantia eſt unguinoſa & exanguis, quæ ſemper in oſſium cavis includitur.

EJUSDEM

μετέχον καὶ νεύρων, καὶ φλεβῶν, καὶ ἀρτηριῶν, ἀπ' ἄμοιρον αἰσθήσεως, , ἐνέργειαν ἔχον προαιρετικῆς κινήσεως. χόνδροι δέ εἰσι συγκρίσεις μεταξὺ ὀστέων καὶ νεύρων. ὀστέων μὲν γὰρ εἰσιν ἀπαλώτεροι· νεύρων δὲ σκληρότεροι, μάλιστα τοῖς ἀπολήγουσι τῶν ὀστῶν συμφυεῖς τυγχάνοντες· νεῦρόν ἐστιν ἁπλοῦν σῶμα καὶ πεπυκνωμένον προαιρετικῆς κινήσεως αἴτιον, δυσαίσθητον κατὰ τὴν διαίρεσιν. κατὰ μὲν οὖν τὸν Ερασίστρατον καὶ Ηρόφιλον, αἰσθητικά νεῦρά ἐστι. κατὰ δὲ Ασκληπιάδην οὐδὲ ὅλως· κατὰ μὲν οὖν τὸ Ερασίστρατον διαστῶν ὄντων τῶν νεύρων αἰσθητικῶν καὶ κινητικῶν, τῶν μὲν αἰσθητικῶν ἀπὸ κεκοίλανται, ἀρχὰς εὕροις ἂν ἐν μυίαις, τῶν δὲ κινητικῶν ἐν ἐγκεφάλῳ καὶ παρεγκεφαλίδι. κατὰ δὲ τὸν Ηρόφιλον ἀπὸ μέν ἐστι προαιρετικά, ἀπὸ καὶ ἔχει τὴν ἔκφυσιν ἀπὸ τοῦ ἐγκεφάλου, καὶ νωτιαίου μυελοῦ· καὶ ἀπὸ μὲν ἀπὸ ὀστέου εἰς ὀστοῦν ἐμφύεται, ἀπὸ δὲ ἀπὸ μυὸς εἰς μυῶ, ἀπὸ καὶ σωδεῖ τὰ ἄρθρα. μυελός ἐστιν οὐσία λιπώδης καὶ ἄναιμος, καὶ διὰ παντὸς ὑπὸ ὀστέων περιεχόμενος.

ΡΟΥΦΟΥ ΕΦΕΣΙΟΥ

ΟΝΟΜΑΣΙΩΝ

ΤΩΝ

ΚΑΤΑ ΑΝΘΡΩΠΟΝ, ΠΕΡΙ ΟΣΤΕΩΝ.

γ.

Ἐπειδὴ τ' ἐντόθιον θεωρίαν κ' τὸ ἐνδεχόμενον ὥδαδεδώκαμεν, ἐξῆς ὠὲ ὀσεολογίας λεκ'έον ἡμῖν· τὸ κρανίον τοίνυν κ' τὸ λεγόμψον σκαφίον ἐσὶ σφαιροειδὲς, τοῖς μὲν κ' κορυφιὼ μέρεσιν ὀγκώδες, τοῖς δὲ ὠὲὶ τὸ βρέγμα τυγχάνσσιν ὑπόπαχυ ποσῶς κ' πλατύ, κ' διπλᾶν κατ' ἐπιβολιὼ ὀσέα, τοῖς κροτάφοις ζυνεσαλμένον· ἔχει δὲ κ' τὸ πλεῖσον ῥαφὰς πέντε, μίαν μὲν κ' κορυφὴν λαμβδοειδῆ εἰς τὰπίσω τᾶ κρανίᾳ φερομένιω· ἑτέραν δὲ ἐπὶ τᾶ βρέγματ' ὠειφερῆ, οἱονεὶ σεφανιαίαν· λήγει δὲ κατ' αὐτό· τρίτη δὲ ἀπὸ τῆς λαμβδοειδᾶς ἐπευθὺ τῇ σεφανιαίᾳ ζυνάπτει· ἄλλαι ϗ δύο

RUFFI EPHESII
DE
CORPORIS HUMANI PARTIUM
APPELLATIONIBUS
LIBER III.

POsteaquàm interiorum locorum naturam nominâque pro viribus ſuperius expoſuimus, modò de oſſibus ſermonem ſubjiciemus. Calvaria igitur, quâ parte vocata ſcaphula eſt, globoſa cernitur, in vertice extuberans, in ſyncipite ſubcraſſa aliquantulum, & lata, atque per oſſis injectum duplicata, circa tempora compreſſa, plerumque ſuturis quinque diviſa : una in vertice in poſteriorem partem tendente, quæ à literæ lambda ſimilitudine lambdalis nomen habet. Altera autem in ſyncipite orbiculari, coronæ unde & dicta eſt, formam imitante : quæ ibidem terminata finitur. Tertia à lambdali recta verticem partita corona-

riæ vacatæ conjungitur. Duæ præterea ſunt ſecundum aures in temporum ſedibus ſqammoſæ dictæ, non in profundo, ut reliquæ, ſtructuras habentes. Priori ex parte cavernæ oculorum ſedes ſunt: pyelidas *Græci* nominant, *nos arculas, ſeu pelviculas dixerimus.* Inter has naſi os inſurgit, intra quod ithmoides à cribri ſimilitudine cognominatum os multis foraminibus cavum reconditur. Facies præterea oſſium coagmentationes tales habet, infra ſupercilia unam, duas ab naſi oſſis obliquis lateribus, quartam inferiorem maxillam ſeparantem, quintam in palato jugalibúſque oſſibus, duas alias, quæ vix cerni queant in malis. At calvaria ab inferioribus partibus concava foramina profunda rotundáque habet, per quæ ſpinalis medulla deſcendit.

Colli ſeptem vertebræ ſunt inter ſe congruenter inſertæ: harum prima capiti motum exhibet, reliquæ immobiles ſunt: poſtea humerus eſt, deinde ſcoptula operta figura triangula pectoris coſtis poſterius ad tabellæ imaginem incumbunt: & quâ parte latiora ſunt, ibi etiam tenuiſſima: qua verò anguſtiora, ibi & craſſiora & robuſtiora in ſinum quendam ſubſidentia: in quem humeri caput conjicitur. Ab eo ſinu proceſſus exigitur, ceu ſpina quædam ab anchoræ hamíque ſimilitudine ancyroides & anciſtroides *Græcè* nuncupatus: cum quo juguli extremum per cartilaginem coaleſcens committitur.

At

δύο ωδὲ τὰ ὦτα, ωδὲ τὰς τῶν κροτάφων τόπους, λεπιδοειδεῖς λεγόμενα, ὰ κὴ βάθος ἔχουσι τὰς ἁρμονίας, ὡς αἱ λοιπαί· ἐκ δὲ τῶν ἔμπροσθεν μερῶν εἰσὶ κοιλότητες, ἔνθα οἱ ὀφθαλμοὶ ἐνίδρυνται, πυελίδες ωροσαγορεύόμενα· μεταξὺ δ' τούτων ἡ τῦ μυκτῆρος ὑπεροχὴ, ἐν ᾗ τὸ ἠθμοειδὲς ὀστέον ὑπόκειται, πλείσαις κεχρημένον καλάτρήσεσιν. ἔχει δὲ κὴ τὸ ωρόσωπον ὀστέων θέσεις τοιαύτας, μίαν μὲν ὑπὸ ταῖς ὀφρύσι, κὴ δύο ἄλλας ἐκ πλαγίων τῦ τῆς ῥινὸς ὀστώδους· τελάρτιον δὲ τὸ διείργουσαν τὸ κάτω γνύον· εἶθ' ἑξῆς τὴ κατὰ τὸ ὑπερώας κὴ τῶν ζυγωμάτων, κὴ δύο ἄλλας δυσοράτους κὴ τῶν μήλων· τὸ δὲ κρανίον ἐκ τῶν ὑποκάτω μερῶν κοιλανθὲν ἐκτρήσεις ἔχει διαμπερεῖς κὴ ωεριφερεῖς, δι' ὧν ὁ νωτιαῖος μυελὸς καταφέρεται.

Εἰσὶ δὲ οἱ τῦ τραχήλυ ωόνδυλοι ἀριθμῷ τυγχάνοντες ζ, ἁρμονίως δὲ ὁ ἄλλος κατ' ἄλλυ ἔγκειται· κὴ ὁ μὲν ωρῶτος τούτων τὸ κίνησιν τῇ κεφαλῇ παρέχεται· οἱ δὲ λοιποὶ μένουσιν ἀκίνητοι. ἑξῆς ωροσήκει ὁ ὦμος. κὴ ἡ μὲν ὂν ὠμοπλάτη κὴ σχῆμα τρίγωνος ὂσα, δελτοειδῶς ὑπόκειται ταῖς ωλάταις τῦ θώρακος, ἐκ τῶν ὄπισθεν μερῶν· κὴ ἐκ μὲν τῦ πλατυτέρυ μέρους ἐστὶ λεπτοτάτη, ἐκ δὲ τῦ συναγομένου παχυτέρα τε κὴ ἐρρωμένη, κοιλότητά τινα ἔχουσα, εἰς ἣν ἐνήρθρωται ἡ κεφαλὴ τῦ βραχίονος, ἀφ' ἧς κοιλότητος διεκτέταται ἡ ὑπεροχὴ, ὡσανεὶ ῥάχις, λεγομένη ἀγκυροειδὴς, ἢ ἀγκιστροειδὴς, ἐφ' ἣν τὸ τῆς κλειδὸς ωτερὸν πέπτωκε χόνδρῳ συμφυές.

Η δὲ

Η δὲ κλεὶς τελβολοειδῶς ἐσχηματισμένη ἐμφέρειαν ἔχει καθετῆρι ἀῤῥενικῷ. σωήρθρωϑ) ὑ τῷ στέρνῳ, κ) σωεμπέφυκε τῇ ὠμοπλάτῃ· αὕτη δὲ ἡ μεσότης τῶν κλειδῶν σιγματοειδὴς τυγχάνουσα, συμβάλλει τῷ πρώτῳ τῆς ῥάχεως σπονδύλῳ. ὁ δὲ βραχίων ὀπιμήκης ἐστὶ, κ) σφεριφερής· κ) τὸ μὲν ἄνω μέρος ἔχει ὀγκωδέστερον, ὃ καλεῖται κεφαλὴ βραχίονος, ὅπερ κ) τὸ ἡμίτομον ἔγκειται τῇ τῆς ὠμοπλάτης κοιλότητι· ὑπ' δὲ τῶν κάτω καθ' ὃ σωήρθρωται τῷ ἀγκῶνι, ἐστὶν ἀγκώμαλος, ὥστε ἐξοχὰς ἔχειν παρ' ἑκάτερα κονδυλοειδεῖς δύο, μέσην κοιλότητα, κ) ὑπ μὲν τῶν ἔμπροσθεν ἧττον ἀνέσταλται, μᾶλλον δὲ ὑπ τῶν ὄπισθεν. τὸ δὲ πήχεως δύο ἐστὶν ὀστέα, πῆχυς, κ) κερκίς· κ) τὸ μὲν τῆς κερκίδος πέρας τῶν κονδύλων τῶν τοῦ βραχίονος τὸν ἔξω περικαλύπτει σφεριφερὲς γινόμενον, κ) ποσῶς ὑποκοιλον· ὁ δὲ πῆχυς ἐστι μακρότερος, κ) κατὰ τὴν κάμψιν τοῦ καρποῦ ὑποδέχεται πέρας. ἡ δὲ κερκὶς κατὰ τὰ μέρη τοῦ καρποῦ κοιλότητας ἔχει δύο, μίαν μὲν ὀπίσθιαν, ἐν ᾗ ἐνήρθρωται· ἑτέραν δὲ πλαγίαν, εἰς ἣν ὁ κόνδυλος τοῦ πήχεως ἐμφύεται. ὁ δὲ καρπὸς σύγκειται μὲν ἐξ ὀστέων ὀκτὼ στροβιλοειδῶς· ὑπὸ τούτων ὑπάρχουσιν αἱ φάλαγγες, ὀστέα ὀπιμήκη, δακτυλοειδῆ, ἐφ' οἷς αἱ σκυταλίδες τῶν δακτύλων ἑκάστου τρεῖς ἄνισοι ἀλλήλαις, χωρὶς τοῦ ἀντίχειρος. ὅπως γὰρ ἐκ βάσεως δυσὶν ὀστέοις κέχρηται.

Μετὰ δὲ τοὺς ἐπὶ τοῦ τραχήλου σπονδύλους, οἱ τῆς ῥάχεώς εἰσι δυοκαίδεκα, κ) τῆς ὀσφύος πέντε, ὡς γνέσθαι τοὺς πάντας τέσσαρας κ) εἴκοσι, ὕστω δέ εἰσι καλεσκλασμένοι, ὡς τοῖς μὲν ἔνδοθεν μέρεσιν εἶναι λείους κ) σφεραγεῖς

καθ'

At jugulum in tribuli formam effigiatum inſtrumento illi, quod cathetera maſculinum vocant, perſimile eſt, cum oſſe autem pectoris, cúmque lato ſcapularum oſſe connectitur: ipſa verò jugulorum media pars ſigma *Græcæ literæ ſimilis* cum primâ dorſi vertebrâ conjungitur. Humerus prælongus ac teres eſt, ſuperioríque parte, quæ humeri caput dicitur, tumidior: id dimidium in verticillato ſcapularum oſſe reconditur. At inferius, quâ cubito deligatur, inæqualis eſt, duóſque utrinque proceſſus pugillis ſimiles habet, medium cavum: à prioribus quidem partibus minus, à poſterioribus autem magis contractus eſt. Brachium ex oſſibus duobus conſtat, cubito ac radio. Radius, quam cercida *Græci* appellant, ſuperior breviórque: & primo tenuior, rotundo & leniter cavo capite exiguum humeri exteriúſque tuberculum recipit. Cubitus inferior longiórque, & primo plenior eſt, atque in manus articulo brachialis extremum admittit. Radius utique, qua brachiali adnectitur, duobus finibus cavus eſt, altero recto, quo firmatur articulus, altero à latere, in quo rotundum cubiti caput inſeritur. Porrò brachiale ad figuram turbinis ex octo oſſiculis coagmentatur. Poſt hæc phalanges ſunt, prælonga oſſa digiti formam habentia. deinde oſſa digitorum ſcytalides *à Græcis, id eſt ſcuticulæ, à Latinis internodia* nominata, in ſingulis digitis terna inter ſe inæqualia præter pollicem: quippe qui à baſi duobus tantùm oſſibus nititur.

Poſt ſeptem colli vertebras ſunt dorſi duodecim, lumborum quinque vertebræ: ut omnes quatuor & viginti ſint. Ita verò inſtructæ paratæque ſunt, ut introrſum verſus, qua viſcera contingunt, læves

ac

ac circumductiles, exterius aſperæ ſpinoſæque ſint, carne ingenita obrutæ, à lateribus in menſæ formam explanatæ, omnes in medio concavæ, unicum in ſuo corpore cochleæ inſtar foramen habentes, per quod (ut ſupra diximus,) ſpinalis medulla demitttitur: in tranſverſis præterea proceſſibus parum deſidentes ſinus habent, qui coſtarum extrema recipiunt. Nempe coſtarum aliæ ſuperius inflexæ inſtar fornicis, inter ſe deinde in interiora leniter flexæ committuntur: aliæ obliquæ occurſantes, poſtea cartilagineæ factæ ſpinæ, ſpuriæque coſtæ nominantur, & majorem, quàm in ſuperioribus, circuitum ex concurſu minorem faciunt. Reliquis omnibus vertebris ultima præſtat, quod & ſacrum os ſecundum antiquorum conſuetudinem appellamus: qui omnia magna ſacra appellabant.

Ab utroque autem hujus vertebræ latere coxarum oſſa poſterius extenduntur, ſuíſque extremis oſſi pubis, cui pectini nomen eſt, cartilagine coalceſcentia deligantur. Hæc figura lata ſunt ac ſubrotunda, interdum etiam anguſta ac craſſiore. Id genus oſſa ſinus verticillatos non exactè penetrantes, ſed profundos habent, quos *Græci* cotylas, *Latini acetabula* vocant: in eos fœmorum capita conjiciuntur. At fœmora prælonga valentiáque oſſa ſunt, à coxis ad genua uſque pertinentia, tereti figura, atque in exteriore parte gibba: ab inferioribus autem, qua genua attingunt, tuberoſis globis intumeſcunt adeò, ut utrinque in rotunda capita conſurgant: media verò ſinuata ſunt, quo facilius excipi à tibiis poſſint: quæ triangulæ, & in ſummo capite

καθ' ὃ πλάγχνοις ἐμιλᾶσιν· ἐκ δὲ τῶν ὄπιθεν τελαχυσμένας καὶ ἀκανθώδεις κρυπτομένας σαρκὰς ἐπιφύσει. τὰ δὲ παρ' ἑκάτερα ἐστι τραπεζώδη. πάντες μεσόκοιλοι, μίαν ὠρυχωρίαν ἔχοντες, ζωλωσειδῶς ζώζοντες καὶ τὴ σύγκρισιν, δι' ἧς ὁ νωτιαῖος μυελὸς καταφέρεται ὡς προείπομεν, τυπώσεις ἔχοντες πλαγίας, ἐν αἷς ἐνηρμοσμέναι εἰσὶν αἱ πάθαι. τῶν δὲ παθῶν αἱ μὲν ἀνωτέρω καμαρώδεις συμβάλλουσιν ἀλλήλαις. αἱ δὲ λοξώδεις ἀντιβαίνουσαι τούτων. ἐξῆς χονδρώδεις ἄκανθαι, καὶ νόθοι πλευραὶ καλοῦνται, μείζους τῶν ἄνω τοῖς παρέχασιν, ἐκ συμβάσεως ἐλατταύμεναι. πάντων δὲ τῶν σπονδύλων ὁ τελευταῖος διενεύοχεν, ὃ καὶ ἱερὸν ὀστοῦν καλοῦμεν, συνήθως τῶν ἀρχαίων ἱερὰ τὰ μεγάλα καλούντων.

Ἑκατέρωθεν δὲ τοῦ σπονδύλου τούτου τὰ τῶν ἰσχίων ὀστέα ὠσταρθρωμένα ἐκ τῶν ὄπιθεν, ἃ καὶ συνάπτει τοῖς πέρασι, καὶ τὸ ἐφήβαιον χόνδρῳ συμφυέντα· ἐσχηματίσθαι δὲ τὰ τῶν ἰσχίων ὀστέα πλατέα εἶναι καὶ ποσῶς σφυροειδῆ· καὶ δὲ τὰ ἕντερα σεναὶ καὶ παχύτεραι· ἔχουσι δὲ κοιλότητας οὐ διαμπερεῖς, βαθείας, αἷς κοτύλαις καλοῦνται εἰς ἃς αἱ κεφαλαὶ τῶν μηρῶν ἐναρμόζονται· οἱ δὲ μηροὶ ὀστέα ὀπιμήκη, ἐρρωμένα τε τυγχάνουσι, τοῖς ἔκτασιν ἀπὸ τῶν ἰσχίων ἄχρι γόνατος ἔχοντα, σφυροειδῆ, πρόκυρτα· ἐκ δὲ τῶν κατὰ τὸ γόνυ πάλιν ἑκάτερα αὐτῶν πάχος ἔχει, καὶ σφυροειδῆ κονδυλώδη, ὡς ἑκατέρωθεν μὲν ἐπῆρθαι, κεκοιλάνθαι δὲ ἐν μέσῳ καθὰ προσκυρεῖ ἡ κνήμη τρίγωνος οὖσα, καὶ σφυροειδὴ τοῖς κεφαλοῖς πεπλατυμένη, κοιλότητας ἔχουσα ὀπιπολαίους, καθ' ὧν αἱ κονδυλώδεις ἑτεροχαὶ ἐντί-

θεντα. αὐτῆς δὲ τῆς κνήμης ἡ ὑπεροχὴ εἰς τὸ τὸ μηρὸ κοιλότητα ἀντικλείεται· ὀφθαλμεῖαι γὰρ ἐκ τῶν ἔξωθεν μερῶν ἡ περόνη ταύτης ἰσχνοτέρα, ἀ πλησιάζουσα τῷ μηρῷ. ὑπέσταλται δὲ, ἢ κατωτέρω ἔσιν αὐτῆς τὸ πέρας ὁ ἔξω κόνδυλος, ὃν ἔνιοί φασι τῶν ἰδιωτῶν ἀστράγαλον προσαγορεύεσθαι· χόνδρῳ μέν τοι ἡ πέρας συνδεῖται πρὸς ἄλληλα· ἐπὶ γὰρ τῆς συμβολῆς τῆς κνήμης καὶ τὸ μηρὸ ὀστέον ἐπίκειται λεγόμενον ἐπιγονατὶς, δισκοειδὲς καὶ σχῆμα τὸ σύμφυσιν ἔχον μέσον, ὁ καὶ μὲν τὸ κάμψιν τῇ κνήμῃ μᾶλλον προσχωρεῖ, καὶ γὰρ τὸ ἕκτασιν ἐφ' ἑκατέρων πίπτει. ἐκ γὰρ τὰ πρὸς τὸ σφυρὸν μερῶν ἡ κνήμη στενοῦται ποσῶς, καὶ σιγμοειδῶς τῷ πέρατι καὶ τὸ ἴσον διίσταται ἄτως, ὥστε τὸ μὲν ἐπιμήκη ὑπεροχὸ ἔχειν, τὸ δὲ σμικροτέραν· καὶ ἔστι τῆς μὲν μείζονος ὑπεροχῆς ὁ ἔσωθεν κόνδυλος· ὁ γὰρ τῆς ἄλλης κρυπτόμενος, σαρκὸς ἐπιφύσει· συννήρμοσαι γὰρ τῷ τῆς περόνης ἀπολήγοντι, ὁ καὶ ἐπιπροσθὰν τὸν ἔξω κόνδυλον, ὡς ἔφαμεν, ἀποδείκνυσιν, ὥστε εἶναι τὸ μεταξὺ διάστημα τοῖν δυοῖν ὀστοῖν σιγμοειδῶς· ἐν ᾧ διαστήματι ὁ ἀστράγαλος ἔγκειται, ὃ καὶ ἐπιβέβηκε τὸ κατὰ τὸ ἐπιπεφυκὸς ἀλλάχιον, καὶ τὸ ἐξ ὀφθαλμοῦ τῇ τῆς κνήμης καὶ τῆς περόνης ἀποφύσει. τὸ δὲ ἐπιπεφυκὸς ἐπιβέβηκε τῷ ἐπιτεταγμένῳ αὐτῇ ὀστέῳ, τῆς γὰρ περόνης λεγομένῳ κυβοειδεῖ πρὸς ταῖς κοιλότησιν, ὡς ἀντικαταλλάσσεσθαι τὰς τὸ ἐπιπεφυκὸς ἀνωμαλίας, καὶ συνδεῖσθαι χόνδρῳ ἐπιφύσει, τὸ δὲ ἔμπροσθεν αὐτὸ σφαιροειδὲς μέρος κοιλότητι ἑνὸς ὀστέου τῶν τὸ ταρσὸ λεγομένου διὰ τὴν κοι-

λότητα

capite lateſcentes leniter in ſinus deſident, in quos extuberantes fœmoris eminentias recipiunt: ipſius verò tibiæ prominentia in ſinum fœmoris inſeritur. At ab exteriori parte os alterum, quod ſura rectè nominatur, appoſitum eſt, tibia gracilius, non proximum fœmori, infra brevius, qua etiam parte tumidius eſt: eámque nonnulli vulgares talum vocari aſſeverant: utrumque os autem, ſura videlicet ac tibia, in fine multa cartilagine unita continentur. Sed tibiæ fœmoríſque commiſſuræ os incumbit, quod *Græci* epigonatida, *Latini patellam, ſeu molam* vocant. Hoc diſci figuram repræſentat, & ſuperfluitans medium ſitum eſt: verùm in curvando crure ad tibiam magis accedit: cùm autem extenditur, ſuper utrùmque os cadit. In partibus malleolo proximis tibia paulum gracileſcit, atque in extremo ad ſigma Græcæ literæ ſpeciem ita æqualiter diſtat, ut proceſſus duos, alterum oblongum, alterum breviorem habeat: at majoris proceſſus caput interius eſt, alterius enata carne occulitur: cum ſuræ autem extremo conjungitur, quod ulterius procedens exteriorem, ut modo dixi, tumorem oſtendit. Quapropter hujuſmodi oſſa ad ſigma literæ formam media dehiſcunt: in quo hiatu talus deliteſcit. Hic ſecundum partem quatrionem allachium vocatam ſurſum vergit, & ea quidem imis tibiæ ſuræque proceſſibus adjacet: verùm os ἀπὸ τετραῶν vocatum ſuper impoſito illis ſuræ oſſi, quod à figura cubicum nominatur, ad cavitates incumbit: ut oſſis ἀπὸ τετμῶν quod vocant, inæqualitates occludantur, cartilaginèque circumdata deligentur. Anterior autem ipſius rotunda particu-

la in cavitatem cujuſdam oſſis quod ex illis eſt, quæ tarſum vocatum conſtituunt, & à cavitate naviculari dictum fuit, inſeritur. Ex octo autem oſſiculis inæqualibus angulis tarſus inſtruitur. Ipſi planta ſubjicitur è quinque oſſibus compoſita in medio tenuibus, in ſummo craſſeſcentibus, ſurſum verſus exurgentibus : unde & à terrâ cavâ cernuntur. Poſt hæc deinde ſunt oſſa digitorum, quæ ſcytalidas *Græci*, *Latini* vocant *internodia*, ad eorum quæ in manu ſunt, ſimilitudinem comparata. Oſſium figura, ſitus, & nomina pro viribus à nobis explicata ſunt.

λοτηῆα τᾶ σκαφοειδᾶς· ὀκλὼ δὲ τὸν ἀριθμὸν ὀστεωκίδια τὸν ταρσὸν ἀποτελᾶντα ταῖς γωνίαις ὄντα ἀνώμαλα. μᾷ δὲ τὸν ταρσὸν ὑποκεῖται τὸ πεδίον ἔχον ὀστέα πέντε, λεπτὰ μὲν κᾷ μεσότηας, παχύτερα δὲ κᾷ τὰς ἄκρας, ἀγόμφια δὲ κᾷ τὸν ἄνω τύπον, ὅθεν ἐκ τᾶ ὑποκειμένων κοῖλα ἐρᾶται. ἐξῆς ἢ τούτων αἱ τῶν δακτύλων σκυταλίδες καθάπερ κὴ χειρός. ἀποδέδοται ἡμῖν κᾷ τὸ ἐνδεχόμενον κὴ ἡ τῶν ὀστέων θέσις.

Σελίδι. σίχῳ.
2. δοίου κ᾽ ἅτοι.
4. δὲ βουλόμ. ἴσως, κηρᾶ ξυσῆς.
6. πάντα, γράφε σαφυλῖνοι κ᾽ κρίθμα.
8. ὡς λειότ. γρ. μίξας δραχμὴν μίαν, διδόναι.
10. γάνον, ἴσως, κ᾽ κάγχρυς.
17. σον, γράφε, ὅσον.
18. ἔσον γρ. σον.
25. μία, τέτακται.
27. οἱ ὀδόντες, τὸ ἐξῆς, τὸ, ἔνιοι δὲ κραντῆρας ὀνομάζουσι, πλεονάζειν δοκεῖ· προσθετέον ἢ μετὰ τὸ, φυομένους ἕνα ἑκατέρωθεν.
31. πεδὸν, ἐκ τῶν Πολυδεύκους, γράφε, εἰ δὲ ἔχει χαλαρὸν, λακκοχέαν ἀθηναῖοι καλοῦσι.
57. αν τεφρὸς, ἴσως, ὑπολεφρος.
67. φων, ἴσως, οὐ κατὰ βάθος.
ἁρμ. ἁρμοδίως δὲ.

CORRIGENDA.

Page 4. l. 10. pro ποιούντων *lege* πονούντων. ibid. pro ἀγνῶνα *leg.* ἀγκῶνα. p. 7. l. 1. pro ἰχυρὸν *leg.* ἰχυρὸν. p. 8. l. 10. pro ἄιχουσα *leg.* ἄγκουσα. p. 9. l. 15. pro ὅιον *leg.* ὅιον. p. 10. l. 5. pro κάγχρυς *leg.* κάγχρυος. p. 13. l. 4. pro κα *leg.* καὶ. p. 23. l. 6. pro σο *leg.* σοὶ. ibid. l. 16. pro τοι αὗτα *leg.* τοιαῦτα. p. 32. l. 26. in *Verſ.* pro *illum leg. ilium.* p. 41. l. 17. pro σωληνος *leg.* σπληνὸς. p. 69. in Verſ. pro *craſſiore leg. craſſiora.*

ΠΙΝΑΞ

Τῶν ἐν τοῖς τῦ

ΡΟΥΦΟΥ.

A.

Γαρικὸν Page 17
Αγκυροειδὴς 67
Αγκὼν 29, 50
Αἷμα 43
Ἄκανθα 52
Ακρέμφαλον 31
Ακρώμιον 29, 50
Αλόη 15
Αμάρακον 17
Ἄμπελον ibid.
Ἀμνιὸς 45
Αμφίβλητρα 37
Αμφιβληστροειδὴς 55
Αμφιπλήξ 32
Ανθέλικα 26, 49
Ανθερεὼν 26
Αντιλοβίδα ibid.
Αντιάδες 28, 57
Αντικάρδιον 28, 50
Αντικνήμιον 33, 52
Αντίτραγος 20
Αποσάσεις 8
Αρισοτέλης 28, 42
Αρχνοειδὴς 36, 55
Αρτηριώδης 37
Αρτηρίαι 64
Ασράγαλος 32, 33, 52, 70
Ἄσκωμα 30
Αυκὴν 17, 27, 28, 30, 47

B.

Βάλανος 31
Βλέφαρα 23, 47
Βλεφαρίδες ibid.

Βρέγμα

Βρέγμα 23, 47
Βραχίων 28, 29
Βρέφος 45
Βρόγχος 37, 50, 57
Βυβῶνες 33

Γ.

Γάλα 10, 44
Γαρεὼν 28
Γαστὴρ 31, 38, 60
Γαργαρεών 50
Γαστρόκνημία 33, 52
Γένειον 26, 27
Γλήνη 25, 48
Γλουτὸς 32, 52
Γλῶσσα 27, 49, 56
Γνάθον 26, 48
Γομφίοι 27
Γόνυ 33, 52
Γόνος 44
Γονίμοι φλέβες 63
Γραῦα 31, 51
Γυναικεῖος κόλπος 41

Δ.

Δάκτυλος 29, 50, 52
Δαρτοί 41
Διάφραγμα 38, 25, 47, 60
Δειρὴ 28
Δίδυμος 31, 51
Διονύσιος ὁ τῶ Οξυμάχυ 42
Διπλόη 34
Δισχοειδὴς 55
Δωδεκαδάκτυλος 61
Δωρεᾶς 29

Ε.

Ἐγκέφαλος 36, 43
Ἑλκῆ 9, 10
Ἐλατήριον 17
Ἕλικα 26, 49
Ἐμπυημάτων θεραπεία 6
Ἐμετικὰ 13
Ἐμπεδοκλῆς 45
Ἔντερα 61
Ἐπίπλους 63
Ἐπιγλωττὶς 56
Ἐπανθισμός 42
Ἐπίπλοον 39
Ἐπιγονατὶς 33, 52
Ἐπιγυνίδες ibid.
Ἐπείσιον 32, 51
Ἐπιγάστριον 31, 51
Ἐπίχαρμος 29
Ἐπιδερμὶς 25
Ἐπισκύνιον 24, 47
Ἐπίθυμον 17
Ἐπιπλάσματα 10
Ἐπωμίδες 28, 50
Ἐρυθρηδανοῖς 41
Ἐρασίστρατος 65
Ἐυρύφος 32
Ἔυδημος 29, 42
Ἐυφόρβιον 19
Ἐφήβαιον 31, 51, 69

Ζ.

Ζήνων 44
Ζύγωμα 35
Ἡθμοειδὲς

Η.

Ἡλιοσκόπος 18
Ἡθμοειδὲς 35, 67
Ἧπαρ 39, 58
Ἡπατῖτις 41
Ἡρόφιλος 33, 36, 37, 40, 42, 55, 65

Θ.

Θαιρὸς 32
Θάρσος 33
Θέναρ 30, 50
Θηλή 30, 51
Θερὴ 44
Θυμός 38
Θύμον 17
Θώραξ 23, 47, 60

Ι.

Ἰσχὰς 44
Ἰγνύα 52
Ἱερὸν ὀστῦν 52
Ἰνίον 23, 47
Ἴκλοι 47
Ἰτωποφαὲς 16
Ἱπποφάισον ibid.
Ἱπποκράτης 25, 29, 30, 33, 37, 40, 42, 47, 51, 52
Ἶρις 14, 25, 48
Ἴχιον 33

Κ.

Καυθοὶ 24, 48
Καρδία 30, 51, 59, 37
Καρδιαλγία 31
Καταμήνιον 44
Καυλὸς 31
Κερατοειδὴς 25, 36, 54
Κερκὶς 29, 68
Κενεῶνες 32
Κιονὶς 50, 56
Κίων 25, 28
Κλιτορὶς 32
Κλείταρχος 40
Κλεῖς 29, 30, 52, 68
Κλυσὴρ 3
Κληματὶς 16
Κνήμη 52
Κονίλη 17
Κόρσαι 24, 47
Κορυφή 24, 30, 34, 47, 50
Κόρη 25, 48
Κόρυζα 25
Κόγκη 26, 49
Κυνοδόντες 27
Κόνδυλοι 30, 50, 70
Κόνκυξ 32, 52
Κοτύλαι 32
Κοιλίαι ἐγκεφάλου 36
Κοιλία 51
Κραντὴρ 27
Κρέα 12
Κρόταφοι 24, 27, 34, 47
Κρημνὸς 32
Κρυσταλλοειδὲς 37, 55
Κρεμασὴρ 41
Κρανίον 66, 67
Κύσιος νόσοι 1
Κύβιτον 29
Κύαμος 30
Κύσις 39
Κῶλον 38, 62
Κυψελὶς 44

Λ.

Λάχανα 11
Λαθύρις 18
Λάρυγξ 28, 50
Λακκόπεδον 31, 52
Λαπάραι 32
Λαμβδοειδὴς 34
Λευκανία 26, 28
Λεπιδοειδὴς 34
Λιχανὸς 29
Λοβοὶ 49

Μ.

Μαστητῆρες 35
Μασοὶ 30, 51
Μαχάλη 29, 50
Μέλαινα 44
Μεσεντέριον 38
Μεσομήρια 33
Μεσοπλεύρια 30
Μεσόφρυον 24, 25, 34, 47
Μετακάρπιον 29
Μετακόνδυλοι 30, 50
Μεταφρένον 30, 51
Μέτωπον 47
Μήκωνες 17
Μήτρα 40, 64
Μυησίθεος 44
Μυελὸς 43, 54
Μύλοι 27
Μύξα 44
Μύρτον 32, 52
Μυρτοχείλη ibid.
Μῦς 64
Μύσακες 27

N.

Νάρθηξ 43
Νεφροὶ 39, 62
Νεφρῶν νόσοι 2
Νεφρῶν φλεγμονῆς σημεῖα, p. 2. θεραπεία 3, 30
Νῆσις 38
Νύμφη 26, 32, 52
Νῶτον 51

Ο.

Ὀδόντες 49
Οἰσοφάγος 37
Ὀλέκρανον 29
Ὀλμίσκοι 27, 49
Ὄμμης 28, 32, 38
Ὀμφαλὸς 31, 45, 51
Ὀρρὸς 31
Ὀστέα 64
Ὀσφὺς 30, 51, 52
Ὄχεος 31, 51, 63
Οὖλα 27, 49
Οὐρανὸς 49
Οὐραχος 45
Οὐρητικὸν 6, 8, 9
Οὐρητῆρες 39
Οὐρήθρα 31
Οὖρον 44
Ὀφθαλμίαι 24
Ὀφθαλμὸς 24, 25, 48
Ὀφρὺς 24, 47
Ὄψις 25

Π.

Πάγκρεας 39
Πάππος 27
Παρεγμήρια 33
Παρασύρια 27, 49
Παρασάται 63
Παρεγκεφαλὶς 36, 54
Παρειαὶ 26, 48
Παρίσθμια

Παρίσθμια 28, 56, 57
Πέζα 52
Πεπλ& 15
Πέπλιον ibid.
Περικάρδι& 37, 60
Περικράνι& 34
Περίναι& 51
Περιόστι& 34
Περιτόναιον 39
Περιωδυνίας βοηθήματα 5
Πήχυς 29, 50, 68
Πιμελὴ 43, 64
Πλευρὰ 51
Πλευραὶ νόθαι 30, 51
Πλευρὸν 30
Πληχάδες 31, 52
Πολυπόδιον 14
Πόροι σπερματικοὶ 64
Πόθη 31, 51
Προξαγόρας 41, 42, 44
Πρόγλωσσον 49
Πρόκαρδιον 30, 51
Πρόκειλα 26, 48
Πρόκονδυλοι 30, 50
Πρόπωγώνιον 27
Πρόσομιον 26
Πρόσωπον 23, 26
Πτερύγια 25
Πτερύγιον 26
Πυγαὶ 32, 52
Πυελίδες 67
Πυκνόκομον 16
Πυλωρὸς 38, 61
Πυρηνοειδὴς 37

P.

Ράγες 30, 50
Ράχις 25, 30, 50
Ραφὴ 34
Ραγοειδὴς 36, 55
Ρὶς 25
Ριζωνύχια 30, 32
Ρώθωνες 25

Σ.

Σάρξ 43
Σήραγγες 37
Σησαμοειδὲς 18
Σιαγόνες 26, 48
Σίελ& 44
Σικελία 29
Σικυονία 15
Σικύ& 6
Σκέλη 23, 47
Σκορπίουρον 17
Σκυταλίδες 30, 50
Σοφοκλὴς 32
Σπέρμα 44
Σπερματικὰ ἀγγεῖα 39
Σπλὴν 39, 58, 59
Σπληνῖτις 41
Σπόνδυλοι τραχήλου 67
Σταφυλὴ 28, 50
Στέρνον 30
Στέφαναι 24, 47
Στεφάνη 25
Στῆθ& 30, 33, 51
Στηλοειδεῖς 35
Στῆμα 31, 51
Στόμα 27, 49
Στόμαχ& 37, 57, 60
Σφαγὴ 28, 50
Σφαῖρον 26, 47
Σφόνδυλ& 32, 52
Σφυραὶ 33, 52

Σχίσμα 32
Σωφρονισῆαι 27

Τ.

Ταρσὸς 24, 29, 52, 71
Τένοντες 28
Τιτθοί 30, 51
Τιθύμαλλος 18
Τραγήματα 12
Τράχηλος 28, 50
Τραχεῖα ἀρτηρία 28, 50, 57
Τραμὶς 31
Τράγος 26, 49
Τράπεζαι 49
Τρίχες 24, 27, 48
Τυφλὸν ἔντερον 38, 62

Υ.

Ὑαλοειδὲς 36, 37, 55
Ὑμένες 43
Ὑπερῴα 27
Ὑπήνη 27
Ὑποῤῥίνιον 26, 48
Ὑπογλωττὶς 27, 49
Ὑποδερὶς 28
Ὑποθέναρ 30, 50
Ὑποχόνδρια 30, 51
Ὑπόσημα 31, 51
Ὑποσφόνδυλος 32, 52
Ὑπογυτίδες 32
Ὑπογάστριον 51
Ὑπώπια 25, 48
Ὑστέρα 40

Φ.

Φακοειδὲς 15, 37, 55
Φάρυγξ 27, 28, 57
Φάλαγγες 30, 50
Φατνίαι 49
Φάρμακα καθαρτικὰ 14
Φίλισίων 41
Φίλτρον 26, 48
Φλεβοτομία 4
Φλεγμοναὶ 2, 3, 6
Φλεγματῶδες 25
Φλεβώδης 37
Φλέγμα 43
Φλεβὲς 64
Φρένες 38, 51
Φύσα 44

Χ.

Χαμελαία 18
Χαῖται 47
Χαλινὸς 27, 49
Χεῖρες 23, 29, 47
Χεῖλος 47, 48
Χηλαὶ 24
Χολὴ 43
Χολῆς ἀγγεῖον 39
Χονδρῶδες 25
Χόνδροι 30, 43, 51, 65
Χορδειδὴς 36, 55
Χορίον 45
Χυλὸς 44
Χυμὸς ibid.

Ψ.

Ψόαι 40

Ω.

Ὠλέκρανον 50
Ὦμος 28, 29, 50, 67
Ὠμοπλάται 28, 29, 50
Ὦτα 48

IN

RUFUM INDEX.

A.

Abſceſſus Page 8
Acetabula 32,33
Acini 30, 50
Acromion 29,50
Acromphalon 31
Achichadaron ibid.
Adeps 43
Agaricum 19
Alvus 51
Aloe 15
Amphiplix 32
Amphydion 41
Amnion 45
Amaracus 17
Anodyna 5
Ancon 29
Antheron 48
Ancyroides 67
Antitragus 49
Anthelice 26, 49
Antilobida 26
Antiades 28
Anticardium 28, 50
Antiſternon 57
Aorta 42
Aquilæ venæ ibid.
Arachnoides 36
Aræa 38
Aranealis 55
Arteriæ 64
Ariſtoteles 26, 28, 42
Aſpera Arteria 28, 50, 57
Aſcoma 30
Aſclepiades 65
Aſtragalos 32

B

Barba 26
Bilis vaſculum 39

Arta

Bilis { Atra / Flava } 43
Blepharides 24
Bronchus 28, 50, 57
Bronchia 37
Brachium 68

C.

Cartilagines 31, 65
Calx 33, 52
Caulis 31
Cataplasmata 10
Carnes 12, 43
Calvaria 66
Calcifraga 15
Caput 23, 47
Canthi 24
Carotidæ arteriæ 42
Cæcum 38, 62
Cerebrum 43, 54, 36
Cervix 50
Cerebellum 54
Cencones 32
Chymon 44
Chylon ibid.
Chamelæa 18
Chelæ 24, 47
Choroides 36, 55
Chrystalloides 37, 55
Cilia 24, 48
Clyster 3
Clematis 16
Claves 29, 59
Clitoris 32
Clitarchus 40
Clunes 32, 52
Colon 38, 62
Collum 47, 50
Coræ 48
Condyli 50, 30
Costæ spuriæ 51, 30
Cornea 54
Columella 56
Cor 59
Coryza 25
Concha 26
Coccyx 32, 52
Colocynthis 15
Collum 23
Corsæ & Crotaphi 24
Coronæ 24, 25
Cornicularis 25
Coxendix 33
Cranteres 27
Cremni 32
Crura 23, 47
Cremasteres 41
Cunila 17
Cucumer ibid.
Cubitus 68
Cypselis 44

D.

Dartos 41
Dentes 27, 49
Delphys 40
Diuretica 6, 8, 9
Digiti 29, 50
Diploe, 34
Dores 29
Dodecadactylus 61
Dracontis 42
Dionysius Oxymachi 42

E

Emetica 13
Empedocles 45

Epithymum 17
Epiſcenium, 24, 47
Epidermis 25
Epicarmus 29
Epigaſtrion 31, 51
Epiſion 32
Epigunides, 33, 52
Epigonatis 33
Epimylis ibid.
Epiploon 39
Epigloſſis 49, 56
Epanthiſmon 42
Ephebæon 31
Ephedranæ 52
Epomidæ 28, 50
Erythroides 41
Eraſiſtratus 65
Euphorbium 19
Eudemus 29, 35, 42
Euripho 32

F.

Faba 30
Filicula 14
Flatus 44
Frons 47

G.

Gaſtrochnemia 33
Genu 52
Gingivæ 27
Glena 25, 48
Glans 31
Globulus 26
Gula 57, 60
Guttur 50
Gurgulio 28

H.

Helice 26, 49
Heliotropium 17
Heminæ 32
Herophilus 33, 36, 37, 40, 42, 55, 65
Hepatitis 41
Hippophaes 16
Hippocrates 29, 30, 33, 37, 40, 42, 47, 51, 52
Homerus 28, 32, 38
Humerus 29, 50, 67
Hypopia 25
Hypena 27
Hypogloſſida ibid.
Hypodiris 28
Hypothenar 30, 50
Hypocondria 31, 51
Hypodermis 32
Hypoſpondylon 32, 52
Hypoglutides 32
Hyaloidea 37
Hyſtera 40
Hyporrhinon 48
Hypogloſſis 49
Hypoſtema 51

I.

Jecur 39, 58
Jejunum inteſtinum 38, 61
Ilithya 45
Inteſtina 61
Inguina 33, 52
Internodia 30
Inflammationes 2, 6
Iris 14, 25, 48
Ithmoides 35, 67
Iulus 27, 47

L.

Lac 10, 44

Labia 27
Laccopedon 31, 52
Laccoſchea 31
Latus 30
Laparæ 32
Lathyreos 18
Leucania 26, 28
Lippitudines 24
Lingua 27, 56
Lienis 39, 58, 59
Lobon 26
Lumbi 30, 51, 52

M.

Manus 23, 29, 47
Maxilla 26, 48
Mammæ 30, 51
Malleoli 33, 52
Malæ 48
Menſa ſecunda 12
Mentum 26, 48
Metacarpium 29
Metacondyli 30, 50
Metaphrenon 30
Meſomeria 33
Meſenterion 38
Metra 40
Membranæ 43
Medulla {Spinalis / Dorſalis} 43, 54, 67
Menſes 44
Meſophryon 47
Meatus auditorij 49
Mortariola 27
Mneſitheus 44
Mucus ibid.
Myſtaces 27
Myrton 32, 52
Myrtochila ibid.

N.

Naſus 47
Nares ibid.
Nates 52
Nervi ſenſorij 36, 43
Nervus 65
Nympha 26, 32

O.

Occiput 47
Occipitium 50
Oeſophagus 37
Olera 11
Olecranon 29, 50
Omoplatæ 28
Omentum 63
Orrhon 31
Oſſa jugalia 35
Os ſacrum 52

P.

Palpebræ 24, 48
Pappus 27
Palatum ibid.
Palma 29, 50
Papilla 30, 51
Papavera 17
Pancreas 39
Paraſyra 27, 49
Pariſthmia 28, 57
Parameſia 33
Parencephalis 36
Peplis 15
Pecten 31, 32, 52
Pericardion 37, 60
Pericranion 34
Perioſtion ibid.
Peritonæon

Peritonæos 39
Phlegmone 3
Philtrum 26, 48
Phalanges 50, 30, 68
Phrenes 38, 51
Pharynx 57
Philiſtio 41
Pinnæ naſi 48
Pinguedo 64
Planta 33, 71
Plichada 31, 52
Poples 33, 52
Pollex 50
Praxagoras 41, 42, 44
Præputium 31, 51
Prolabia 26
Proſtomion 26, 48
Propogonium 27
Probarbium ibid.
Procondyli 30, 50
Procardion 31, 51
Prochilia 48
Progloſſon 49
Pterigomata 32
Purgantia 14
Pupilla 25, 48
Pubes 31
Pulmo 57
Pycnocomum 16
Pylorus 38
Pyrenoides 37
Pſoæ 40

R.

Radius 68
Renes 62
Renum morbi 1
Rectum 38, 62
Reticularis 55
Rhagoides 36, 55
Rothones 25

S.

Saliva 44
Schiſma 32
Scuticulæ 30
Scoptula 50, 67
Scrotum 31, 52, 63
Seſamoides 18
Septum tranſverſum 38
Seminaria itinera 63
Sophocles 32
Splenitis 41
Stethos 30, 33
Sternon 30, 51
Stema 31, 51
Stiloides 35
Stomachus 37
Suppurationes 6
Supercilia 24, 47
Sura 33, 52, 70
Sutura {Coronaria / Temporanea} 34
Sudor 44
Sumen 51
Synciput 47
Spathæ 51
Sperma 44
Spina 50, 52

T.

Tarſi 24, 33, 52, 71
Tendones 28
Tergum 51
Teſtes 31
Thymus 17

Thorax 23,47
Thenar 30,51
Tithymalus 18
Tibia 33
Tonsillæ 28
Toni 37
Tramis 31
Tragus 49
Tunica choroides 36

U.

Ubera 30
Ulcera 9,10
Ulna 50
Umbilicus 31,51
Urethra 31
Ureteres 31,39
Urina 44
Uvæ 28,56

V.

Vascula seminaria 39
Vesicæ morbi 1
Venæ-sectio 4
Vesica 39
Vertex 24,47
Venter 38
Vena cava 41
Vena arterialis 42
Vetula 51
Vertebræ 52,67
Venæ 64
Visio 25
Vites 17
Vola 50
Vulva 64

Z.

Zeno 44

Keith presents

EDITORIS

DE

Uſu idoneo Veſicantium

In morbis curandis

COMMENTARIOLUS.

EDITORIS
DE
Uſu idoneo Veſicantium
In Morbis curandis
COMMENTARIOLUS.

QUanquam medici, recentiores præſertim, de hâc medendi ratione, quæ per veſicantia inſtituitur, abundè ſcripſerunt. Nemo tamen, ut opinor, tam plenè atque abſolutè huic argumento ſatisfecit, quin ex diligenti obſervatione & diuturniore uſu aliquid poſſit incrementi recipere. Haud tamen hæc ita intelligi vellem, quaſi ea omnia, quæ hîc à me tradita ſint, utpote nova

omninò & aliis intacta proponerem, cùm, ſi morbos & tempora, quibus hoc medicinæ genus maximè profuerit, modò deſignavero, rem tum medico tum ægroto perutilem & pergratam facturum me confidam. Omnes omnium ſcriptorum in hâc re ſententias proferre, ut res multi foret otii, ita etiam opiniones tot incongruæ & à ſemetipſis ſæpius diſſidentes dijudicantis animum plurimùm diſtraherent.

Quantum uſus Cantharidum, ex quibus hodierna veſicantia ubique ferè componuntur, veteribus innotuit, Vir Doctiſſimus Johannes [a] Freind luculenter ſatis explicuit. Nequeo autem hîc ſilentio tranſire, quam graviter erratum ſit à Georgio [b] Baglivi, qui Oribaſij meminit, utpote primi ex Arabibus, qui de uſu veſicantium ſcripſit, quum eundem & Græcum fuiſſe, & Græcorum idiomate conſcripſiſſe, nemo non noverit.

Is profectò aliquid ſuggerit de eo veſicantium [c] genere, quæ dropaces & ſinapiſmi dicuntur, qui ex ſinapi, pipere, pyrethro & ejuſmodi acribus medicamentis conficiebantur, & ſemel quidem [d] Cantharidum mentionem facit, neutiquam verò, quod ſcio, de his loquitur tanquam de medicinâ, quâ ad veſicas in cute excitandas utebantur.

[c] Ætius quidem dropacis formam exhibuit, quæ tres Cantharidum drachmas recipit, unde dropax exulcerans vulgò audit, hujuſmodi verò pharma-

[a] Commentarius de veſicantibus. [b] De uſu & abuſu veſicantium. [c] Oribaſius lib. 1. cap. 30. & 31. [d] Lib. 2. cap. 48. [e] Tetr. 1. ſerm. 3. cap. 180.

ca inter antiquorum præſcripta rariſſimè occurrunt, neque ſanè mirandum, quando hoc remedii genus in iſtis tantummodo caſibus uſurpârunt, quibus ſanandis cerata hodiè plerumque adhibentur. Et ſi cui veterum ſcripta evolvere eſt animus, medicinam hanc tum morbi naturæ, tum ægroti temperamento pro re nata accommodatam reperiet. Mitto verò de his plura differere, ne in re notâ & pervulgatâ nimius ſim.

Sub initio ſuperioris ſeculi diſputationibus ſuis contra veſicantium uſum acriter contendebat *Bernardinus* [a] *Caijus* ſuíſque magnoperè diſſuaſit, ne veſicantibus in morbis acutis uterentur, huic acutè ſatis reſpondit *Dominicus* [b] *Terillus*, qui & plurima adduxit argumenta, quibus hanc medicinam & tutam & utiliſſimam eſſe in iſtiuſmodi caſibus comprobârit. Et ſanè, ſi paulò diligentiùs examen inſtituerimus, hoc ſolum & ferè unicum remedii genus eſſe inveniemus, ſi venæſectionem excipias, ex quo in febribus malignis, continentibus, variolis & pleuritide aliquod magni expectandum ſit. Pergamus igitur & videamus paululùm quo demùm modo & quâ potiſſimùm tempeſtate hæc medicina ad morborum levamen & ægroti commodum maximè adhibeatur.

Nulla ferè febris eſt, quæ in principio aliquam ſaltem evacuationem haud deſiderat. Seu etenim lentè nimis, ſeu quàm par eſt velociùs ſanguis intra canales ſuos moveatur, (in utríſque enim caſibus

[a] Diſputatio de veſicantium uſu. [b] Antilogia de veſicantibus.

rectè

rectè parùm peragentur ſecretiones,) nihil eſt, quod ad ſublevandam naturam rectiùs agamus, quam ſi vaſis priùs venæſectione depletis, veſicantia cùti appoſuerimus. Quare nequaquam audiendi ſunt, qui illud divini ſenis *cocta non cruda medicari oportet* perperàm intelligentes, in initio febris hoc uti auxilio reformidant, cum nemo ferè ſit, in praxi licèt mediocriter verſatus, qui vel in principio vel non omninò ægroto ſubveniendum eſſe ignorat; quarundam enim febrium effectus adeò præcipites ſunt, ut paucarum horarum interventu ſine his adminiculis æger ſæpiſſimè in ultimum vitæ diſcrimen adducatur. Quotics igitur febrilis ſanguinis commotio nimis exæſtuat, è venis ſanguine priùs pro vi morbi & ægri viribus detracto, ablatâ omni cunctatione, ut veſicatoria Nuchæ & utríſque brachiis affigantur, in mundatis do, primâ licet decubitûs ſit die; quod & omni medico faciendum eſt, qui vel ægri incolumitati vel famæ ſuæ optimè conſuluerit. In omni enim febre indicationes veræ, ut optimè advertit *Sydenhamus* " *noſter*, in eò verſantur, ut ſanguinis commotio " intra modum naturæ propoſito congruentem, " ſiſtatur, ea nimirùm ratione, ut ne hinc plus " æquo gliſcat, unde periculoſa ſymptomata inſe- " qui ſolent, nec illinc nimium torpeat, quo pacto " vel materiæ morbificæ protenſio impediretur.

Si quando igitur in febris progreſſu adeò elangueſcant ſpiritus, vireſque deficiant, ut periculum ſit, ne morbo natura ſuccumbat, ad has denuò ſuppetias, tanquam ad ſacram anchoram confugere debemus, quæ, ſi in cæteris commodè tractatur ægrotus,

grotus, ſpem noſtram rariſſimè fallunt. Neutiquàm verò mihi arridet intempeſtiva illorum properatio, qui ſine ullâ deliberatione quinque aut ſex veſicantia uno eodémque tempore decumbenti admoverint, ſicuti enim in omnibus mediocritas ſervanda eſt, ita præcipuè in faciendâ medicinâ procedendum eſt, ut ne quid nimis. Rarius enim accidit, niſi in morbis ſoporoſis, in tantum elangueſcere ſpiritus & cruorem, ut uno eodémque momento tanto ſtimulo egeant.

Ne quid verò dicam de enormi illâ dyſuriâ, quæ ex tam prodigo Cantharidum uſu, ægro ſæpiſſimè infertur, evenit interdum, quòd his remediis perpaululùm cedat febris, & ægroti res, in deteriùs vergunt, unde fit, ut ad eadem denuò ſubſidia recurrendum ſit, &, ut plura apponantur veſicantia, opus ſit, quò melius ſpiritus labaſcentes erigamus, qui in morbi decurſu naturæ juvandæ aliter forent impares. Quoties igitur effuſè adeò in initio febrium hâc utimur medicinâ, iſtis naturam adminiculis privamus, quæ in ægrotationis progreſſu & magis prodeſſent & conſultiùs adhiberentur.

Eſt alia verò inſania & huic diverſa, quâ ii maximè tenentur, qui ne omninò quidem in febribus curandis hoc uti auxilio volunt, ne incipientes criſes prohibeant ; quæ ſententia, ut quotidianæ experientiæ, ita omni rationi maximè refragatur, hæ enim in principio & morbi incremento non comparent, ſed in ſtatu, in quo ingens eſt inter morbum & naturam dimicatio. Neque illud hic loci omittendum eſt, quod ii omnes, qui de

hâc

hâc re uberius tractârunt, judiciales haſce evacuationes, cujuſcunque demùm generis ſint, veſicantibus promoveri aſſerunt. Et reverâ rem ita ſe habere & ratio & uſus ſuadent, cùm nihil utríſque magis conſentaneum, quàm ut quodcunque humores in corpore attenuare poterit, id exitu faciliores reddat.

Neque ſanè ſatis intellectu aſſequi poſſum, quid ſibi velint, qui veſicantia reprehendunt, quippe quæ dolores concitent, & humores eliciant, & eâ ratione, ut exiſtimant, naturæ judicia interturbent intercipiantque, cum ſi hanc argumentandi viam penſiculatiùs modo trutinaverimus, & idem de cucurbitulis de ſcarificatione & hirudinibus cæteríſque evacuantibus dicendum eſſe deprehendemus, quas tamen nemo ferè medicorum unquàm hactenus improbaverit. De his verò plus ſatis.

Perpendamus jam paululùm, quoúſque hoc remedii genus febribus inflammatoriis, pleuritidi præcipuè & peripneumoniæ competat, hic autem certiſſimum eſt, quod in recto hujus uſu, & phlebotomiâ, totius curationis cardo vertitur; ut enim nihil ſanguinis inflammationem citiùs reprimit, quam repetita venæſectio, ita etiam nec quidquam magis impedit, quo minùs ulla in pleuram & pulmones defluat materia, quam veſicatoria, quæ duo in hoc morbo devincendo unicè ferè requiruntur. Et ſanè hic, ſi alicubi ad illud *principiis obſta* diligenter attendendum eſt, quando enim vaſa, quæ per pulmones, pleuram & muſculos intercoſtales ubique diſperguntur, pertinaciùs oppilantur, (quod ſæpiſſimè accidit, quoties ſub initio

initio morbi his uti auxiliis negligimus,) ſi quis venam ſecet, adeò non ægro ſubveniet, ut magis adhuc vires infringat; in hoc igitur rerum ſtatu, veſicatoriis & ſputum moventibus præcipuè confidendum eſt, quo tamen ultimo remedio rarò admodum indigemus, ſi inter initia ſanguis liberrimè detrahatur. At verò, cùm ſemel invaluerit obſtructio, cruor intra pulmonum vaſcula in pus convertitur, quod deinceps eorundem diruptione exſpuitur, niſi concretiones ſanguineæ cantharidum ſale citius diſſolvuntur quàm in abſceſſum venerint.

Mirandum ſanè eſt, quòd clariſſimus *Sydenhamus* veſicantium uſum in hujus morbi curatione omninò nunquàm attigerit, is verò rem totam venæſectioni committere videtur, de aliis nequaquàm ſollicitus; cùm tamen illa citra hujus opem parùm valere frequentiſſimè videamus.

Multi quidem authores, qui de pleuritide fuſius commentati ſunt, cùm de medendi ratione verba faciunt, omnem ferè medicinam ad ſputa eliciendа dirigunt, ideòque oleoſa & medicamenta pectoralia copioſiſſimè ingerunt, quæ nullus dubito quin ſæpiſſimè decumbentibus noxam haud levem inferant, cùm ut [a] Vir Doctiſſimus optimè advertit, in ſimplici pleuritide ſæpenumeró nihil coeat, quod exſpui debeat; neque ſi debeat ſine peripneumoniæ interventu, ſurſum evocari poſſit.

Neque hæc medicina in morbis prædictis, quam

[a] Friend Comment. de excreatione purulentâ.

variolarum curatione minorem affert utilitatem, ut quotidiana optimorum medicorum praxis fidem facit, cùm enim in initio ita omninò parùm aut nulla ſit ſanguinis ebullitio, ut torpere magis, quàm vividè agitari videantur ſpiritus, & timendum eſt, ne ob exiguum hunc cruoris fervorem, ſeriùs aliquantulum & commodè minus quàm par eſt, eruperint variolæ; rebus ſic ſtantibus, non eſt unde naturam citius ſublevemus, quàm ſi inter ſcapulas & brachiis veſicantia admoverimus; e contra ſæpius accidit, quòd jam inclinato morbo, ex materiâ variolosâ, vel in pus nondum versâ, vel in ſanguinem reſorptâ vehemens recrudeſcat febris, quam varia derepentè inſequuntur phenomena, qualia ſunt linguæ ſiccitas & nigrities, ſpirandi difficultas, cutis ardor intolerabilis, ita ut ægro protinus moriendum ſit, niſi ſtatim valentiſſima adhibeantur remedia, inter quæ primum locum obtinent veſicantia & phlebotomia, quæ humores evacuando non modo fervidiſſimum ſanguinis æſtum commitigant, ſed etiam liberiorem ſpiritibus tranſitum præbent.

Eſt verò ubi, ſub primis hujus morbi diebus, neſcio an non præſtat cunctari pauliſper, quam præproperè nimis hoc uti auxilio, licet aliter ſymptomatum vis poſtulare videatur, evenit enim interdum, quod in initio variolarum, maſſa ſanguinea in tantum ita diſſolvatur, ut per urinæ vias & glandulas ſalivales prorumpat, quiſquis igitur in hoc temporis articulo veſicantia appoſuerit, is oleum igni affundit, dum cruorem ex immodico

morbi calore plus juſto attenuatum impenſius adhuc rarefacit, ideóque diem fatalem, quam differre voluit, accelerat. Fatendum verò, in hoc morbo tàm multiplicem rerum eſſe viciſſitudinem, ut experientiſſimos medicos ſæpenumero implicitos teneat, quâ in medendo viâ maximè inſiſtere debeant; adeò non impares ſunt huic provinciæ nutrices & mulierculæ, quarum curaturæ abſque aliâ ope Ampliſſimi Ordinis Viri pueros ſuos nonnunquàm committunt, ex falsâ ſcilicet opinione; medici vices à naturâ ſuppleri poſſe.

Nec minus in morbis acutis quàm diuturnis hæc prodeſt medicina, quantum ad dolores fixos amovendos valeat, nemini non notum eſt, in *Iſchiade* præſertim, nihil eſt quod ad humores, qui in denſitatem coeunt, partémque acriter divellunt ſolvendos plus conferat, quàm externa cantharidum applicatio, quibus, ſi per purgantia idonea & diluentia medicamenta eodem tempore opitulemur, vix ulla eſt, diutiſſima licet, hujuſmodi quærela, quæ hac medendi via haud tollatur. Nec fixos modò ſed etiam erraticos dolores extirpant veſicantia, hujus in arthritide pleráque habemus exempla, quoties ſcilicet, quæ ad extrema corporis defluere ſolebat, ad ſtomachum & cerebrum refluit materia, ubi ultimas excitat tragœdias, niſi citius à veſicantibus ægro ſubveniatur.

Tandem iis præ cæteris morbis veſicantia profuerint, qui vel à vaſorum repletione, ſeu à nervorum imbecillitate aut oppilatione ſuboriuntur,

cujuſmodi ſunt *Apoplexia Vertigo, Coma Epilepſia*, &c. ſi quando enim intra cerebrum adeò intumeſcunt humores, & diſtenduntur vaſa, ut non amplius fibræ ſeſe contrahere valeant, quid factu facilius eſt, quàm ut poſt aliquid temporis intervallum aut dirumpantur vaſa, aut periculoſæ fluidorum inſequantur concretiones.

In his igitur morbis multiplici licet evacuatione uti debeamus, ut venæſectione, purgatione & emeticis; eſt tamen in veſicantibus ſingulare aliquid, quod nec à ſanguinis miſſione, nec alvum movèntibus, aut vomitione conſequi liceat, cum ſtimulant, contrahunt, totúmque corpus concutiunt, ideóque tam fluida, quam ſolida uno quaſi eodémque momento concitant & dimovent. Et hac potiſſimum fit ratione, quòd in *iſchuriâ renali & veſicali* diureticis nil proficientibus urinam ſæpius cieant veſicantia, hic autem ſubtiliſſimo medici acumine ad dignoſcendam morbi naturam eſt opus, cùm in iſtis ſolummodò caſibus hæc adhiberi debet medicina, in quibus propter imbecillitatem ſeu quandam partium ἀτονίαν renes ſtimulo egent, quo melius ſuo fungantur munere; ſeu quando viſcidius eſt ſerum, quam ut facile per cribra renalia tranſcolari poſſit. Ne cui verò mirum videatur, ad urinæ difficultatem hic commendari Cantharidas, quas tamen in febribus *iſchuriam* inferre ſæpenumero videmus, cum in acutis decem vel plura veſicatoria pro vi morbi ſolenne eſt apponere, quiſquis autem ad urinas

urinas eliciendas admovet, haud plura quam tria vel quatuor ad ſummum adhibere debet, ſi curandi ſcopum velit attingere. Nec cuipiam medicamentorum vim & operationes probè callenti difficile eſt concipere, quo modo una eadémque medicina meatus urinarios & reſeret & occludat, prout manu parciore vel copioſiore adhibeatur. Cum ſi Cantharidum doſis etiam in emplaſtris, ultra quam ad urinas ciendas par eſt, adaugeatur, fatalem renum & veſicæ muſculorum contractionem facilimè inducat. Illorum autem ſtultitiam, neſcio, an incuriam magis demirer, qui cum in urinæ ſuppreſſionem incidunt, ope nec medicâ nec chirurgicâ, niſi ſerò nimis uti velint, ſcilicet cum muſculorum vis in tantum ita diſperditur, ut licet cathetere in veſicam immiſſo eliciantur urinæ, haud tamen priſtinum ſtatum poſſint recuperare.

In cutaneis quidem affectibus ſanandis utrum proficiant Cantharides cuti appoſitæ, necne, nondum expertus ſum, quas tamen in hujuſmodi caſibus adhiberi à veteribus conſtat, cum in Alopechiâ ab *Archigine* commendat [a] *Ætius*, qui idem & ad lepram curandam cum aliis medicamentis erodentibus commiſcet.

Hæc habui, Amice Lector, quæ ſuper veſicantibus tecum communicare volui. Tuum eſt rationum momenta ita perpendere, ut quâ demùm

[a] Tetr. 2 ſerm. 2 cap. 55 Tetr. 1 ſerm. 2 cap. 174.

tempeſtate ægroti rebus maximè proſint, planè dignoſcas. Id ſaltem mihi polliceri videor, ex diligenti medicorum obſervatione quamplurimis in morbis certiorem adhuc nos medendi rationem aſſecuturos. Si quid ego ad hanc rem, quantulumcunque ſit, contuli, operam ſatis ſupérque compunſatam exiſtimabo.

FINIS.